

Zaproszenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) zwołuję **XL sesję** Rady Gminy w Klonowej na dzień **30 marca 2022 roku o godz. 10:00**. Sesja odbędzie się w sali **posiedzeń Urzędu Gminy w Klonowej**.

Proponowany porządek obrad:

1. Otwarcie i stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji.
4. Interpelacje i zapytania radnych.
5. Informacja o bieżącej działalności Wójta Gminy Klonowa.
6. Informacja o stanie ładu i porządku publicznego na terenie Gminy Klonowa.
7. Przyjęcie uchwał w sprawach:
 - przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030”,
 - przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026”,
 - przyjęcia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Klonowa na lata 2022 – 2025”.
 - zmian w budżecie Gminy Klonowa na 2022 r.,
 - zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Klonowa na lata 2022-2025,
 - wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przejazdu i przechodu,
 - wyrażenia zgody na przyjęcie nieruchomości do mienia komunalnego,
 - zmiany programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Klonowa na 2022 rok.
8. Wolne wnioski.
9. Zakończenie obrad.

Przewodniczący Rady Gminy w Klonowej
(-) Wiesław Sworowski

UCHWAŁA NR ...
RADY GMINY W KLONOWEJ

z dnia...

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030”

Na podstawie art. 10e i 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) oraz art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021 r. poz. 1057) Rada Gminy w Klonowej uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10e ustawy o samorządzie gminnym, gmina może opracować strategię rozwoju gminy, którą przez w drodze uchwały przyjmuje rada gminy (art. 10f ust. 4). Strategia Rozwoju gminy jest strategią rozwoju w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Podjęcie przez Radę Gminy uchwały nr XXXII/116/2021 z dnia 29 września 2021 umożliwiło rozpoczęcie prac nad dokumentem Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030. Strategia rozwoju to dokument wyznaczający ramy procesu zarządzania gminą, a także wpierający i porządkujący realizację wybranych celów polityk publicznych, które są odpowiedzią na najważniejsze problemy i wyzwania przed jakimi stoi gmina.

Projekt dokumentu poddany został konsultacjom społecznym i jego ostateczne zapisy stanowią wypadkową zgłoszonych w trakcie ich trwania uwag. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 260/2021 Wójta Gminy Klonowa z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie ogłoszenia konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030”, konsultacje trwały od 30 listopada 2021 r. do 4 stycznia 2022 r. Badanie opinii mieszkańców prowadzono poprzez zamieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a uwagi na udostępnionym formularzu zbierano mailowo lub w formie papierowej. W dniu 15 grudnia 2021 r. zorganizowano spotkanie otwarte w siedzibie Urzędu Gminy. Informacja o trwających konsultacjach społecznych została przekazana także do ościennych gmin, związków gmin oraz PGW Wody Polskie celem umożliwienia tym podmiotom wyrażenia opinii o opracowywanym dokumencie. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych przygotowano raport z zestawieniem zgłoszonych uwag oraz informacją o ich wprowadzeniu lub odrzuceniu, który następnie opublikowano na stronie internetowej gminy.

Gmina zwróciła się do Marszałka Województwa Łódzkiego o zaopiniowanie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. W związku z brakiem informacji ze strony Marszałka i zgodnie z art. 10f ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym uznaje się, że strategia rozwoju jest spójna ze strategią rozwoju województwa.

Dla projektu Strategii przeprowadzono ponadto procedurę oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w celu oceny wpływu na środowisko skutków realizacji postanowień Strategii. Obowiązek jej sporządzenia wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zm.).

Gmina zawnioskowała pismem z dnia 23 listopada 2021 r. znak: OŚL.602.34.2021 o określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (dalej: RDOŚ) oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi (dalej: ŁPWIS).

Zgodnie z wymogami w/w organów (określonymi w pismach WOOŚ.411.409.2021.AJa i ŁWPIS.NSOZNS.9022.599.2021.KH) przygotowano prognozę oddziaływania na środowisko, która następnie została przekazana do RDOŚ i ŁWPIS w celu zaopiniowania.

RDOŚ zaopiniował projekt strategii oraz prognozy pozytywnie pismem z dnia 11 stycznia 2022 r. znak: WOOŚ.410.2.2022.AJa, zaś ŁPWIS - pismem z dnia 24 stycznia 2022 r. znak: ŁWPIS.NSOZNS.9022.45.2022.KH. Następnie prognoza wraz z projektem Strategii została poddana konsultacjom społecznym, ogłoszonym Obwieszczeniem Wójta Gminy Klonowa z dnia 1 lutego 2022 roku. W ramach konsultacji wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom udostępniono także opinie RDOŚ i ŁPWIS. Uwagi można było składać w formie pisemnej (w tym pocztą elektroniczną) do 22 lutego 2022 r. We wskazanym terminie nie wpłynęła żadna uwaga ani wnioski.

Zgodnie z art. 10a ustawy o zasadach prowadzenia polityki Rozwoju:

- 1) przed sporządzeniem projektu strategii przygotowano dokument „Diagnoza strategiczna Gminy Klonowa - diagnoza na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030” obejmujący analizę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych;
- 2) po sporządzeniu projektu opracowano dokument „Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021 – 2030” obejmujący uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem.

Wobec powyższego „Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030” może zostać przyjęta.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KLONOWA NA LATA 2021-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	5
II. KIERUNKI ROZWOJU GMINY	12
II.1. Kluczowe założenia polityki rozwoju lokalnego gminy Klonowa.....	12
II.2. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu lokalnym.....	18
II.3. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym.....	18
II.4. Model funkcjonalno-przestrzenny wraz z ustaleniami i zaleceniami dotyczącymi prowadzenia polityki przestrzennej	20
III. WDRAŻANIE STRATEGII.....	26
III.1. Procedury wdrażania, monitoringu, ewaluacji, aktualizacji Strategii	26
III.2. Ramy finansowe realizacji Strategii.....	30
Załącznik nr 1 Podsumowanie procedury oddziaływania na środowisko	32
Spis tabel.....	35
Spis rysunków	36

WSTĘP

Strategia rozwoju gminy tworzy ramy dla procesu zarządzania gminą oraz wyznaczania i osiągania celów polityk publicznych. W formie niematerialnej oznacza realizację procesu zarządzania, podejmowania konkretnych przedsięwzięć służących wdrażaniu proponowanych w Strategii kierunków interwencji przy wykorzystaniu narzędzi wykonawczych, a także proces monitoringu i ewaluacji, przekładający się na doskonalenie podejmowanych działań.

Prace nad Strategią Rozwoju Gminy Klonowa rozpoczęły się na podstawie Uchwały nr XXXII/161/2021 Rady Gminy w Klonowej z dnia 29 września 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Klonowa.

Kształt niniejszego dokumentu wynika z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 poz. 1372 z późn. zm.), zgodnie z którą Strategia musi zawierać następujące elementy:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, wraz z zakresem planowanych działań;
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

Projekt dokumentu poddany został konsultacjom społecznym i jego ostateczne zapisy stanowią wypadkową zgłoszonych w trakcie ich trwania uwag. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 260/2021 Wójta Gminy Klonowa z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie ogłoszenia konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030”, konsultacje trwały od 30 listopada 2021 r. do 4 stycznia 2022 r. Badanie opinii mieszkańców prowadzono poprzez zamieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a uwagi na udostępnionym formularzu zbierano mailowo lub w formie papierowej. W dniu 15 grudnia 2021 r. zorganizowano spotkanie otwarte w siedzibie Urzędu Gminy. Informacja o trwających konsultacjach społecznych została przekazana także do ościennych gmin, związków

gmin oraz PGW Wody Polskie celem umożliwienia tym podmiotom wyrażenia opinii o opracowywanym dokumencie. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych przygotowano raport z zestawieniem zgłoszonych uwag oraz informacją o ich wprowadzeniu lub odrzuceniu, który następnie opublikowano na stronie internetowej gminy.

Gmina zwróciła się do Marszałka Województwa Łódzkiego o zaopiniowanie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. W związku z brakiem informacji ze strony Marszałka i zgodnie z art. 10f ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym uznaje się, że strategia rozwoju jest spójna ze strategią rozwoju województwa.

I. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z DIAGNOZY

Podsumowanie diagnozy w obszarze społecznym

Gmina Klonowa jest najmniejszą – pod względem liczby mieszkańców – gminą powiatu sieradzkiego. Największa miejscowość gminy to Klonowa, stanowiąca centrum administracyjne i usługowe gminy. Zamieszkuje ją 28% mieszkańców gminy. Teren gminy charakteryzuje się relatywnie niewielką gęstością zaludnienia (30 os./km²) względem wskaźnika dla powiatu sieradzkiego (79 os./km²) oraz województwa łódzkiego (135 os./km²).

W ostatnich 5 latach w gminie miał miejsce spadek liczby mieszkańców - wyniósł 1% wobec 1,9% w województwie i 1,8% w powiecie. Trendy demograficzne wskazują na wzrost udziału w ogólnej liczbie mieszkańców osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym.

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Klonowa odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Sieradzu. Podlega jej Komisariat Policji w Żłoczewie. Gminę obsługuje jeden dzielnicowy. Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym popełnianych na terenie gminy wzrosła między 2017 a 2020 r. ponad dwukrotnie. W przypadku przestępstw gospodarczych i drogowych z kolei tendencja wzrostowa miała miejsce w latach 2017-2018, a od 2019 r. odnotowywano spadek ich liczby. Wykrywalność przestępstw na terenie powiatu sieradzkiego wyniosła w 2020 r. 78,3%.

Za bezpieczeństwo pożarowe odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sieradzu oraz 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP: Grzyb, Klonowa, Kuźnica Błońska, Lipicze, Leliwa, Owieczki). Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są jednostki z Klonowej i Lipicza. Gmina sukcesywnie wspiera jednostki OSP finansowo, w tym pozyskując dofinansowanie zewnętrzne na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, pojazdów i ubrań oraz remonty strażnic.

Realizatorem pomocy społecznej na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klonowej. Wskaźnik deprywacji lokalnej dla gminy Klonowa zmniejszył się w ostatnich 5 latach o 32,6%. Wśród najważniejszych problemów społecznych wymienić można: długotrwałą lub ciężką chorobę oraz ubóstwo. Wyższa niż w województwie i powiecie jest liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, czyli świadczonej w miejscu zamieszkania beneficjenta, choć za pozytywne zjawisko należy uznać zmniejszenie liczby beneficjentów (potrzebujących) aż o 41,8%. Ważną część działań podejmowanych przez GOPS stanowi udzielanie pomocy żywnościowej oraz współorganizowanie bezpłatnego wypoczynku dla dzieci.

Działalność w zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy prowadzi NZOZ Poradnia Medycyny Rodzinnej s.c., udzielający świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej dla

dzieci i młodzieży. Jedyna apteka zlokalizowana jest w Klonowej. Najbliższy szpital znajduje się w Sieradzu - jest to Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W strukturze ma on ponad 20 oddziałów i poradni.

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół w Klonowej, w skład którego wchodzi Przedszkole Publiczne im. ks. Józefa Dalaka oraz Szkoła Podstawowa im. ks. Józefa Dalaka. Liczba dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej na terenie gminy spadła o 2,9%, a liczba uczniów szkoły podstawowej o 8,7% (w przypadku szkoły podstawowej można to wiązać z zakończeniem funkcjonowania klas gimnazjalnych). Szkoła Podstawowa posiada salę gimnastyczną oraz boisko ze sztuczną nawierzchnią. Uczniowie mają do dyspozycji pracownię komputerową z 14 stanowiskami z dostępem do internetu. Mogą także korzystać ze świetlicy szkolnej, która działa przez 40 godzin tygodniowo. Placówka nie prowadzi wymiany uczniów ze szkołami z zagranicy. Oferuje natomiast 12 godzin tygodniowo zajęć pozalekcyjnych. Zajęcia szkolne prowadzone są przy wykorzystaniu pomocy interaktywnych. Zdecydowaną większość nauczycieli stanowią nauczyciele dyplomowani – prawie 66% etatów. Wyniki osiągane przez uczniów z terenu gminy Klonowa są generalnie słabsze niż średnio w powiecie sieradzkim. W przypadku języka polskiego zauważalne jest również pogorszenie wyników w latach 2019-2021, natomiast w przypadku matematyki i języka angielskiego występuje poprawa.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Klonowej z filią w Kuźnicy Błońskiej. Budynek Gminnego Ośrodka Kultury przechodzi remont, co pozwoli m.in. dostosować go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Regularnie organizowane są zajęcia taneczne, teatralne, emisji głosu dla solistów oraz nauka gry na instrumentach. Ponadto w Ośrodku odbywają się ćwiczenia kapeli biesiadnej PAKA KLONOWIAKA oraz Młodzieżowego Zespołu Wokalno-Instrumentalnego. Pracownicy Ośrodka opiekują się Zespołem Rockowym z Klonowej. Poziom spadku liczby czytelników korzystających z Gminnej Biblioteki Publicznej jest wyższy w gminie Klonowa niż w województwie łódzkim (22,5% wobec 16,3%), ale niższy niż w powiecie sieradzkim (23,2%). Liczba wypożyczeń w przeliczeniu na 1 czytelnika spadła z 17,3 do 12,1 (dla porównania: w województwie z 20,4 do 17,5, a w powiecie z 22,2 do 20,3). Instytucje kultury z terenu gminy organizują jednodniowe imprezy tematyczne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, gromadzące nawet kilkuset uczestników. Za największą należy uznać Klonowe Święto organizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Klonowa i Urząd Gminy, w którym uczestniczy nawet 600 osób.

Działania z zakresu rozwoju kultury fizycznej i sportu obejmują m.in: dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego, udostępnianie sali gimnastycznej przy Zespole Szkół na potrzeby zorganizowanych grup, organizację zawodów sportowych, organizację zajęć na kompleksie Orlik w Klonowej przez animatora, a także promowanie grup młodzieży chcących uprawiać sport.

W gminie Klonowa do Krajowego Rejestru Sądowego wpisane są: Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Klonowa oraz 6 Ochotniczych Straży Pożarnych. Ponadto działa: 5 Kół Gospodyń Wiejskich wpisanych do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich (Owieczki, „LELIWIANKI”, „Kuźniczanki”, Kuźnica Błońska, Wrony) oraz niezarejestrowane koła z Klonowej i Lipicza. Gmina współpracuje z Uczniowskim Klubem Sportowym (UKS) przy Zespole Szkół w Klonowej, Szkolnymi Związkami Sportowymi (SZS), Ludowymi Zespołami Sportowymi (LZS) i grupami nieformalnymi.

Realizacji aktywności społecznych mieszkańców służą świetlice wiejskie zlokalizowane w 7 wsiach. Tylko w przypadku jednej z nich stan techniczny można określić jako dostateczny, w pozostałych przypadkach zaś jako dobry.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, • gęsta sieć sprawnie działających jednostek OSP, • poprawa poziomu wykrywalności przestępstw, • spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, • dość dobry dostęp do opieki medycznej, • dobrze wyposażone placówki edukacyjne, • zadowalający stan zaplecza kulturalnego oraz obiektów służących integracji społecznej, • organizacja imprez kulturalnych i rozrywkowych, • wsparcie dla aktywnych mieszkańców, działających w różnych dziedzinach (sport, muzyka), • aktywni mieszkańcy działający w organizacjach i grupach nieformalnych.	• niekorzystne trendy demograficzne (wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym), • duże rozproszenie (mała gęstość zaludnienia) generujące problem z zapewnieniem równomiernego dostępu do usług publicznych, • występujący problem ubóstwa oraz nieradzenie sobie rodzin z problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby, • rosnący poziom przestępczości kryminalnej, • brak miejsc opieki i oferty dla osób starszych, • nieurozmaicona oferta kulturalna, • nieco niższe niż średnio w powiecie wyniki egzaminów ósmoklasisty, • brak miejsc opieki dla dzieci do lat 3.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• napływ nowych mieszkańców, • aktywność i wsparcie merytoryczne dla aktywnych mieszkańców, • aktywność lokalnych władz w pozyskiwaniu środków na realizację działań społecznych, • rozbudowa bazy i poszerzenie oferty skierowanej do mieszkańców, zwłaszcza poza największą miejscowością gminy.	• odpływ mieszkańców do innych gmin, • ubożenie społeczeństwa, • niekorzystne zmiany w obowiązującym prawie (oświata, pomoc społeczna, polityka rynku pracy), • spadek zaangażowania mieszkańców w działania integracyjne i sprawy gminy, • starzenie się społeczeństwa.

Podsumowanie diagnozy w obszarze gospodarczym

Pod względem poziomu bezrobocia na tle powiatu sieradzkiego gmina Klonowa wyróżnia się bardzo pozytywnie - zmniejszyło się ono o 41,7%, co stanowi największy pod względem wielkości spadek wśród gmin powiatu. Gmina ma najniższy udział bezrobotnych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym. Między 2016 a 2020 r. udało się zmniejszyć bezrobocie wśród kobiet do poziomu poniżej 50%. Ponadto zmniejszeniu uległ udział osób, które zarejestrowały się jako bezrobotne rok po ukończeniu nauki oraz długotrwale bezrobotnych.

Gmina Klonowa prezentuje się na tle innych samorządów powiatu bardzo pozytywnie również pod względem poziomu wzrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - na jej terenie jest najwyższy i ponad dwukrotnie wyższy niż średnia dla powiatu. Prawie 95% tych podmiotów to małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób. Nie działa w gminie żadna firma o zatrudnieniu powyżej 250 pracowników, a jedna należy do grupy zatrudniającej 50-249 osób. Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Klonowa działa w branży budownictwa, przetwórstwa przemysłowego i handlu. Dość znaczący udział w systemie gospodarczym gminy mają także: rolnictwo, leśnictwo oraz transport i gospodarka magazynowa.

Gmina Klonowa pod względem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej została sklasyfikowana na 36. miejscu wśród wszystkich gmin byłego województwa sieradzkiego (na 41 gmin wchodzących w skład tego województwa). Wynika to głównie z jakości gleb, gdyż dominują te o V i VI klasie bonitacyjnej (odpowiednio 54% i 24,3% całej powierzchni ornej). Najlepsze gleby występują w centralnej części gminy (Górka Klonowska, Klonowa) i w okolicy miejscowości Uników Kapitulny. Są to gleby III i IV klasy, które w sumie zajmują 21,7% użytków rolnych. W 2020 r. w gminie Klonowa funkcjonowało 1200 gospodarstw rolnych, wśród których przeważały najmniejsze gospodarstwa, o powierzchni do 5 ha (57,2% ogółu). W produkcji rolnej dominują zboża i kukurydza, a w przypadku hodowli – bydło mleczne i mięsne.

Na terenie gminy występują złoża naturalne piasków i żwirów, których eksploatacja odbywa się głównie na potrzeby rynku lokalnego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• położenie w pobliżu dróg: S8, DK74, DK45, DW 482, • bliskość miast powiatowych: Sieradz, Wieluń, Wieruszów, Kępno, Zduńska Wola, Łask, • spadek bezrobocia, w tym wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, • wzrost poziomu aktywności gospodarczej,	• rozdrobnione rolnictwo, • nieznaczna liczba dużych podmiotów gospodarczych, • brak terenów gminnych, które można wykorzystać pod inwestycje, • brak dróg ponadlokalnych biegnących przez teren gminy.

• dość dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej, • warunki naturalne dogodne do rozwoju turystyki rowerowej.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• wsparcie rozwoju MMŚP funduszami pomocowymi, • współpraca z sąsiednimi samorządami, organizacjami pozarządowymi i związkami międzygminnymi, • opracowanie systemu ulg dla powstających podmiotów gospodarczych zatrudniających pracowników z terenu gminy, • nowa perspektywa finansowa 2021-2027 umożliwiająca wsparcie dla działalności gospodarczej.	• ograniczone środki zewnętrzne – niekorzystne zapisy dotyczące podziału środków funduszy UE, • rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej, • niekorzystne przepisy prawa i polityka podatkowa utrudniająca rozwój działalności gospodarczej, • brak wypracowanych skutecznych narzędzi wsparcia w przypadku utrzymujących się skutków pandemii COVID-19, • spowolnienie gospodarcze, kryzys finansowy, • niekorzystne zjawiska pogodowe, które mogą przyczyniać się do niszczenia upraw.

Podsumowanie diagnozy w obszarze przestrzennym

Gmina Klonowa znajduje się w obrębie Wysoczyzny Kaliskiej i Wysoczyzny Turecko-Złoczewskiej. Różnica wysokości dochodzi do 50 m, jednak znacząca część obszaru gminy ma charakter płaskiej równiny. Niewielkie wzniesienia występują w Klonowej i Górcie Klonowskiej.

Gmina leży w zlewni Prosny, a na jej terenie zlokalizowane są Struga Kraszewicka, Łużyca, Klonówka i Ł-15, będące dopływami Prosny. W Owieczkach, Klonowej, okolicach Kuźnicy Błońskiej i Kuźnicy Zagrzebskiej występują stawy.

Sieć drogową gminy Klonowa tworzą drogi powiatowe (6 odcinków) oraz gminne. W niewielkiej odległości od granic gminy biegnie trasa ekspresowa S8 z dwoma pobliskimi węzłami – Walichnowy i Złoczew. Długość dróg gminnych na koniec 2020 r. wyniosła 38,261 km, z czego 65,7% to drogi o nawierzchni twardej ulepszonej bitumicznej, 10,9% z nawierzchnią gruntową naturalną, a 23,4% - z nawierzchnią gruntową wzmocnioną żwirem lub żużlem. Uzupełnienie infrastruktury drogowej stanowią chodniki i parkingi. Chodniki zlokalizowane są w Klonowej wzdłuż ulic: Zachodnia, Złoczewska, Czajkowska i ks. Dalaka. Parkingi umiejscowione są w Klonowej przy Urzędzie Gminy i kościele parafialnym, a także przy sklepach. Ponadto występują trzy odcinki ścieżek rowerowych o charakterze rekreacyjnym.

Na terenie gminy Klonowa nie ma kanalizacji ani zbiorczej oczyszczalni ścieków. Gospodarka ściekowa opiera się na oczyszczalniach przydomowych i odbieraniu ścieków z szamb i wywozie do oczyszczalni. Z kolei długość sieci wodociągowej wynosi ok. 90 km

i korzysta z niej 810 odbiorców (dostępu nie ma 20 gospodarstw domowych). Stacja uzdatniania wody znajduje się we wsi Owieczki. Ubytki wody na sieci wynoszą 20% - 30%.

Nie ma dostępu do gazu sieciowego.

W gminie prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów. Mieszkańcy mogą korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Opadów Komunalnych w Klonowej. W 2020 r. osiągnięto ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na poziomie 9,82%, a recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - na poziomie 50,01%.

W zasobie gminy w 2020 r. znajdowało się 14 mieszkań komunalnych i 2 mieszkania socjalne w: Klonowej, Górcie Klonowskiej, Kuźnicy Błońskiej i Lipiczu. Gmina dysponuje lokalami użytkowymi w Klonowej i Kuźnicy Zagrzebskiej.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Klonowa są źródła komunalno-bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Z tego względu okresowe pogorszenie jakości powietrza następuje zazwyczaj w okresach zimowych na terenach o większym zagęszczeniu zabudowy (np. w Klonowej) i jest spowodowane spalaniem paliw stałych. Najbliższa stacja pomiarowa znajduje się w Sieradzu. W 2018 r. wykazano na niej przekroczenia poziomu dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu.

Do bardziej wartościowych elementów przyrodniczych w gminie należą: 3 duże kompleksy leśne, a także tereny bagienne i podmokłe. Ponadto w obrębie gminy zlokalizowane są następujące obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie prawnej:

1. Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu, zajmujący 4489 ha w obrębie gminy i obejmujący prawie 32% lasów na jej terenie.
2. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prośny, przylegający do granicy gminy (styk gmin: Klonowa, Galewice i Lututów).
3. Pomniki przyrody: lipa szerokolistna, sosna czarna, grupa 3 klonów zwyczajnych, dąb szypułkowy w parku w Górcie Klonowskiej, dąb szypułkowy w Kuźnicy.
4. Użytki ekologiczne: bagna w Leśnictwie Grzyb i bagno w Leśnictwie Klonowa.

Obiekty zabytkowe w obrębie gminy zlokalizowane są w 2 miejscowościach: Górcie Klonowskiej (dwór, park dworski, pozostałość zespołu folwarcznego, spichlerz) i Klonowej (kościół parafialny, cmentarz przykościelny, wiatrak).

Infrastruktura turystyczna nie jest bardzo rozwinięta. Turyści mogą korzystać z oferty 2 gospodarstw agroturystycznych - w Górcie Klonowskiej Kolonii i Larach. Przez teren gminy biegną 3 tematyczne ścieżki rowerowe: ścieżka „Stare Dęby” (przez największe kompleksy leśne), odcinek powiatowej trasy rowerowej, „Sieradzka Eska” oraz „Powstańcy styczniowi”.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• prawie pełne zwodociągowanie gminy, • własne ujęcia wody pitnej, • gęsta sieć dróg gminnych i powiatowych, • trasy rowerowe o charakterze rekreacyjnym, • zróżnicowanie przyrodniczo - krajobrazowe (grunty orne, kompleksy leśne), • walory kulturowe gminy, • brak źródeł emisji gazów przemysłowych, • dobrze rozwinięty system segregacji odpadów.	• brak kanalizacji, • brak dostępu do sieci gazowej, • niewykorzystane walory rekreacyjno-wypoczynkowe, • małe zastosowanie odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, fotowoltaika, kolektory słoneczne, itp.), • wysoka emisja pyłów pochodząca z domowych kotłowni.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• wykorzystanie istniejących zasobów do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej i agroturystyki, • większe wsparcie samorządów w realizacji inwestycji prośrodowiskowych, • wdrażanie założeń przypisanych obszarowi zielonej-gospodarki wskazanej w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, • ułatwienie dostępu do środków na inwestycje związane z OZE.	• ograniczone środki na działania w zakresie infrastruktury, w tym na podejmowanie projektów z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej, • gwałtowne, nagłe zjawiska pogodowe (lokalne podtopienia, susza, deszcze nawalne i wichury).

II. KIERUNKI ROZWOJU GMINY

II.1. Kluczowe założenia polityki rozwoju lokalnego gminy Klonowa

Efekt prac diagnostycznych stanowi podstawę dla opracowania części programowej Strategii, która zawiera kluczowe założenia polityki rozwoju gminy Klonowa. Struktura Strategii obejmuje następujące elementy:

- cele strategiczne w obszarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- kierunki działań planowanych do podjęcia dla osiągnięcia celów strategicznych.

Odniesienie celów strategicznych do trzech obszarów (społeczny, gospodarczy i przestrzenny) wynika wprost z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Aby spełnić jej wymogi, taki układ zastosowano w niniejszym dokumencie. Należy jednak pamiętać, że wszystkie te obszary się wzajemnie przenikają, stąd pewne proponowane w ramach kierunków rozwoju działania zostały powtórzone.

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY: Wysoki poziom kapitału ludzkiego, usług publicznych i bezpieczeństwa w gminie

Podstawowym czynnikiem rozwoju gminy jest jej kapitał wewnętrzny, czyli mieszkańcy. Rozwój lokalny ma zapewnić lepsze warunki funkcjonowania danej społeczności, ale jednocześnie musi bazować na jej wewnętrznych, społecznych uwarunkowaniach i odpowiednio oddziaływać na nie. Dlatego też myśląc o działaniach prorozwojowych w obrębie wspólnoty samorządowej, należy planować działania ukierunkowane na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w gminie. Tylko aktywni, świadomi i posiadający lokalną tożsamość mieszkańcy mogą poprzez swoją działalność społeczną i gospodarczą aktywnie przyczyniać się do rozwoju gminy. W warunkach gminy Klonowa rozwój kapitału ludzkiego i społecznego musi w pierwszej kolejności dotyczyć grup mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Na przestrzeni ostatnich lat przybywało bowiem mieszkańców właśnie w tych kategoriach wiekowych. W przypadku dzieci i młodzieży ważne jest, by gmina kontynuowała działania związane z rozwojem bazy oświatowej i jej wyposażeniem. Należy skoncentrować wysiłki na podnoszeniu kompetencji uczniów niezbędnych na dalszych etapach nauki oraz pracy, a także powiązać z tym stały proces podnoszenia kwalifikacji kadry pedagogicznej. W obecnych czasach ważne jest aktywne ograniczanie skutków negatywnych

zjawisk związanych z poziomem rozwoju cywilizacji czy pandemią (głównie poprzez podnoszenie dostępności do internetu). Należy aktywnie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu i problemom wynikającym z ograniczonych kontaktów społecznych wśród najmłodszych i najstarszych mieszkańców gminy, gdyż są oni najbardziej na nie narażeni. Chodzi tu m.in. o rozwój oferty spędzania wolnego czasu oraz zajęć edukacyjnych i kulturalnych, dzięki którym ich uczestnicy mogliby silniej zintegrować się w środowisku rówieśniczym oraz rozwijać swoje pasje i umiejętności. Równie istotną kwestią pozostaje także ugruntowywanie tożsamości lokalnej i tradycji poprzez atrakcyjne, szczególnie dla młodzieży, formy.

By sprawnie móc realizować powyższe działania niezbędna jest ciągła modernizacja i budowa odpowiedniej infrastruktury, dostępnej również dla osób niepełnosprawnych i pozwalającej na efektywne realizowanie zaplanowanych działań. Bardzo istotną kwestią jest podjęcie działań w celu stworzenia miejsca opieki dla dzieci do lat 3. Taka inwestycja z pewnością ułatwiłaby codzienne życie wielu młodym rodzicom (w tym powrót do pracy matkom), a także stanowiła dodatkowy argument do osiedlenia się na terenie gminy nowych mieszkańców. Należy stworzyć odpowiednie warunki lokalowe i organizacyjne, a także zainicjować powstanie klubu seniora. Wydaje się, że ze względu na małą gęstość zaludnienia i duże rozproszenie przestrzenne poszczególnych miejscowości bardzo istotne z perspektywy rozwoju życia społecznego i poziomu integracji mieszkańców jest utrzymanie w dobrym stanie świetlic wiejskich (w tym sukcesywne ich doposażanie).

Rozwój lokalny wiąże się ponadto z poprawą dostępności oraz jakości świadczenia usług społecznych, które stanowią bazę do aktywności mieszkańców w obszarze społeczno-gospodarczym. Sprzyja temu cyfryzacja usług oraz likwidacja barier dla niepełnosprawnych. Ważną rolę w osiągnięciu pozytywnych zmian społecznych pełnić będzie aktywizacja i włączenie w życie gminy wszystkich grup społecznych. Będzie to realizowane przez kontynuację wsparcia dla najbiedniejszych mieszkańców poprzez skierowanie do nich działań pomocowych o różnym zakresie. Działania tych gmina nie zrealizuje jednak samodzielnie - niezbędna jest współpraca między różnymi jednostkami samorządu terytorialnego. Również w ramach współpracy gminy z innymi podmiotami (OSP, policja, organizacje pozarządowe) należy działać na rzecz podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Kierunki działań:

- poprawa warunków kształcenia w Zespole Szkół w Klonowej poprzez modernizację budynku i otoczenia, a także doposażenie w pomoce dydaktyczne,
- rozwój kompetencji kluczowych uczniów oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli,
- rozwój oferty spędzania czasu wolnego oraz infrastruktury czasu wolnego dla młodzieży,
- rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej dla osób starszych,

- realizacja działań służących podtrzymaniu tożsamości lokalnej, w tym tworzenie i dbałość o infrastrukturę ukierunkowaną na nie (jak izba regionalna),
- podjęcie starań na rzecz stworzenia miejsc opieki dla dzieci do lat 3,
- poprawa dostępności do budynków wykorzystywanych na cele publiczne oraz ich modernizacja w celu zwiększenia możliwości korzystania z nich i zmniejszenie kosztów użytkowania,
- stworzenie miejsc opieki i spotkań dla osób starszych, np. w formie klubu seniora, domu dziennego pobytu,
- dbałość o utrzymanie w dobrym stanie i niezbędne wyposażenie świetlic wiejskich,
- remont budynków i lokali komunalnych,
- kontynuacja wsparcia dla najbiedniejszych mieszkańców gminy, w tym przez pomoc żywnościową i usługi asystenckie,
- współpraca z samorządem powiatu oraz Szpitalem Wojewódzkim dot. włączenia mieszkańców gminy do programów badań profilaktycznych,
- unowocześnienie taboru gminnych pojazdów służących do przewozu dzieci i dostosowanie go do przewozów osób z niepełnosprawnościami,
- rozwój e-usług publicznych,
- podnoszenie bezpieczeństwa w gminie poprzez wsparcie jednostek policji oraz straży pożarnej,
- utrzymanie wysokiego poziomu zaangażowania mieszkańców w zapewnienie wspólnego bezpieczeństwa poprzez udzielanie dalszego wsparcia przez gminę dla lokalnych jednostek OSP.

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY: Rozwój gminy dzięki silnemu rolnictwu, aktywności gospodarczej i lokalnej turystyce

Gmina Klonowa jest gminą wiejską o charakterze rolniczym. Wśród istniejących gospodarstw rolnych przeważają te niewielkie, o powierzchni do 5 ha. Chociaż pod względem ekonomicznym nie pozwalają one właścicielom na utrzymanie się tylko z prowadzonego gospodarstwa, to jednak ich funkcjonowanie może wpisać się w trend rosnącej popularności żywności ekologicznej, produkowanej na małą skalę. W tym kontekście położenie gminy w pobliżu większych miast powiatowych czy drogi ekspresowej stanowi atut pozwalający na

szybkie dostarczanie produktów do odbiorców. Z tego względu niezbędne jest wspieranie lokalnych producentów w szczególności poprzez działania promocyjne.

Jednocześnie - mimo dominacji rolnictwa - ostatnie 5 lat wskazuje na rosnącą aktywność gospodarczą mieszkańców, przejawiającą się we wzroście liczby zakładanych na terenie gminy firm (miejsce rejestracji). Dominują wśród nich jednoosobowe działalności gospodarcze. Prawdopodobnie częściowo efektem tych procesów jest zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, które miało miejsce w ostatnich latach. Wspomniana wyżej bliskość drogi S8 oraz większych miast (nie tylko powiatowych, ale również Wrocławia czy Łodzi) przyczynia się do zamieszkiwania na terenie gminy i prowadzenia własnej firmy. Gmina powinna zatem wspierać te procesy poprzez tworzenie odpowiednich warunków. Jednocześnie nie należy porzucać prób pozyskania większego inwestora, prowadzącego działalność na większą skalę, nie oddziałującą negatywnie na jakość środowiska w gminie, aby nie przeszkodzić w rozwoju innych atutów gminy (turystyka czy produkcja ekologicznej żywności). W tym celu ważne jest tworzenie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dadzą pewność zarówno mieszkańcom (co do warunków zamieszkiwania), jak i podmiotom gospodarczym (co do możliwości do wprowadzenia na teren gminy branż gospodarki).

W strategii rozwoju województwa gmina Klonowa została włączona do tzw. obszaru zielonej gospodarki. Oznacza to, że gminę uznano za predestynowaną do rozwoju turystyki. Zważywszy na warunki przyrodniczo-kulturowe może to być turystyka o charakterze lokalnym - raczej krótkoterminowa, skupiająca się na mieszkańcach powiatu sieradzkiego lub powiatów okolicznych. Warto tu zatem postawić na rozwój szlaków turystycznych - rowerowych czy orienteringowych, które istnieją także w okolicy, oraz lepszą ich promocję (w szczególności przy współpracy z innymi podmiotami). Niezbędne będzie rozwijanie infrastruktury, która pozwoli rowerzystom odpocząć czy dokonać drobnych napraw roweru. Charakter wiejski gminy powoduje również, że należy skoncentrować działania na promowaniu gospodarstw agroturystycznych i wspieraniu rozwoju ich oferty (np. prowadzenia warsztatów dla dzieci).

Kierunki działań:

- sporządzanie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wsparcie przedsiębiorczości oraz lokalnego biznesu poprzez tworzenie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- promocja rolnictwa ekologicznego,
- współpraca z gospodarstwami rolnymi i wspieranie ich merytorycznie poprzez działalność informacyjną,
- promocja i wsparcie szlaków turystycznych biegnących przez gminę,
- rozwój małej infrastruktury turystycznej (zwłaszcza rowerowej),

- promocja gospodarstw agroturystycznych.

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY: Kompleksowy rozwój infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku

Rozwój gminy ukierunkowany musi być na utrzymanie wysokiej jakości środowiska naturalnego. Stanowi ono bowiem jej ważny atut oraz nieodłącznie wiąże się z wiejskim charakterem. Z tego względu zaplanowano szereg działań dotyczących rozwoju i polepszenia stanu infrastruktury drogowej, dzięki którym poprawie ulegnie nie tylko komfort podróżowania czy bezpieczeństwo drogowe, ale zmniejszy się poziom emisji zanieczyszczeń i hałasu. Rozwój połączeń komunikacji zbiorowej z kolei może zachęcić część mieszkańców do korzystania z tańszych autobusów zamiast indywidualnych samochodów. Wspieranie inicjatyw zmierzających do wymiany źródeł ciepła na mniej emisyjne i bardziej energooszczędne oraz montaż odnawialnych źródeł energii przełożą się na zmniejszenie emisji gazów i pyłów do atmosfery, poprawiając jakość powietrza oraz zdrowie mieszkańców. Rozwój sieci kanalizacyjnej oraz innych rozwiązań zmniejszających nielegalne zrzuty nieczystości przyczynią się do poprawy jakości wód i gleby. Szerokopasmowy internet pozwoli na rozwijanie nowoczesnych form komunikacji z instytucjami publicznymi, zmniejszając konieczność osobistego załatwiania spraw urzędowych, a więc również przemieszczania się po gminie samochodami. Stworzy warunki do prowadzenia działalności gospodarczej części mieszkańców. Dbłość o urządzenia melioracyjne sprzyjać będzie uporządkowaniu stosunków wodnych i zapobiegać m.in. lokalnym podtopieniom, jednocześnie poprawiając warunki produkcji rolniczej.

W związku z zaplanowanymi w obszarze gospodarczym działaniami związanymi z promocją turystyczną gminy, niezbędne będzie rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej oraz małej infrastruktury turystycznej.

Realizacja założeń wymienionych w obszarze społecznym i gospodarczym przy jednoczesnym podnoszeniu jakości infrastruktury technicznej, powinna przełożyć się na zwiększenie zainteresowania gminą jako miejscem do życia. Z tego względu potrzebne będą działania zmierzające do wygospodarowania terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Kierunki działań:

- budowa i modernizacja sieci drogowej na terenie gminy, w tym obiektów mostowych i przepustów,
- podjęcie starań na rzecz remontów dróg powiatowych,
- poprawa bezpieczeństwa drogowego przez rozbudowę sieci chodników wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg, dróg rowerowych oraz niskoemisyjnego oświetlenia,
- współpraca z samorządem powiatu w zakresie rozwoju połączeń autobusowych na terenie gminy,
- promocja wymiany źródeł ciepła na ekologiczne oraz odnawialnych źródeł energii, wraz z udzielaniem wsparcia doradczego i finansowego,
- budowa sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków,
- promocja przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rozwój i modernizacja sieci wodociągowej,
- rozbudowa sieci szerokopasmowego internetu oraz rozwój e-usług publicznych,
- rozwój (poprawa stanu oraz rozbudowa) infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych,
- realizacja działań związanych z likwidacją azbestu i wyrobów azbestowych,
- dbałość o zieleń gminną, w szczególności parki wiejskie,
- odbudowa rowów i urządzeń melioracyjnych,
- podjęcie starań na rzecz zlokalizowania na terenie gminy zbiornika retencyjnego,
- promocja realizowania zielono-niebieskiej infrastruktury oraz stosowania powierzchni przepuszczalnych,
- wygospodarowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
- promocja szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych i konnych),
- budowa infrastruktury towarzyszącej trasom turystycznym,
- współpraca partnerska w celu wykreowania spójnej oferty turystycznej, uwzględniającej walory krajobrazowe i historyczne.

Wdrażanie wyżej wymienionych kierunków działań przyczyni się do osiągnięcia w szczególności następujących efektów:

- stworzenie warunków do zamieszkiwania na terenie gminy rodzin z dziećmi, a także ułatwienie funkcjonowania już zamieszkującym rodzinom,
- wysoka jakość nauczania w gminnych placówkach edukacyjnych,
- wysoki poziom integracji społecznej, ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- stworzenie oferty usług zorientowanych na potrzeby osób starszych,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy,

- rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży,
- wysoka jakość infrastruktury społecznej,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa,
- rozwój e-usług publicznych,
- poprawa warunków prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej,
- rozwój oferty turystycznej gminy,
- rozwój infrastruktury technicznej, w tym drogowej, wodno-kanalizacyjnej, związanej z gospodarką odpadami,
- poprawa jakości środowiska, w tym powietrza.

II.2. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu lokalnym

W gminie Klonowa nie wyznacza się obszaru strategicznej interwencji.

II.3. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym

W Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (dalej: SRWŁ 2030), przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego nr XXXI/414/21 z dnia 6 maja 2021 r., jako obszary strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym wpisano:

- obszar zagrożony trwałą marginalizacją (aktywnej integracji) - 25 gmin,
- obszar walorów turystyczno-środowiskowo-rolnych (zielonej gospodarki) - 94 gminy,
- obszar transformacji górniczo-energetycznej (nowej energii) - 35 gmin,
- 4 Miejskie Obszary Funkcjonalne - 77 gmin.

Gmina Klonowa została zaliczona do obszarów aktywnej integracji (dodatkowo jest wśród 18 gmin określonych w ten sposób zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030). Oznacza to, że charakteryzuje ją niska atrakcyjność osadnicza, problemy demograficzne, słaba dostępność komunikacyjna, braki w infrastrukturze komunalnej, niski poziom przedsiębiorczości, bezrobocie i obniżony poziom zamożności mieszkańców. Z tego względu podejmowane działania powinny zmierzać w szczególności do: rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, poprawy dostępności komunikacyjnej, aktywizacji zawodowej i poprawy kwalifikacji mieszkańców, zwiększenia poziomu integracji społecznej, rozwoju infrastruktury technicznej (głównie wodno-kanalizacyjnej i teleinformatycznej), a także poprawy dostępu do usług publicznych.

Rys. 1 Obszar aktywnej integracji w województwie łódzkim.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 101.

Gmina Klonowa znalazła się także w grupie 94 gmin stanowiących obszar zielonej gospodarki. Są to gminy, w których dominuje funkcja rolnicza i przyrodnicza, predysponowane do rozwoju turystyki. W gminach położonych w sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo, w tym chronionych, powinno się tworzyć system rolnictwa zrównoważonego, produkcji żywności wysokiej jakości, w tym ekologicznej. Dywersyfikacja gospodarcza powinna być zapewniana poprzez m.in. rozwój turystyki, rozbudowę szlaków turystycznych i infrastruktury rowerowej, budowę zintegrowanych produktów turystycznych (walory kulturowe, przyrodniczo-krajobrazowe, kultywowanie tradycji). Temu wszystkiemu muszą towarzyszyć działania ukierunkowane na ochronę i poprawę jakości środowiska oraz wzmocnienie odporności obszaru na zmiany klimatyczne.

Rys. 2 Obszar zielonej gospodarki w województwie łódzkim.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 102.

II.4. Model funkcjonalno-przestrzenny wraz z ustaleniami i zaleceniami dotyczącymi prowadzenia polityki przestrzennej

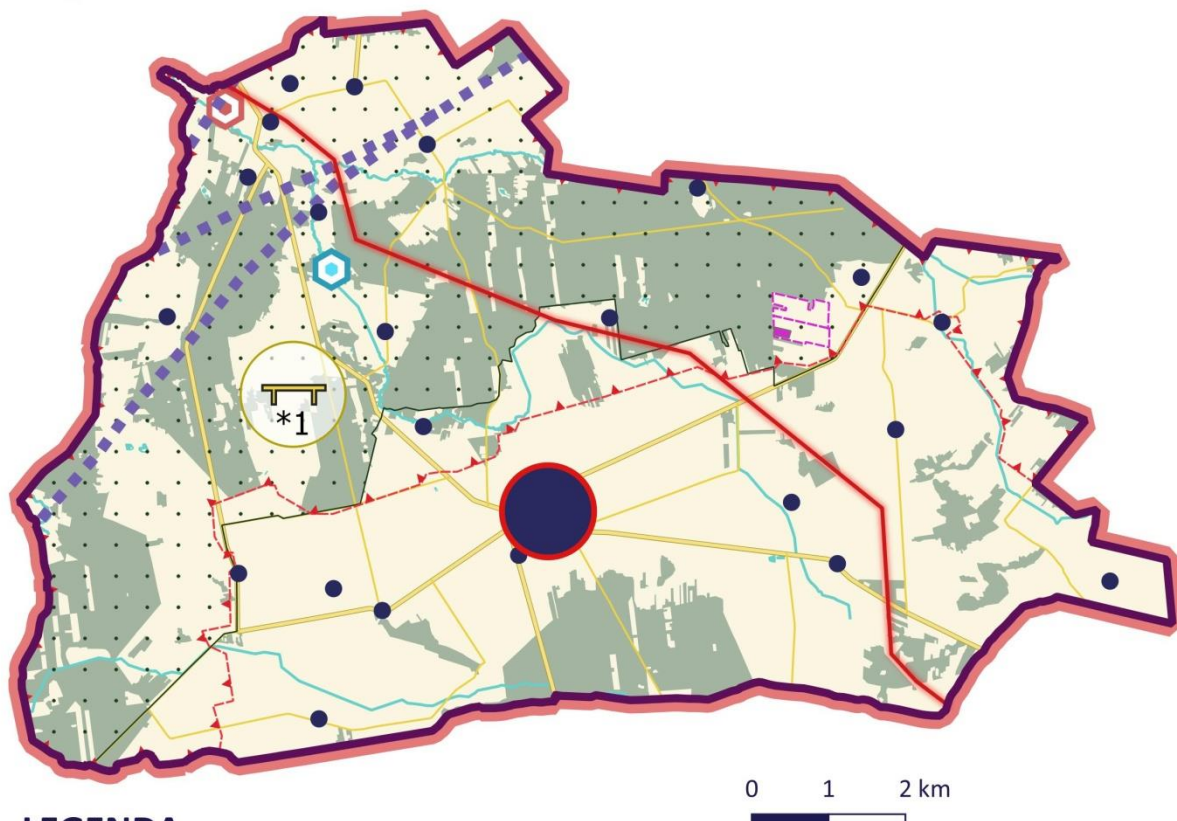
Dominującą funkcją rozwoju gminy pozostaje rolnictwo. Funkcją uzupełniającą może być rozwój turystyki, zwłaszcza rowerowej czy weekendowej, skoncentrowanej na walorach przyrodniczych gminy. W przyszłości istotne będzie wygospodarowanie terenów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe. Głównym ośrodkiem usług w gminie pozostanie miejscowość Kłonowa.

Rys. 3 Model przestrzenno-funkcjonalny gminy Klonowa.

GINA
KLONOWA

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

LEGENDA

- ośrodek gminny
- pozostałe miejscowości
- obszar zagrożony trwałą marginalizacją ze względu na koncentrację problemów społecznych
- granica gminy
- OSI "Obszary zagrożone trwałą marginalizacją"

infrastruktura drogowa

- drogi zbiorcze
- drogi lokalne
- obszar chronionego krajobrazu
- korytarze ekologiczne
- tereny leśne
- tereny rolne
- wody powierzchniowe
- obszary górnicze
- granice złóż kopalin
- ciekі wodne

inwestycje wykazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego

- budowa, rozbudowa systemów kanalizacyjnych poza zasięgami aglomeracji w KPOŚK
- warianty przebiegu Kolei Dużych Prędkości w ramach inwestycji CPK
- rozwój systemu elektroenergetycznego (linia 400kV)

inwestycje w planach i programach w zakresie zbiorników retencyjnych

- o priorytetowym znaczeniu
- w II strefie potrzeb rozwoju małej retencji

*1 projekt o charakterze ogólnogminnym, bez wskazanej dokładnej lokalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Klonowa* polityka przestrzenna gminy opiera się na następujących założeniach:

- dążenie do poprawy ładu przestrzennego na drodze sukcesywnego wdrażania opracowań mpzp,
- ochrona i optymalne wykorzystanie istniejącej wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- ochrona i modernizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz realizacja programów dolesień,
- zachowanie terenów otwartych wyłączonych z zabudowy kubaturowej i w miarę możliwości wyłączonych z lokalizacji nadziemnych urządzeń infrastruktury technicznej,
- intensyfikacja rozwoju Klonowej,
- rozwój obszarów rekreacji weekendowej i pobytowej,
- wdrożenie procedur przygotowania obszarów stanowiących potencjalną ofertę gminy dla pozyskania inwestorów realizujących oczekiwane i niezbędne dla rozwoju gminy inwestycyjne przedsięwzięcia,
- tworzenie wewnętrznych, organizacyjnych i programowych podstaw dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego.
- modernizacja układu komunikacji kołowej,
- realizacja ścieżek rowerowych na obrzeżach komunikacji kołowej oraz ścieżek rowerowych rekreacyjnych, łączących atrakcyjne obszary gminy,
- tworzenie organizacyjnych i programowych podstaw dla rozwoju usług działalności gospodarczej.
- dbałość o higienę i estetykę miejsc zamieszkiwania, pracy i wypoczynku.

*Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego*¹ wskazuje na następujące kluczowe cele i kierunki polityki przestrzennej na terenie województwa, których realizacja wymaga skoordynowanych działań na poziomie regionalnym i lokalnym:

Tab. 1 Cele i kierunki rozwoju przestrzennego województwa łódzkiego.

Cel szczegółowy	Kierunki rozwoju przestrzennego
I. Region spójny, o zrównoważonym systemie osadniczym	I.1. podniesienie rangi Łodzi do miana metropolii oraz wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi
	I.2. wzrost znaczenia Łodzi w krajowej i europejskiej sieci osadniczej
	I.3. rozwój atrakcyjnych osadniczo miast pełniących funkcje krajowego, regionalnych, subregionalnych i ponadregionalnych biegunów wzrostu, zapewniających wysoką jakość życia
	I.4. rozwój wysokiej jakości MOF miast powiatowych - regionalnych, subregionalnych i ponadlokalnych biegunów wzrostu

¹ Przyjęty Uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”.

	I.5. rozwój miast o znaczeniu lokalnym i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
II. Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej	II.1. rozwój systemu powiązań drogowych zewnętrznych i wewnętrznych
	II.2. rozwój systemu powiązań kolejowych zewnętrznych i wewnętrznych
	II.3. rozwój systemu powiązań lotniczych i podniesienie konkurencyjności Portu Lotniczego Łódź im. W. Reymonta
	II.4. rozwój multimodalnego transportu pasażerskiego
	II.5. rozwój multimodalnego transportu towarowego i logistyki
III. Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej	III.1. rozwój systemu elektroenergetycznego
	III.2. rozwój energetyki wykorzystującej OZE
	III.3. rozwój systemu gazociągów
	III.4. rozwój systemów ciepłowniczych w miastach
	III.5. rozwój systemów wodociągowych
	III.6. rozwój systemów kanalizacyjnych
	III.7. racjonalizacja gospodarki odpadami
	III.8. poprawa efektywności oczyszczania województwa z azbestu
	III.9. rozwój systemów teleinformatycznych
IV. Region o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	IV.1. racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi
	IV.2. zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych
	IV.3. poprawa jakości powietrza
	IV.4. kształtowanie zasobów leśnych
	IV.5. zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej
	IV.6. zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego
	IV.7. przeciwdziałanie zagrożeniom
V. Region o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym	V.1. zachowanie materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego
	V.2. zachowanie niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego
VI. Region o wysokiej atrakcyjności turystycznej	VI.1. rozwój różnorodnych form turystyki w obszarach i ośrodkach recepcji turystycznej
	VI.2. rozwój systemu szlaków turystycznych wykorzystujących walory przyrodnicze i zasoby dziedzictwa kulturowego zgodnie z trendami na rynku odbiorców
	VI.3. budowanie rozpoznawalnej marki turystycznej
VII. Region o krajobrazie wysokiej jakości	VII.1. ochrona i wzmacnianie walorów krajobrazu przyrodniczego
	VII.2. ochrona i wzmacnianie walorów krajobrazu kulturowego
	VII.3. kształtowanie ładu przestrzennego w krajobrazie
VIII. Region o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego	VIII.1. zabezpieczenie infrastruktury obronnej na obszarze województwa
	VIII.2. zapewnienie możliwości prowadzenia działań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, w tym obronnych i ratowniczych
IX. Region efektywnie wykorzystujący endogeniczny potencjał rozwojowy na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego (dotyczy obszarów funkcjonalnych)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego*, s. 180.

W obrębie gminy Klonowa wyodrębniono 4 jednolite części wód powierzchniowych i 2 jednolite części wód podziemnych. W obecnie obowiązującej I aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* dwie jednolite części wód powierzchniowych (Struga Węglewska i Oleśnica do Pysznej) są w złym stanie, ale tylko Struga Węglewska zagrożona jest nieosiągnięciem celu środowiskowego i wskazano dla niej odstępstwo od osiągnięcia celu środowiskowego ze względu na brak możliwości technicznych. Pozostałe występujące na terenie gminy Klonowa jcwp cechują się dobrym stanem wód i nie zagraża im nieosiągnięcie celów środowiskowych. Jednolite części wód powierzchniowych w obu wersjach Planu znajdują się w dobrym stanie zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym, niezagrożona jest możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, a co za tym idzie – nie wyznaczono dla nich żadnych odstępstw. Sytuacja jednolitych części wód z terenu gminy Klonowa w II aktualizacji Planu (po zakończeniu konsultacji społecznych II aktualizacji) przedstawia się następująco:

Tab. 2 JCWP na terenie gminy Klonowa.

Jednolite części wód	Stan aktualny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
JCWP			
RW60001018187 - Oleśnica do Pysznej	zły stan wód: umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego lub dobry	zagrożona
RW600017184329 - Struga Węglewska			
RW600010184389 - Łużyca	zły stan wód: słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego		
RW600015184369 - Struga Kraszewicka	zły stan wód: umiarkowany stan ekologiczny, brak oceny stanu chemicznego		
JCWPd			
GW600081	dobry stan chemiczny i ilościowy	dobry stan chemiczny i ilościowy	niezagrożona
GW600082			

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aktualizacja)*.

W II aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* zaplanowano na terenie gminy Klonowa realizację następujących zadań kierunkowych:

- uporządkowanie i poprawę infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami (dla RW60001018187),

- analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami (dla RW60001018187),
- działania renaturyzacyjne - analiza sposobu prowadzenia działań restytucyjnych z uwzględnieniem zachowania funkcji cieku oraz realizacja działań restytucyjnych na podstawie przeprowadzonej analizy do 2027 r. (dla RW600015184369).

W aktualizacji *Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* nie przewidziano żadnych działań do realizacji na terenie gminy Klonowa.

Plan utrzymania wód w regionie wodnym Warty przewiduje szereg działań na jednolitych częściach wód powierzchniowych w obrębie gminy Klonowa:

Tab. 3 Działania planowane w obrębie JCWP występujących na terenie gminy Klonowa.

JCWP	Planowane działania	Uzasadnienie
RW60001018187 - Oleśnica do Pysznej	lokalne usuwanie namułu, naprawa umocnień, usuwanie zatorów i zakrzaczeń	zapewnienie właściwego działania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, ochrona przed powodzią, zapewnienie warunków korzystania z wód
RW600017184329 - Struga Węglewska	usuwanie zakrzaczeń i drzew, zatorów i namułu, bieżąca konserwacja i utrzymanie celem zachowania dobrego stanu budowli regulacyjnych	swobodny spływ wód i lodów, zapewnienie dobrego stanu ubezpieczeń, budowli regulacyjnych oraz urządzeń wodnych, zabezpieczenie przed rozmyciem skarp i zamulaniem rzeki oraz wylotów drenarskich
RW600010184389 - Łużyca	usuwanie zatorów, krzaków i powalonych drzew, wykaszanie skarp i dna	swobodny przepływ wód i lodu, zapewnienie swobodnego odpływu wód z urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, co zapobiegnie stagnacji i podtapianiu użytków rolnych
RW600015184369 - Struga Kraszewicka	utrzymanie stanu dna i skarp cieku oraz budowli hydrotechnicznych	swobodny przepływ wód i lodu, zapewnienie swobodnego odpływu wód z urządzeń melioracji wodnych szczegółowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Planu utrzymania wód w regionie wodnym Warty*.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego oraz mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego nie wskazują na możliwość wystąpienia powodzi na terenie gminy.

W *Planie przeciwdziałania skutkom suszy*, przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., wskazano, że – w ujęciu dorzeczy - najwyższe zagrożenie występowania silnych deficytów opadu (susza atmosferyczna) występuje na obszarze m.in. na styku województwa łódzkiego i wielkopolskiego, gdzie dominuje najwyższa klasa zagrożenia o wartości KBW mniejszej niż -150 mm². Teren gminy znajduje się na obszarze o zagrożeniu suszą

² *Plan przeciwdziałania skutkom suszy*, s. 24.

rolniczą w stopniu ekstremalnym. Zagrożenie suszą hydrologiczną ma charakter umiarkowany. Do Planu wpisano inwestycję zgłoszoną przez Marszałka Województwa Łódzkiego do realizacji na terenie gminy Klonowa, polegającą na budowie i modernizacji zbiornika retencyjnego Klonowa na rzece Łużycy o powierzchni ok. 14 ha i retencji na poziomie 0,196 mln m³. Natomiast generalnie dla jednostek samorządu terytorialnego wskazuje następujący katalog działań:

- wdrożenie metod technicznych i nietechnicznych spowalniających odpływ wód z terenów rolniczych,
- opracowanie analizy potrzeb i możliwości zwiększenia retencji na gruntach leśnych oraz przyjęcie do realizacji wskazanych w analizie możliwych rozwiązań,
- zintegrowane zarządzanie wodami opadowymi w oparciu o techniki zagospodarowania opadu w miejscu jego wystąpienia,
- budowa obiektów hydrotechnicznych, a tym samym umożliwienie kontroli obiegu wody za pomocą sztucznych zbiorników wodnych lub ziemnych stawów wyłącznie na obszarach, na których nie jest możliwe zastosowanie działań korzystniejszych z punktu widzenia ochrony środowiska,
- uwzględnienie tematyki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej w ramach planów zarządzania kryzysowego szczebla gminnego,
- tworzenie wraz z wymaganą infrastrukturą alternatywnych ujęć wód lub ich modernizacja na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, z wykorzystaniem wód podziemnych,
- stworzenie procedur w zakresie zapewnienia zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w przypadku, gdy dotrzymanie ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne nie jest możliwe lub doznaje ograniczeń w związku z występowaniem zjawiska suszy hydrologicznej lub hydrogeologicznej.

III. WDRAŻANIE STRATEGII

III.1. Procedury wdrażania, monitoringu, ewaluacji, aktualizacji Strategii

Strategia Rozwoju Gminy to dokument, wyznaczający podstawowe cele oraz służące ich osiągnięciu kierunki działań. Za ich osiągnięcie odpowiada w pierwszej kolejności gmina, a także jej

jednostki organizacyjne. Jednocześnie niezwykle ważną kwestią jest dążenie do włączenia w ten proces także innych, niezwiązanych bezpośrednio ze strukturą organizacyjną gminy, podmiotów. W związku z tym dla zapewnienia niezbędnej koordynacji i efektywności całemu procesowi niezbędne jest wypracowanie procedury wdrażania i monitoringu Strategii. Dzięki temu możliwy stanie się podział kompetencji pomiędzy poszczególne podmioty zaangażowane w realizację jej zapisów oraz stworzenie systemu wymiany informacji i wprowadzania korekt. Jednocześnie należy zastrzec, że gmina nie ma możliwości wydawania konkretnych dyspozycji określających sposób postępowania wszystkim zaangażowanym podmiotom. Prowadzenie całego procesu w dużej mierze zależeć będzie od poziomu zaangażowania i koordynacji działań pomiędzy wszystkimi stronami.

Rys. 4 System zarządzania wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy.

SEKTOR PUBLICZNY			
WÓJT	RADA GMINY	PODMIOT ZARZĄDZAJĄCY PROCESEM WDRAŻANIA	KOMÓRKI MERYTORYCZNE I JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE
• stymulowanie i koordynacja działań, • integrowanie zasobów	• podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym, wpływających na realizację strategii, • udział w ewaluacji strategii	• koordynacja działań, • tworzenie partnerstw na rzecz realizacji strategii, • poszukiwanie źródeł finansowania, • monitoring, ewaluacja, • promocja	• realizacja strategii, • udział w monitoringu i ewaluacji (dostarczanie danych)
SEKTOR BIZNESOWY		SEKTOR SPOŁECZNY	
PRZEDSIĘBIORCY, KLUCZOWI PRACODAWCY		MIESZKAŃCY, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, GRUPY NIEFORMALNE, LIDERZY SPOŁECZNI I OSOBY PUBLICZNE, REPREZENTANCI MŁODZIEŻY	
• realizacja strategii, • udział w monitoringu i ewaluacji (dostarczanie danych)			

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategia rozwoju gminy. Podręcznik praktyczny, s. 99.

Realizacja Strategii opierać się będzie na zasadach partycypacji i partnerstwa, otwartości, aktywności, transparentności, elastyczności, efektywności, konsekwencji. Instytucją wdrażającą Strategię rozwoju będzie Wójt Gminy Klonowa. Wdrażanie realizowane będzie przez komórki merytoryczne Urzędu Gminy, gminne jednostki organizacyjne oraz inne podmioty prowadzące działalność na terenie gminy.

Okresowa ocena stopnia realizacji prowadzona będzie m.in. w oparciu o zestaw wskaźników wyznaczonych dla każdego celu strategicznego na bazie następujących źródeł informacji:

- statystyka publiczna – Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych),
- dane Urzędu Gminy, komórek organizacyjnych i jednostek organizacyjnych,
- statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem strategicznym,
- wszelkie pozostałe publikowane i niepublikowane źródła, w tym internetowe, które dotyczyć będą spraw gminnych oraz lokalnej społeczności.

W poniższej tabeli znajduje się zestawienie wskaźników, które będą analizowane w ramach monitoringu stopnia realizacji Strategii:

Tab. 4 Wskaźniki monitorowania Strategii.

Kierunek działań	Wskaźniki produktu
WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel strategiczny Wysoki poziom kapitału ludzkiego, usług publicznych i bezpieczeństwa w gminie	
• liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych w placówkach oświatowych (os.), • liczba szkoleń i innych form poprawy kompetencji wśród nauczycieli (szt.), • liczba organizowanych wydarzeń sportowych/kulturalnych (szt.), • liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez gminne instytucje (os.), • liczba seniorów, korzystających z oferty instytucji gminnych lub realizowanych w formie zadań publicznych (os.), • liczba wyremontowanych/doposażonych świetlic wiejskich (szt.), • liczba budynków, które dostosowano do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (szt.), • liczba osób w trudnej sytuacji życiowej, którym udzielono wsparcia (os.), • liczba rodzin, którym udzielono wsparcia (szt.), • liczba wyremontowanych lokali komunalnych (szt.), • liczba wspartych jednostek OSP (szt.)	
WYMIAR GOSPODARCZY	
Cel strategiczny Rozwój gminy dzięki silnemu rolnictwu, aktywności gospodarczej i lokalnej turystyce	
• liczba nowych/zaktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.), • liczba wspartych podmiotów gospodarczych i gospodarstw rolnych (szt.) • powierzchnia zagospodarowana na rzecz rozwoju turystyki aktywnej oraz sportu i rekreacji (ha)	
WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel strategiczny Kompleksowy rozwój infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku	

- długość zmodernizowanych/przebudowanych dróg (km),
- liczba nowych/wymienionych punktów świetlnych (szt.),
- długość nowych/przebudowanych chodników (km),
- długość nowej sieci kanalizacyjnej (m),
- długość nowej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (m),
- liczba podjętych działań edukacyjnych i doradztwa w zakresie ochrony środowiska (szt.)
- powierzchnia zagospodarowana na rzecz rozwoju turystyki aktywnej, sportu i rekreacji (ha)

Źródło: opracowanie własne.

Wdrożeniu Strategii służyć będą dokumenty wykonawcze, których przygotowanie przez jednostki samorządu terytorialnego już teraz regulują różne akty prawne (fakultatywne i obligatoryjne). Poniżej przedstawiono zestawienie różnych dokumentów, które mogą wpływać na realizację poszczególnych celów Strategii i mogą (lecz nie muszą) zostać opracowane w ramach jej realizacji, w tym zaktualizowane w okresie obowiązywania Strategii:

- strategia rozwiązywania problemów społecznych,
- roczne gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- roczne programy współpracy Gminy Klonowa z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Klonowa,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (w tym aktualizowane),
- wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Program Ochrony Środowiska.

Z realizacji Strategii sporządzane będą raporty. Wyniki analizy stanowić będą element Raportu o stanie gminy, zatem będą przygotowywane i procedowane zgodnie z trybem przyjętym dla tego rodzaju raportu.

Strategia Rozwoju Gminy będzie podlegała aktualizacji, jeżeli wymagać tego będzie sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy będzie to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa.

Dla niniejszego dokumentu została przeprowadzona ewaluacja ex-ante, która pozwoliła ustalić, czy określone cele strategiczne i kierunki działań pozwolą na eliminację bądź ograniczenie zdiagnozowanych problemów. Do końca III. kwartału 2026 r. zostanie opracowana ewaluacja on-going, oceniająca stopień skuteczności i efektywności realizacji zapisów Strategii. Opierać się ona będzie na analizie rocznych raportów, a także wskaźników wykorzystanych w opracowanej Diagnozie strategicznej gminy:

Tab. 5 Wskaźniki służące do ewaluacji strategii rozwoju gminy.

Wskaźnik	Oczekiwana zmiana
udział osób w wieku przedprodukcyjnym	↑
zmiana liczby mieszkańców	↑
udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym	↓
zmiana liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON	↑
poziom przestępczości	↓
liczba osób korzystających z pomocy społecznej	↓
wyniki egzaminu ósmoklasisty	↑
liczba aktywnych organizacji pozarządowych lub grup mieszkańców	↑
długość sieci kanalizacyjnej/liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	↑

Źródło: opracowanie własne.

Po zakończeniu obowiązywania Strategii (czyli po 2030 r.) powinna zostać przygotowana także ewaluacja oceniająca całość procesu, stanowiąca podstawę dla przygotowania kolejnej Strategii.

III.2. Ramy finansowe realizacji Strategii

Wdrożenie zapisów niniejszego dokumentu wymaga pozyskania ogromnych środków zewnętrznych, bowiem znacznie przewyższają one możliwości budżetu gminy. Ze względu na fakt, iż Strategia opiera się na kierunkach działań, a więc w dość ogólny sposób określa niezbędne do realizacji zadania, trudno szczegółowo określić koszty jej realizacji. Opierając się na najpilniejszych potrzebach, które mają zostać zaspokojone poprzez realizację działań wprowadzonych do Wieloletniej Prognozy Finansowej, tylko w latach 2021-2024 wydatki gminy osiągną poziom 64 407 026,40 zł:

- 2021 r. - 16 054 567,40 zł,
- 2022 r. - 16 317 459,00 zł,
- 2023 r. - 15 880 000,00 zł,
- 2024 r. - 16 155 000,00 zł³.

Na etapie przygotowania części strategicznej dokumentu posiłkowano się ponadto fiskami projektów strategicznych. Radni, sołtysi i mieszkańcy składali swoje propozycje najpilniejszych z punktu widzenia rozwoju gminy zadań. Koszt zgłoszonych działań, dla których podjęto się próby szacowania, wyniósł ok. 16 mln zł.

Realizacja Strategii Rozwoju oparta będzie o środki finansowe pochodzące z różnych źródeł. Dla prowadzenia skutecznej i efektywnej interwencji publicznej będą wykorzystywane wszystkie dostępne środki finansowe, pochodzące m.in. z następujących źródeł:

³ Na podstawie Uchwały nr XXVIII/133/2021 Rady Gminy w Klonowej z dnia 5 lutego 2021 roku w sprawie zmian w obrębie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Klonowa na lata 2021-2024.

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- inne fundusze, jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarcz antykryzysowych.

Szczegółowe określenie ram finansowych na realizację Strategii nie jest możliwe również ze względu na szeroki zakres tematyczny, brak długookresowych źródeł finansowania, konkursowy charakter większości programów pomocowych, nieodmknięty jeszcze etap powstawania dokumentów programowych na lata 2021–2027, a także ogólne zapisy Strategii, pozwalające na dostosowywanie konkretnych przedsięwzięć do najbardziej bieżących potrzeb i preferowanych sposobów ich realizowania. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie zależała od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów realizacji Strategii.

Określenie wysokości środków potrzebnych do realizacji zadań (zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków) będzie w większym stopniu możliwe na etapie opracowywania projektów uszczegóławiających założenia Strategii. Zakłada się również, iż cele i kierunki działań określone w Strategii, będą wyznaczały kierunki finansowania polityki gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy Strategii będą również podstawą do podejmowania działań związanych z pozyskiwaniem środków zewnętrznych.

Załącznik nr 1

Podsumowanie procedury oddziaływania na środowisko

Dla projektu Strategii przeprowadzono ponadto procedurę oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w celu oceny wpływu na środowisko skutków realizacji postanowień Strategii. Obowiązek jej sporządzenia wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zm.).

Gmina zawnioskowała pismem z dnia 23 listopada 2021 r. znak: OŚL.602.34.2021 o określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (dalej: RDOŚ) oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi (dalej: ŁWPIS). Zgodnie z odpowiedzią RDOŚ przekazaną pismem z dnia 1 grudnia 2021 r. znak: WOOŚ.411.409.2021.A) prognoza miała:

- identyfikować, analizować i ocenić oddziaływania generowane zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych,
- obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- zawierać analizę oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na klimat, zmiany klimatu, odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu,
- uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

ŁWPIS odpowiedział pismem z dnia 30 listopada 2021 r. znak: ŁWPIS.NSOZNS.9022.599.2021.KH, iż prognoza musi pozostawać zgodna z art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a stopień szczegółowości musi zapewnić rzetelne określenie wpływu założeń i planowanych przedsięwzięć uwzględnionych w dokumencie na środowisko oraz zdrowie mieszkańców gminy Klonowa.

Zgodnie z ww. wymogami organów przygotowano prognozę oddziaływania na środowisko, która następnie została przekazana do RDOŚ i ŁWPIS w celu zaopiniowania. W prognozie podkreślono, iż Strategia Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2021-2030 jest dokumentem opracowanym dla gminy Klonowa, nakreślającym kierunki działań zmierzających do usunięcia głównych problemów oraz utrzymania lub poprawy obecnej sytuacji społecznej

i gospodarczej. Dokument precyzuje 3 cele strategiczne: 1. Wysoki poziom kapitału ludzkiego, usług publicznych i bezpieczeństwa w gminie, 2. Rozwój gminy dzięki silnemu rolnictwu, aktywności gospodarczej i lokalnej turystyce oraz 3. Kompleksowy rozwój infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Do celów strategicznych przyporządkowano kierunki działań oraz proponowane działania. W przedmiotowym dokumencie nie ujęto konkretnych inwestycji czy projektów społecznych, aby zachować większą elastyczność działań gminy i innych podmiotów realizujących Strategię.

Część z ww. kierunków rozwoju ma charakter nieinwestycyjny, zatem nie będą w żaden sposób negatywnie oddziaływały na środowisko. Mimo iż na etapie sporządzania Strategii nie jest znana skala i lokalizacja przedsięwzięć, można stwierdzić, że żadne z zamierzonych inwestycji nie zaliczy się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839). Przedsięwzięciami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być, w przypadku m.in. przekroczenia określonych w ww. rozporządzeniu progów, zadania takie jak: przebudowy dróg lokalnych, budowa sieci kanalizacyjnej i modernizacja sieci wodociągowej, rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. Z uwagi na ogólny charakter Strategii, która dla większości przedsięwzięć nie określa ich konkretnej lokalizacji ani wielkości, na obecnym etapie nie ma możliwości jednoznacznego określenia ich oddziaływania na środowisko. Dopiero na etapie projektowania, gdzie określone zostaną zarówno lokalizacja, jak i szczegółowy zakres i rozmiar prac, możliwe będzie dokonanie klasyfikacji każdego przedsięwzięcia wg kryteriów ww. rozporządzenia. W stosunku do tych przedsięwzięć, dla których zachodzić będzie obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zostanie przeprowadzona stosowna procedura zakończona wydaniem przedmiotowej decyzji.

Jak wynika z przeprowadzonej w prognozie oceny oddziaływania na wszystkie elementy środowiska (na powierzchnię gleb i ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i powietrze atmosferyczne, różnorodność biologiczną, krajobraz, ludzi, zwierzęta, rośliny, zabytki i dobra materialne), negatywne oddziaływanie planowanych przedsięwzięć ograniczy się przede wszystkim do okresu prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływania te w postaci pylenia, wzmożonego hałasu, emisji spalin i generowania odpadów będą miały jednak krótkotrwałe oddziaływanie, które ustanie po zakończeniu wszystkich prac.

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii w znaczący sposób wpłynie na poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców gminy Klonowa, jak również na poprawę jakości środowiska. Dzięki budowie systemu kanalizacji w znaczący sposób zostanie ograniczony nielegalny zrzut ścieków, a tym samym poprawie ulegnie stan jakości gleby, wód

powierzchniowych i podziemnych. Działania polegające na wymianie źródeł ciepła czy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, wpłyną na zmniejszenie tzw. niskiej emisji. Budowa i remonty dróg wpłyną nie tylko na poprawę komfortu jazdy mieszkańców, ale również na zmniejszenie emisji spalin do atmosfery oraz na ograniczenie poziomu hałasu. Podjęcie działań związanych z rozwojem komunikacji zbiorowej na terenie gminy może również przyczynić się do zmniejszenia niskiej emisji, bo przyniesie zmniejszenie liczby użytkowników samochodów prywatnych. Oczywiście pozytywne skutki dla ludzi i środowiska przyniesie realizacja zadania polegającego na usuwaniu azbestu czy dbałość o zielen gminną.

Z uwagi na długi okres, dla którego sporządzana jest Strategia, w celu efektywnego osiągania założonych celów, niezwykle istotnym elementem jest dokonywanie jej monitoringu, który odbywać się będzie w systemie rocznego raportowania. Ponadto w połowie okresu realizacji Strategii (tj. do końca trzeciego kwartału 2026 r.), jak również po zakończeniu ostatniego roku jej obowiązywania zostanie dokonana jej ewaluacja.

RDOŚ zaopiniował projekt strategii oraz prognozy pozytywnie pismem z dnia 11 stycznia 2022 r. znak: WOOŚ.410.2.2022.AJa, zaś ŁPWIS - pismem z dnia 24 stycznia 2022 r. znak: ŁWPIS.NSOZNS.9022.45.2022.KH. Następnie prognoza wraz z projektem Strategii została poddana konsultacjom społecznym, ogłoszonym Obwieszczeniem Wójta Gminy Klonowa z dnia 1 lutego 2022 roku. W ramach konsultacji wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom udostępniono także opinie RDOŚ i ŁPWIS. Uwagi można było składać w formie pisemnej (w tym pocztą elektroniczną) do 22 lutego 2022 r. We wskazanym terminie nie wpłynęła żadna uwaga ani wniosek.

Spis tabel

Tab. 1 Cele i kierunki rozwoju przestrzennego województwa łódzkiego.....	22
Tab. 2 JCWP na terenie gminy Klonowa.	24
Tab. 3 Działania planowane w obrębie JCWP występujących na terenie gminy Klonowa.....	25
Tab. 4 Wskaźniki monitorowania Strategii.....	28
Tab. 5 Wskaźniki służące do ewaluacji strategii rozwoju gminy.....	30

Spis rysunków

Rys. 1 Obszar aktywnej integracji w województwie łódzkim.	19
Rys. 2 Obszar zielonej gospodarki w województwie łódzkim.	20
Rys. 3 Model przestrzenno-funkcjonalny gminy Klonowa.	21
Rys. 4 System zarządzania wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy.....	27

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WKŁONOWEJ**

z dnia r.

w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026”.

Na podstawie art 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1, 3 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) Rada Gminy w Klonowej uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Traci moc uchwała nr XXIII/121/2016 Rady Gminy w Klonowej z dnia 24listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia programu gospodarczego pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2016-2020”.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do przyjęcia dokumentu pn. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026, zawierające informacje o przeprowadzonej procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz o udziale społeczeństwa w postępowaniu.

Plan gospodarki niskoemisyjnej jest dokumentem dotyczącym zagadnień z zakresu podniesienia efektywności energetycznej, zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych z działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych. Plany gospodarki niskoemisyjnej mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów polityki klimatycznej UE do roku 2030., tj.:

- 1) redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- 2) zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych,
- 3) redukcji zużycia energii finalnej.

Potrzeba sporządzenia i realizacji planu gospodarki niskoemisyjnej związana jest również ze zobowiązaniami określonymi w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto, jest zgodna z polityką Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotowy plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa pomoże ponadto w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 468 z późn. zm.).

Przyjęcie planu umożliwi również skorzystanie ze wsparcia w ramach nowej perspektywy finansowej Funduszy Europejskich na lata 2021 - 2027.

Art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* nakłada wymóg przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów planów, jednocześnie art. 48 ust. 1 tej ustawy stwarza możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny po uzyskaniu uzgodnienia właściwych organów.

Wnioskami z dnia 9 września 2021 r. Wójt Gminy Klonowa, wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi pismem z dnia 24 września 2021 r. znak: WOOŚ.411.327.2021.AJa oraz Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 27 września 2021 r. znak: ŁPWIS.NSOZNS.9022.488.2021.AK po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji, uzgodnili bez zastrzeżeń odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opis metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu przedstawiony został w jego treści.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026

Zleceniodawca:

Urząd Gminy Klonowa

ul. ks. Józefa Dalaka 2

98 – 273 Klonowa

Autorzy:

GrinIS

Michał Kozielski

Magdalena Kmak

styczeń 2022

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Cel opracowania oraz podstawa formalna	7
3. Zgodność z polityką krajową oraz powiązania z dokumentami strategicznymi na szczeblu lokalnym i regionalnym	11
4. Charakterystyka społeczno-gospodarcza Gminy Klonowa	13
4.1 Położenie oraz podział administracyjny	13
4.2 Warunki przyrodnicze i klimatyczne	14
4.3 Sytuacja społeczno-gospodarcza	17
5. Ogólna charakterystyka infrastruktury budowlanej	21
6. Charakterystyka systemów energetycznych Gminy Klonowa	23
6.1 Oświetlenie uliczne	25
6.2 Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł kogeneracyjnych i odnawialnych źródeł energii	25
6.3 Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej	25
6.4 Plany rozwojowe dla systemu elektroenergetycznego na terenie Gminy Klonowa	28
7. Charakterystyka głównych zanieczyszczeń atmosferycznych	29
7.1 Ocena stanu atmosfery na terenie województwa oraz Gminy Klonowa	32
8. Bazowa inwentaryzacja emisji – BEI	37
9. Kontrolna inwentaryzacja emisji – MEI	42
9.1 Stan obecny – wyniki kontrolnej inwentaryzacji emisji CO ₂	43
9.2 Podsumowanie wyników kontrolnej inwentaryzacji emisji – MEI	47
10. Inwentaryzacja emisji CO₂ – podsumowanie	53
11. Omówienie celów oraz planowane działania	57
11.1 Opis zadań zaplanowanych w ramach realizacji PGN	62
12. Budżet i źródła finansowania PGN	64
13. Analiza ryzyka i monitoring PGN	75
Załączniki	79

Tabela 1. Struktura działalności gospodarczej wg sektorów w Gminie Klonowa w latach 2010-2020.... 20

Tabela 2. Przeciętne roczne zapotrzebowanie energii na ogrzewanie w budownictwie mieszkaniowym w kWh/m² powierzchni użytkowej. 21

Tabela 3. Podział budynków ze względu na zużycie energii do ogrzewania. 21

Tabela 4. Długość sieci elektroenergetycznych PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź na terenie Gminy Klonowa. 24

Tabela 5. Liczba odbiorców oraz zużycie energii elektrycznej w latach 2018-2020 w podziale na poszczególne grupy taryfowe na terenie Gminy Klonowa. 26

Tabela 6. Dopuszczalne normy w zakresie jakości powietrza – kryterium ochrony zdrowia 30

Tabela 7. Dopuszczalne normy w zakresie jakości powietrza – kryterium ochrony roślin..... 31

Tabela 8. Poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu.....	31
Tabela 9. Czynniki meteorologiczne wpływające na stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.	32
Tabela 10. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej PM10, C ₆ H ₆ , CO, NO ₂ - w kryterium ochrona zdrowia ludzi.	34
Tabela 11. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej PM10, PM2,5, O ₃ , SO ₂ - w kryterium ochrona zdrowia ludzi.	34
Tabela 12. Przyjęte do obliczeń wskaźniki emisji CO ₂	38
Tabela 13. Przyjęte do obliczeń wartości opałowe paliw.....	38
Tabela 14. Końcowe zużycie energii na terenie Gminy Klonowa w roku 2014 na podstawie BEI.....	40
Tabela 15. Emisja CO ₂ w roku 2014 na podstawie BEI.....	41
Tabela 16. Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE).	42
Tabela 17. Emisja CO ₂ [Mg] w sektorze budynków wyposażenia/urządzeń usługowych niekomunalnych w podziale na nośniki energii.	44
Tabela 18. Emisja CO ₂ [Mg] w sektorze mieszkalnym w podziale na nośniki energii.....	44
Tabela 19. Emisja CO ₂ w sektorze budynków wyposażenia/urządzeń komunalnych w podziale na nośniki energii.....	45
Tabela 20. Roczne zużycie energii elektrycznej na oświetlenie uliczne oraz wielkość emisji CO ₂ w 2020r.	45
Tabela 21. Roczne wykorzystanie energii elektrycznej na terenie Gminy oraz wielkość emisji CO ₂ w 2020r.....	46
Tabela 22. Emisja CO ₂ z pojazdów będących własnością Urzędu Gminy Klonowa w 2020 roku.	46
Tabela 23. Emisja CO ₂ z pojazdów z komercyjnego transportu drogowego w 2020 roku.	47
Tabela 24. Zużycie energii końcowej w poszczególnych sektorach odbiorców w roku 2020.	47
Tabela 25. Emisja CO ₂ na terenie Gminy Klonowa w podziale na źródła emisji, w roku bazowym 2020r.	49
Tabela 26. Końcowe zużycie energii na terenie Gminy Klonowa w roku 2020 na podstawie MEI.	51
Tabela 27. Emisja CO ₂ w roku 2020 na podstawie BEI.....	52
Tabela 28. Zużycie energii w Gminie Klonowa.	53
Tabela 29. Wielkość emisji CO ₂ w Gminie Klonowa.	53
Tabela 30. Zadania własne i koordynowane zaplanowane do realizacji przez Gminę Klonowa.	58
Tabela 31. Szczegółowy opis zadań zaplanowanych do realizacji w Gminie Klonowa.	62
Tabela 32. Źródła finansowania zadań wyznaczonych w PGN.	65
Tabela 33. Analiza SWOT realizacji PGN.....	75
Tabela 34. Wskaźniki monitorowania realizacji zadań wyznaczonych w PGN.	77
Wykres 1. Liczba ludności Gminy Klonowa w latach 2010-2020.....	18
Wykres 2. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych.....	19
Wykres 3 Struktura wiekowa budynków oraz ich powierzchnia w Gminie Klonowa.....	22
Wykres 4. Struktura zużycia energii elektrycznej w 2020 r. w podziale na grupy taryfowe na terenie Gminy Klonowa.	27
Wykres 5. Zużycie energii elektrycznej w podziale na grupy taryfowe w latach 2018 – 2020 na terenie Gminy Klonowa.	27
Wykres 6. Udział poszczególnych grup odbiorców w całkowitym zużyciu energii końcowej w roku 2020.	48
Wykres 7. Procentowy udział sektorów w ogólnym bilansie emisji CO ₂ w Gminie Klonowa.....	49
Rysunek 1. Gmina Klonowa w podziale na obręby ewidencyjne	13
Rysunek 2. Regiony fizycznogeograficzne Polski.	16
Rysunek 3. Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza.	33

Wykaz skrótów:

BDL – Bank Danych Lokalnych

BEI (ang.) – Bazowa inwentaryzacja emisji

B(a)P – Benzo-a-piren

EEAP (ang.) - Krajowy Plan Działań Dotyczący Efektywności Energetycznej

EZŁ – Europejski Zielony Ład

FEnIKS - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IMGW-PIB – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy

KAPE – Krajowa Agencja Poszanowania Energii

KOBIZE - Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami

MEI (ang.) - Kontrolna inwentaryzacja emisji

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

nN – Linie niskiego napięcia

OZE – Odnawialne Źródła Energii

PGE – Polska Grupa Energetyczna

PGN – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

PKD – Polska klasyfikacja działalności

PM10 – Pył zawieszony (średnica cząsteczki nie przekracza 10 mikrometrów)

PM2,5 - Pył zawieszony (średnica cząsteczki nie przekracza 2,5 mikrometra)

RPO WŁ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego

SEAP (ang.) - Plan działań na rzecz zrównoważonej energii

SN – Linie średniego napięcia

UE – Unia Europejska

WE – Wskaźnik emisji

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WO – Wartość opałowa

WWA - Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne

1. Wstęp

Plan gospodarki niskoemisyjnej, dalej zwany PGN, to strategiczny dokument, mający wpływ na lokalną gospodarkę energetyczną i podejście do zagadnień ekologicznych. PGN zawiera informacje o zużyciu energii w poszczególnych sektorach oraz ilości wprowadzanych do powietrza pyłów i gazów cieplarnianych na terenie gminy. Proponuje jednocześnie konkretne działania i przedstawia propozycje poprawy jakości powietrza w gminie (ze szczególnym nastawieniem na redukcję emisji CO₂), wynikającą z przeprowadzenia zarówno działań inwestycyjnych, jak i pozainwestycyjnych wskazanych w planie. PGN jest dokumentem ułatwiającym pozyskanie środków na zaplanowane działania oraz może być przydatny w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2021-2027.

Potrzeba sporządzenia i realizacji PGN wynika z zobowiązań określonych w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto oraz w pakiecie klimatyczno-energetycznym, przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku. Przywódcy państw członkowskich Unii Europejskiej uzgodnili, podczas szczytu w Brukseli 23 października 2014 r., cele polityki klimatycznej UE do roku 2030. Podstawowym celem tej polityki pozostaje redukcja emisji gazów cieplarnianych w 2030 roku o co najmniej 40% w stosunku do roku 1990. Ponadto uzgodniono cel dotyczący poprawy efektywności energetycznej określony jako 27% zmniejszenie zapotrzebowania w relacji do prognoz oraz osiągnięcie co najmniej 27% udziału źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii.

Ponadto 14 lipca 2021 r. wszedł w życie nowy pakiet klimatyczny UE, Komisja Europejska przyjęła pakiet wniosków legislacyjnych mających na celu dostosowanie polityki UE w dziedzinie klimatu, energii, użytkowania gruntów, transportu i opodatkowania w taki sposób, aby obniżyć emisje gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 proc. do 2030 r. – w porównaniu z poziomami z 1990 r. Celem horyzontalnym jest sprawienie, by Europa stała się pierwszym na świecie kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 r. i wprowadziła w życie Europejski Zielony Ład, tj. osiągnięcie zerowej emisji netto. Propozycje Komisji Europejskiej muszą zostać zaakceptowane przez rządy UE i przez Parlament Europejski, co może potrwać do dwóch lat.

Zaktualizowany PGN dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026 pomoże w spełnianiu obowiązków, nałożonych na jednostki sektora publicznego, w zakresie poprawy efektywności energetycznej. Dokument obejmuje całość obszaru administracyjnego Gminy Klonowa i jest spójny z dokumentami nadrzędnymi. Opracowanie zawiera plan działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia emisji CO₂.

Zakres opracowania jest zgodny z wytycznymi NFOŚiGW. Zawiera wszelkie elementy wyróżniające PGN spośród innych dokumentów planistycznych, funkcjonujących w Gminie, tj.:

- Inwentaryzację emisji CO₂ związaną z wykorzystaniem energii na terenie Gminy Klonowa, w tym inwentaryzację bazową dla roku 2014 oraz kontrolną dla roku 2020,
- Stan istniejący w zakresie racjonalnej gospodarki energetycznej,
- Cel w postaci redukcji emisji możliwej do osiągnięcia do roku 2030,
- Działania umożliwiające osiągnięcie zakładanego celu oraz efektów środowiskowych i społecznych,
- Propozycja systemu monitoringu efektów wdrażania przedsięwzięcia.

2. Cel opracowania oraz podstawa formalna

Podstawowym celem niniejszego opracowania jest analiza zakresu możliwych do realizacji przedsięwzięć, skutkujących zmniejszeniem zapotrzebowania na energię i stopniowego obniżania emisji gazów cieplarnianych (CO₂). Cel ten wpisuje się w bieżącą politykę energetyczną i ekologiczną Gminy Klonowa. Program powinien mieć charakter kompleksowy skierowany zarówno do instytucji gminnych, właścicieli domów jednorodzinnych, zakładów i instytucji. PGN dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026 ma wskazać źródła energii dla obszarów zabudowanych, gdzie nie ma i prawdopodobnie w najbliższej przyszłości nie będzie sieci ciepłowniczej. PGN są planami wykonawczymi Programów Ochrony Środowiska, których uchwalenie jest obowiązkiem gmin i powiatów. PGN przedstawiają metodologię finansowania, część merytoryczną oraz ogólne założenia realizacji zadania.

W opracowanym dokumencie wskazano cel strategiczny i cele szczegółowe w zakresie gospodarki niskoemisyjnej:

Cel strategiczny: poprawa jakości powietrza przy zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu nośników energii poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy i ograniczenie emisji dwutlenku węgla oraz wkład w osiągnięcie celów określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym do roku 2030.

Cel strategiczny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe, których efektem będzie:

- 1) Zmniejszenie zapotrzebowania na energię finalną o 975,21 MWh,**
- 2) Zmniejszenie emisji CO₂ o 937,50 Mg,**
- 3) Zwiększenie do 27,02% udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.**

Podstawą formalną opracowania „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026” jest umowa nr 43/2021 zawarta w dniu 12 lipca 2021 r. pomiędzy Gminą Klonowa, a przedsiębiorstwem GrinIS Michał Kozielski z siedzibą w Markach. Niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z umową, obowiązującymi

przepisami i zasadami wiedzy technicznej. Dokument ten stanowi aktualizację i kontynuację zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa opracowanego w 2016r.

Przedstawione w PGN cele oraz działania przyczyniają się do realizacji krajowej i unijnej strategii ochrony klimatu. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach PGN wpisują się bowiem w zapisy następujących dokumentów strategicznych i aktów prawnych:

- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030;
- Europejski Zielony Ład do roku 2050
- Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.;
- Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030;
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Krajowy Plan Działania w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030;
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku;
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2021 r. poz. 610 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 468 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2021 r. poz. 144 z późn. zm.);

Regulacje UE:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosfery, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82, z późn. zm.) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez

państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 26);

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/WE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”] (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1, z późn. zm.).

3. Zgodność z polityką krajową oraz powiązania z dokumentami strategicznymi na szczeblu lokalnym i regionalnym

W trakcie tworzenia niniejszego PGN przeanalizowano następujące dokumenty o randze krajowej, regionalnej i lokalnej. Niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

Dokumenty krajowe
• ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2021 poz. 1372), • ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973). • ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247), • ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2021 poz. 741), • ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. 2021 poz. 468), • ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. 2021 poz. 716), • poradnik Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP), • Krajowy Plan Działań Dotyczący Efektywności Energetycznej (EEAP), • Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, • Polityka energetyczna Polski do 2040 r, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, • Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,

Dokumenty regionalne
• Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej, • Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028, • Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej, • Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028.
Dokumenty lokalne
• Strategia Rozwoju Gminy Klonowa na lata 2013-2020, • Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2016-2020, • Raporty o stanie Gminy.

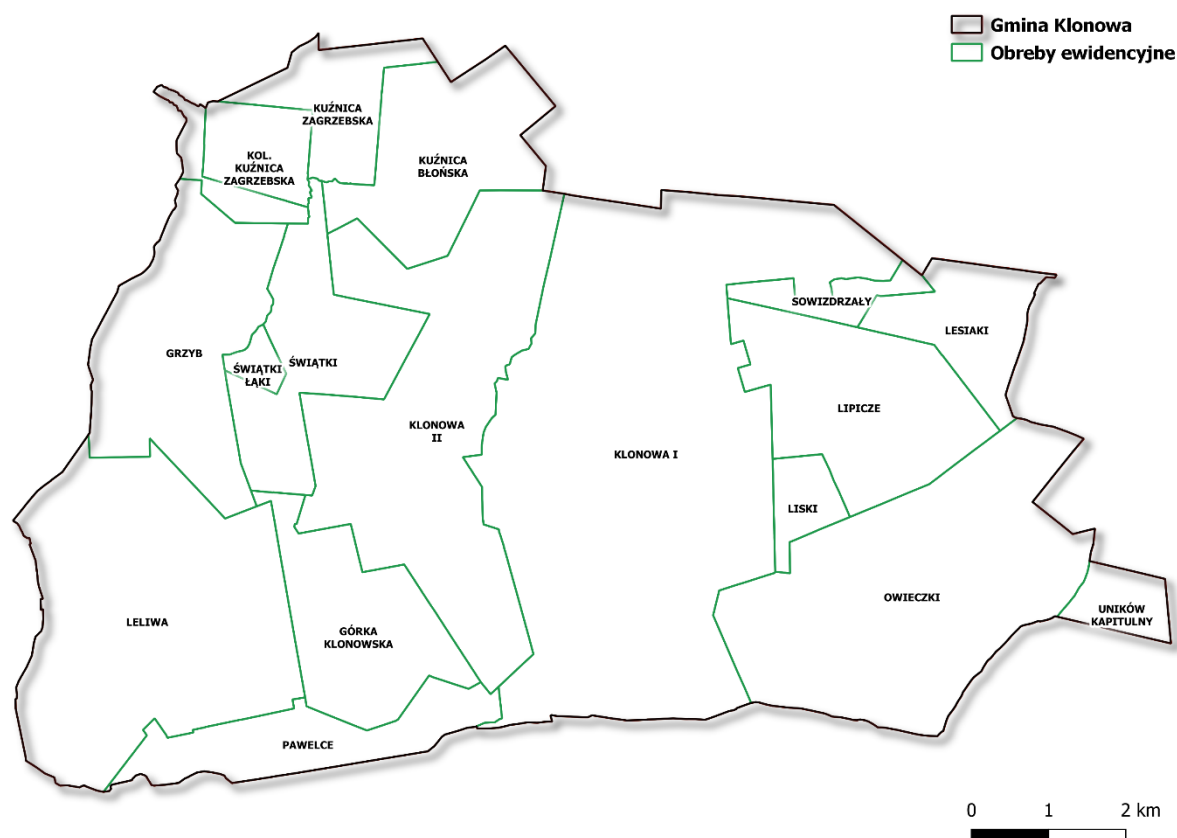
4. Charakterystyka społeczno-gospodarcza Gminy Klonowa

4.1 Położenie oraz podział administracyjny

Gmina Klonowa położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie sieradzkim. Gmina Klonowa graniczy z Gminą Czajków z województwa wielkopolskiego, Złoczew, Galewice, Lututów i Brąszewice z województwa łódzkiego. Pod względem fizycznogeograficznym obszar Gminy znajduje się w obrębie Wysoczyzny Złoczewskiej i Kaliskiej.

Powierzchnia Gminy wynosi 95 km² i podzielona została na 11 sołectw: Grzyb, Klonowa I, Klonowa II, Kuźnica Błomska, Kuźnica Zagrzebska, Leliwa, Lesiaki, Lipicze, Owieczki, Pawelce, Świątki. Obszar podzielony jest na 17 obrębów ewidencyjnych oraz 43 wsie i przysiółki. Liczba mieszkańców wynosi 2 888 osób (stan na 31. XII. 2020r. – Bank Danych Lokalnych GUS).

Rysunek 1. Gmina Klonowa w podziale na obręby ewidencyjne

Siedziba Gminy znajduje się w miejscowości Klonowa. Gmina nie posiada korzystnego położenia komunikacyjnego, przez teren Gminy nie przebiega żadna droga wojewódzka ani linia kolejowa.

4.2 Warunki przyrodnicze i klimatyczne

Gmina Klonowa jest gminą wiejską. Użytki rolne stanowią 64 % powierzchni Gminy, a użytki leśne około 34%. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne - 72% oraz łąki i pastwiska - 24%. Walorem Gminy jest duża lesistość, umożliwiająca rozwój turystyki i bazy rekreacyjno-wypoczynkowej. Wskaźnik lesistości wynosi ponad 36% i jest prawie dwukrotnie wyższy niż przeciętnie w powiecie czy w województwie.

Do najważniejszych elementów środowiska przyrodniczego obszaru opracowania zaliczyć należy:

- trzy duże kompleksy leśne (północny „rozdzielony” ciągiem ekologicznym, kompleks położony na zachód od m. Leliwa i kompleks południowy tzw. „Smok”),
- główny ciąg ekologiczny na północnych krańcach Gminy (obszary pradolinne rzeki Łużycy),
- tereny bagienne i podmokłe,
- bytujące rośliny i zwierzęta, chronione w ekosystemach leśnych i polnych,
- użytki ekologiczne i tereny kwalifikowane do objęcia ochroną w systemie konserwatorskiej ochrony przyrody.

Formy ochrony przyrody

Na obszarze opracowania występują zgodnie z prawnym, jednolitym systemem ochrony przyrody RP:

- **OChK Brąszewicki** - Obszar Chronionego Krajobrazu o ogólnej powierzchni w powiecie sieradzkim 14090 ha. leżący na terenie Gmin: Błaszki, Brąszewice, Brzeźnio, Klonowa i Wróblew. Od południa ma on powiązanie z Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Prosny, od zachodu łączy się z

obszarem chronionego krajobrazu znajdującym się na terenie województwa wielkopolskiego, również obejmującego dolinę Prozny, od wschodu z projektowanym Złoczewskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Teren ten w dużej części pokrywają lasy. Fragment wilgotnego boru mieszanego ze świerkiem i jodłą objęto ochroną rezerwatową.

- **pomniki przyrody**

Lp.	Nazwa	Miejscowość
1.	Lipa szerokolistna - obwód 350 cm	Górka Klonowska - park wiejski
2.	Dąb szypułkowy - obwód 480 cm	Górka Klonowska - park wiejski
3.	Sosna czarna - obwód 220 cm	Górka Klonowska - park wiejski
4.	Grupa drzew - wielogatunkowa - obwód 300 cm	Górka Klonowska - park wiejski
5.	Dąb szypułkowy - obwód 590 cm	Kuźnica Błońska - teren leśny nr działki - oddział 196C

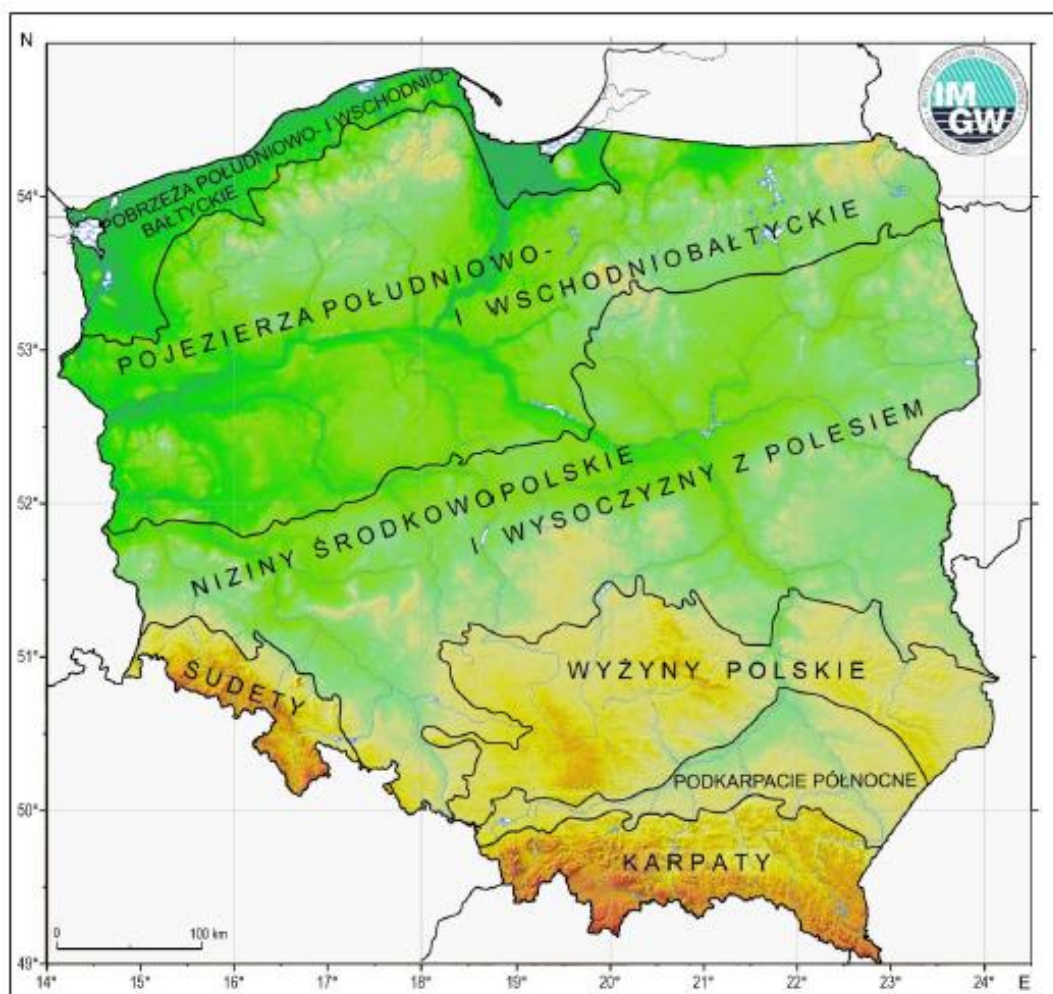
- **użytki ekologiczne** (powołane Rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 22 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Sier. Nr 7, poz. 39):

- bagno śródleśne o pow. 1,10 ha położone w oddz. 215 d,
- bagno śródleśne o pow. 0,39 ha położone w oddz. 228 b,
- bagno śródleśne o pow. 0,70 ha położone w oddz. 230 k,
- bagno śródleśne o pow. 0,34 ha położone w oddz. 235 i,
- bagno śródleśne o pow. 0,46 ha położone w oddz. 2361,
- bagno śródleśne o pow. 1,59 ha położone w oddz. 238 f,
- bagno śródleśne o pow. 1,35 ha położone w oddz. 246 f,
- bagno śródleśne o pow. 0,26 ha położone w oddz. 248 a,
- bagno śródleśne o pow. 0,27 ha położone w oddz. 250 b,
- bagno śródleśne o pow. 0,78 ha położone w oddz. 253 h,
- bagno śródleśne o pow. 3,47 ha położone w oddz. 287 h,

Warunki klimatyczne

Klimat Polski odznacza się dużą zmiennością pogody oraz przebiegu pór roku. Ścieranie się mas powietrza oceanicznych i kontynentalnych, uwarunkowane jest głównie przez równoleżnikowy układ typów rzeźby terenu, co sprzyja swobodnej cyrkulacji powietrza. Obszar Polski zgodnie z danymi zawartymi w **Biuletynie Monitoringu Klimatu Polski** z 2020 roku sporządzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB) jest podzielony na regiony fizycznogeograficzne. Analizowane dane pochodzą ze stacji synoptycznych, tj. zaliczanych do I i II rzędu sieci pomiarowej Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej. Opracowanie zawiera prezentację warunków pogodowych, jakie miały miejsce w bieżącym roku, a także odniesienie do okresu referencyjnego 1981-2010.

Rysunek 2. Regiony fizycznogeograficzne Polski.

Źródło: Biuletyn Monitoringu Klimatu Polski rok 2020, IMGW-PIB.

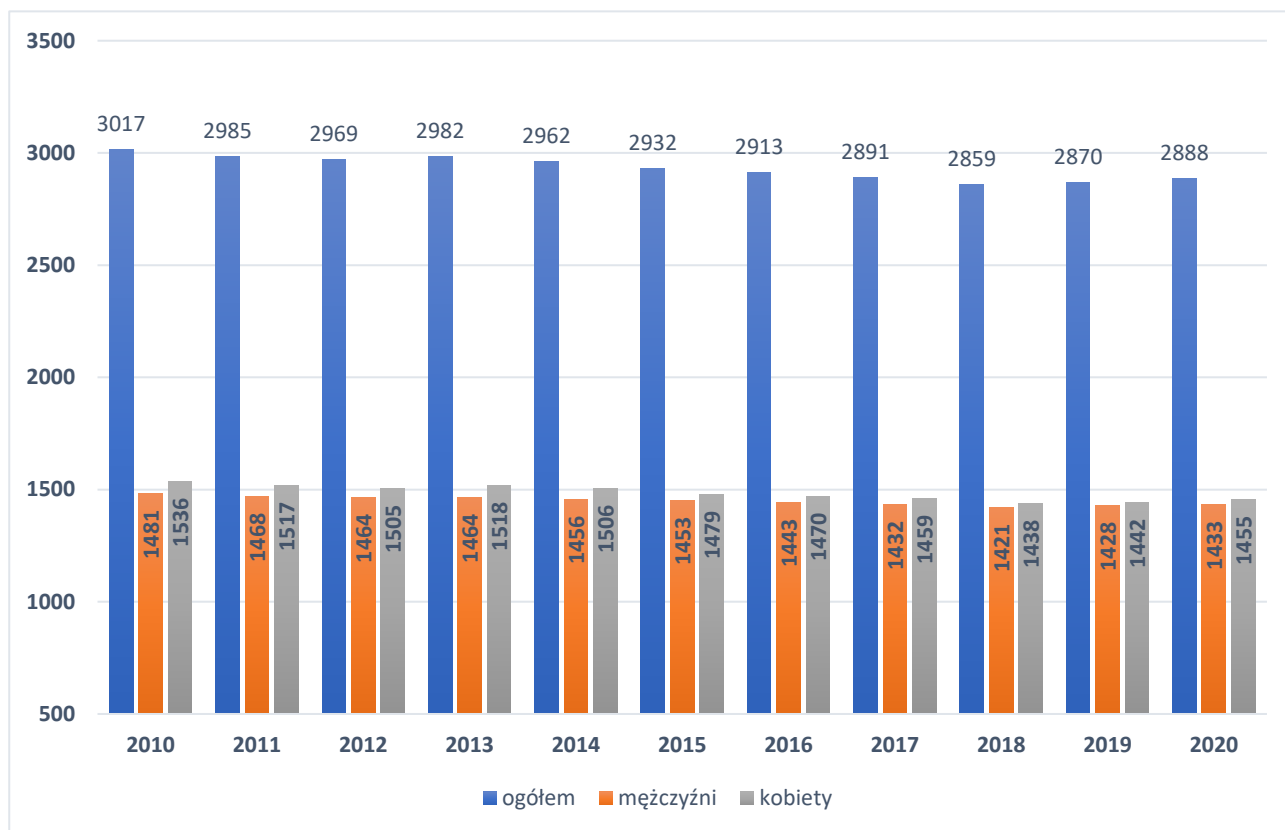
Obszar Gminy Klonowa leży w strefie klimatu nizin środkowopolskich i wysoczyzn z polesiem. Jest to region o bardzo dużej rozciągłości równoleżnikowej, szczegółowe analizy są prowadzone na podstawie średniej obszarowej z lokalizacji reprezentatywnych. Wyniki analiz wskazują, że dominują wiatry z kierunku południowo-zachodniego oraz zachodniego. Roczne usłonecznienie, które jest wyrażone liczbą godzin ze słońcem na danym obszarze wynosi 1900-2000 h/rok. Anomalie rocznych sum usłonecznienia rzeczywistego w roku 2020, względem okresu referencyjnego 1981-2010, wzrosły średnio o 350 h. Trend rosnących sum rocznych, mający początek w latach 80. XX wieku, jest odnotowany w całej Polsce. Wielkość usłonecznienia zależy od długości dnia i zachmurzenia - największe latem (czerwiec-sierpień), najmniejsze zimą (grudzień-luty). Kontrasty między porami roku są wzmocnione nie tylko różnym stopniem zachmurzenia, ale także typem – latem konwekcyjnym, a zimą warstwowym. Średnia roczna temperatura w regionie Nizin Śródkowopolskich i Wysoczyzn z Polesiem wynosiła 10,5°C. Klasyfikacja rocznej temperatury powietrza, ze względu na charakter termiczny danego miesiąca, została oceniona jako ekstremalnie ciepła, odnotowywane średnie miesięczne temperatury stale wzrastają. Anomalie średnich rocznych temperatur powietrza w roku 2020, względem okresu referencyjnego, są średnio o 2,5°C wyższe. Temperatura powietrza latem wzrosła aż do 29°C, a zimą spadła do -3°C. Suma rocznych opadów na obszarze Gminy Klonowa w 2020 roku wynosiła 600-700 mm. Anomalie rocznych sum opadów wskazują na 15% wzrost ilości opadów, w tym obszarze, względem okresu referencyjnego 1981-2010.

4.3 Sytuacja społeczno-gospodarcza

Zmiany wskaźników stanu społecznego i gospodarczego są podstawowymi czynnikami określającymi stopień rozwoju gminy, który to wpływa na zapotrzebowanie energetyczne oraz jej nośniki, zarówno sieciowe, jak i w postaci paliw stałych czy ciekłych.

Liczba ludności Gminy Klonowa w grudniu 2020r. wynosiła 2 888 osób, a gęstość zaludnienia wynosiła 30 os/km². Na poniższym Wykresie 1. zaprezentowano liczbę ludności w poszczególnych latach od 2010 do 2020 roku (stan na 31.XII).

Wykres 1. Liczba ludności Gminy Klonowa w latach 2010-2020.

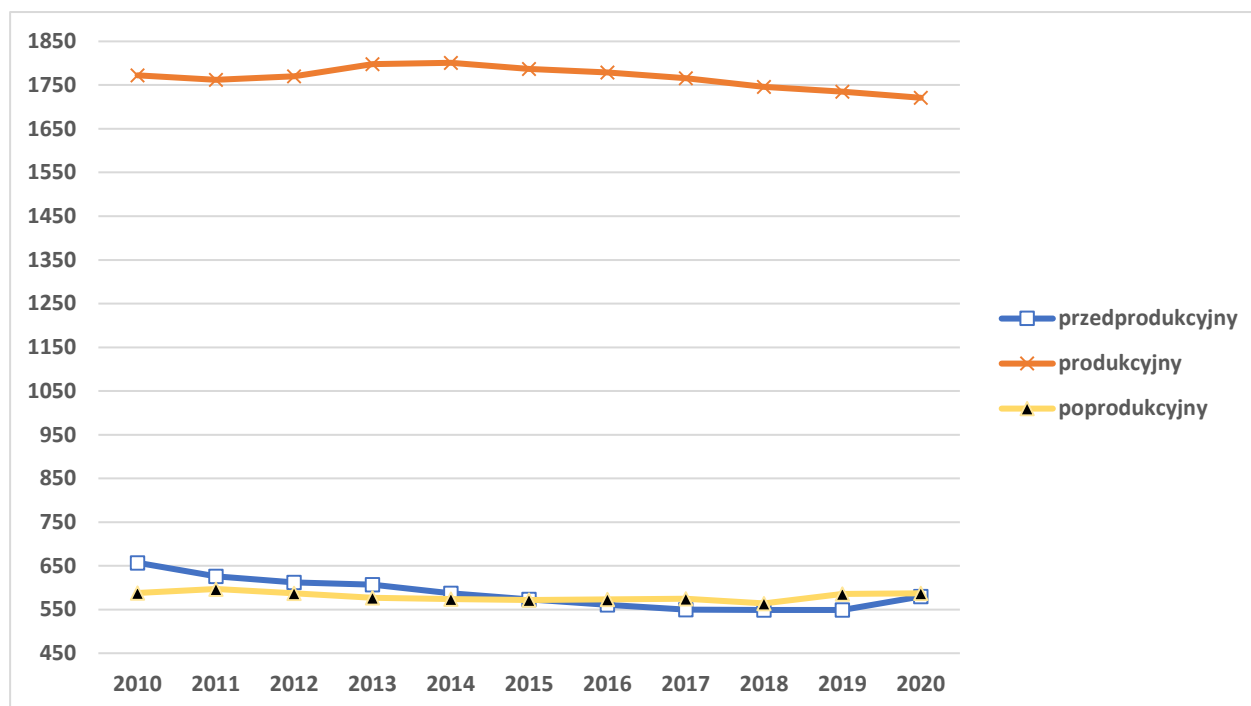

Źródło: Bank danych lokalnych (GUS).

W ciągu ostatniej dekady liczba ludności wykazuje tendencję spadkową. Z powyższego wykresu wynika, że liczba ludności zmniejszyła się o 129 osób. Wpływ na zmiany demograficzne mają czynniki tj. przyrost naturalny, który jest pochodną liczby zgonów i narodzin, a także migracje krajowe i zagraniczne.

Według Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanej przez GUS), do 2030 roku spadek liczby ludności będzie się utrzymywał. Prognozowany stan ludności w roku 2030 wynosi 2750 osób. Na Wykresie 2. przedstawiono zmiany zachodzące w poszczególnych grupach wiekowych w ciągu ostatniej dekady.

Wykres 2. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych.

Źródło: Bank danych lokalnych (GUS).

W ostatnich latach liczba ludności w wieku poprodukcyjnym uległa wzrostowi w stosunku do liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza stopniowe starzenie się społeczeństwa. Zmniejsza się również liczba osób w wieku produkcyjnym. Jest to negatywne zjawisko społeczno-gospodarcze, jednakże nie jest to problem lokalny, lecz kwestia dotycząca praktycznie całego kraju. W 2020 roku liczba osób w wieku poprodukcyjnym (seniorów) przerosła liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci) o 7 osób.

Gmina Klonowa jest jednostką mającą typowo rolniczy charakter, a funkcję towarzyszącą pełni działalność gospodarcza. W ramach gospodarstw indywidualnych przeważa prywatna własność. Większość gospodarstw ma powierzchnię poniżej 5 ha. Brak jest natomiast większych zakładów przemysłowych.

W 2020 roku na terenie Gminy zarejestrowanych było 177 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON według PKD 2007. Sektor prywatny znacząco przewyższa liczbę podmiotów z sektora publicznego. Zgodnie z informacją zawartą w BDL-GUS, od roku 2015, nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów, dlatego dane liczbowe nie sumują się na sektor ogółem.

Tabela 1. Struktura działalności gospodarczej wg sektorów w Gminie Klonowa w latach 2010-2020.

Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podmioty gospodarki narodowej ogółem		127	134	134	135	142	137	144	151	156	164	177
Sektor publiczny	Ogółem	10	10	10	10	9	9	9	8	8	8	8
	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	7	7	7	7	6	6	6	5	5	5	5
Sektor prywatny	Ogółem	117	124	124	125	133	128	135	142	147	155	168
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	94	101	101	99	107	101	106	111	113	122	135
	spółki handlowe	3	3	3	6	6	7	8	9	7	6	6
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
	spółdzielnie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

Źródło: Bank danych lokalnych (GUS).

Poziom wzrostu zapotrzebowania na energię uwarunkowany jest rozwojem gospodarczym na danym terenie. Wyraźny jest trend wzrostowy liczby wszystkich podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy, od 2010 roku liczba ta wzrosła o 39,4%.

Podstawę prywatnej działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie Klonowa stanowi działalność osób fizycznych z sekcji F (*Budownictwo*) – 19,2%. Ponadto dużą rolę odgrywają również działalności z sekcji C (*Przetwórstwo przemysłowe*) – 17,8% oraz z sekcji G (*Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*) – 15,5%. W ciągu ostatnich 10 lat liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych przez osoby fizyczne wzrosła o około 43,6%.

5. Ogólna charakterystyka infrastruktury budowlanej

W sektorze budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej (budynki edukacyjne, urzędy, obiekty sportowe) energia może być użytkowana do realizacji celów takich jak ogrzewanie i wentylacja, podgrzewanie wody, klimatyzacja, gotowanie, oświetlenie, napędy urządzeń elektrycznych, zasilanie urządzeń biurowych i sprzętu AGD. W budownictwie tradycyjnym energia zużywana jest głównie do celów ogrzewania pomieszczeń. Zasadniczymi czynnikami, od których zależy to zużycie, jest temperatura zewnętrzna i wewnętrzna pomieszczeń ogrzewanych, a to z kolei wynika z przeznaczenia budynku.

Tabela 2. Przeciętne roczne zapotrzebowanie energii na ogrzewanie w budownictwie mieszkaniowym w kWh/m² powierzchni użytkowej.

Rok budowy	od	do
	kWh/m ²	kWh/m ²
do 1966	240	350
W latach 1967-1984	240	280
W latach 1985-1992	160	200
W latach 1993- 1997	120	160
do 1998	90	120

Źródło: KAPE.

Orientacyjna klasyfikacja budynków mieszkalnych w zależności od jednostkowego zużycia energii użytecznej w obiekcie przedstawiono w Tabeli 3. poniżej.

Tabela 3. Podział budynków ze względu na zużycie energii do ogrzewania.

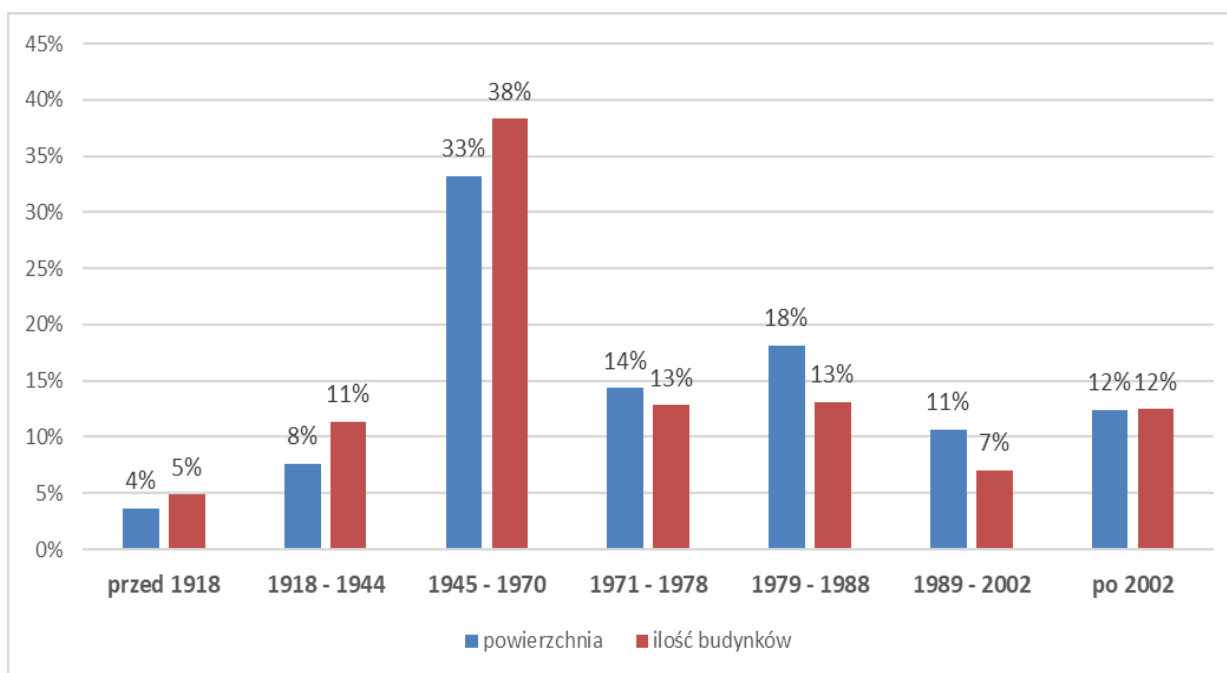
Rodzaj budynku	Zakres jednostkowego zużycia energii, kWh/m ² /rok
energochłonny	Powyżej 150
średnio energochłonny	120 do 150
standardowy	80 do 120
energooszczędny	45 do 80
niskoenergetyczny	20 do 45
pasywny	Poniżej 20

Źródło: KAPE.

Struktura wiekowa budynków na terenie Gminy Klonowa, na podstawie danych GUS, pozwala zaobserwować, że najwięcej budynków powstało pomiędzy latami 1945-1970. W kolejnych latach systematycznie przybywało budynków, których jednostkowa powierzchnia była większa niż w obiektach budowanych przed rokiem 1970.

Zastosowane technologie w budynkach zmieniały się wraz z upływem czasu i rozwojem technologii wykonania materiałów budowlanych oraz wymogów normatywnych. Zaczynając od najstarszych budynków, w których zastosowano mury wykonane z cegły oraz kamienia wraz z drewnianymi stropami, kończąc na budynkach najnowocześniejszych, gdzie zastosowano ocieplenie przegród budowlanych materiałami termoizolacyjnymi.

Wykres 3 Struktura wiekowa budynków oraz ich powierzchnia w Gminie Klonowa

Źródło: Bank danych lokalnych (GUS).

6. Charakterystyka systemów energetycznych Gminy Klonowa

Sektorami, w których następuje zużycie energii są: budynki mieszkalne, gospodarstwa domowe, transport, urządzenia komunalne i użyteczności publicznej, budynki usługowe oraz oświetlenie publiczne. Pokrycie potrzeb w zakresie zapotrzebowania na energię ciepłą realizowane jest poprzez indywidualne źródła energii: kotłownie lokalne, indywidualne oraz paleniska piecowe. Sektor zabudowy mieszkaniowej jest obszarem, w ramach którego możemy uzyskać wiedzę na temat kształtowania się efektywności energetycznej. Gospodarstwa domowe należą do najbardziej energochłonnego sektora gospodarki.

System ciepłowniczy

W Gminie Klonowa nie funkcjonuje scentralizowany system ciepłowniczy. Budynki mieszkalne zasilane są głównie z przydomowych kotłowni indywidualnych. Podstawowymi nośnikami energii, wykorzystywanym do celów grzewczych, są paliwa stałe, głównie węglowe i drewno, następnie olej i gaz płynny oraz w niewielkim stopniu energia elektryczna. Struktura zużycia paliwa do celów grzewczych wynika z kilku elementów. Przede wszystkim paliwa stałe są paliwami najtańszymi i dostępnymi na obszarze całej gminy. Budowa od podstaw lokalnego systemu ciepłowniczego, ze względu na wysokie koszty oraz rozproszoną zabudowę, jest nieopłacalna. Jednakże nie należy wykluczać budowy w przyszłości układów opartych na odnawialnych źródłach energii lub technologii spalania czystych paliw, np. gaz ziemny.

System gazowniczy

Gmina nie posiada infrastruktury sieci gazowej. Mieszkańcy dla celów bytowych i komunikacyjnych korzystają z punktów zaopatrzenia w gaz propan-butan. Z informacji otrzymanych w piśmie znak LO.RODZ.420.68.MN.2921 Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi informuje, że nie planuje obecnie rozbudowy sieci gazowej na obszarze Gminy Klonowa. Realizacja budowy sieci gazowej determinowana jest przez możliwości techniczne oraz rentowność rozpatrywanych inwestycji, gdzie obie przesłanki muszą zostać spełnione, aby rozpocząć proces przyłączania do sieci gazowej.

System elektroenergetyczny

Właścicielem poszczególnych elementów systemu elektroenergetycznego na obszarze Gminy Klonowa jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział w Łodzi. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w energię elektryczną, dla mieszkańców Gminy Klonowa, jest stacja redukcyjna 110/15 kV „Wieluń”. Stacja ta, poprzez rozbudowaną sieć rozdzielczą średniego napięcia zasilającą stacje transformatorowe 15/04 kV oraz sieci niskiego napięcia, zaopatruje odbiorców indywidualnych i zbiorowych na terenie poszczególnych sołectw. Sieci 15 kV wykonane są głównie jako napowietrzne, przy czym niewielka ilość tych sieci wykonana jest jako kablowa.

Istniejący na terenie Gminy system zaopatrzenia w energię elektryczną należy uznać za prawidłowy i funkcjonalny. Pozwala on na pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną w stanie istniejącym, jak również pozwala na sukcesywną rozbudowę stosownie do wzrastających potrzeb wynikających z procesu rozwojowego.

Stan techniczny linii SN, nN oraz stacji transformatorowych SN/nN zlokalizowanych na terenie Gminy Klonowa, a stanowiących własność PGE Dystrybucja S.A. Oddział w Łodzi ocenia się jako dobry.

W poniższej Tabeli 4. zestawiono długości linii napowietrznych i kablowych SN i nN będących własnością PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź, zlokalizowanych na terenie Gminy Klonowa.

Tabela 4. Długość sieci elektroenergetycznych PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź na terenie Gminy Klonowa.

Rodzaj linii	Długość [km]
Linie napowietrzne niskiego napięcia (nN)	78,822
Linie kablowe niskiego napięcia (nN)	2,759
Linie napowietrzne średniego napięcia (SN)	62,149
Linie kablowe średniego napięcia (SN)	1,444
RAZEM	145,174

Źródło: PGE Dystrybucja S.A.

Przez teren Gminy Klonowa przebiega, również należąca do Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., dwutorowa linia 400 kV w relacji Ostrów–Rogowiec/Trębaczew.

6.1 Oświetlenie uliczne.

Na terenie Gminy Klonowa zainstalowanych jest łącznie 519 sztuk opraw oświetlenia ulicznego, z czego 44 sztuki to oprawy ledowe. Zastosowano oprawy typu LED-owego o mocy 56,5 W. W najbliższym czasie Gmina planuje modernizację opraw sodowych na rozwiązania umożliwiające zmniejszenie zużycia energii elektrycznej.

6.2 Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł kogeneracyjnych i odnawialnych źródeł energii.

Z informacji otrzymanych od spółki PGE Dystrybucja S.A. na terenie Gminy Klonowa nie ma instalacji wytwórczych przyłączonych do sieci PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź. Ponadto na terenie Gminy Klonowa znajduje się 119 mikroinstalacji. Produkowana energia zużywana jest na potrzeby własne obiektów, do których mikroinstalacje zostały przyłączone, a nadwyżki oddawane są do sieci PGE Dystrybucja S.A. Łączny uzysk energii z zainstalowanych mikroinstalacji wynosi 627,935 kW.

6.3 Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej.

W poniższej Tabeli 5. przedstawiono dane na temat liczby odbiorców oraz zużycia energii elektrycznej w latach 2018 – 2020 uzyskane od PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź w podziale na poszczególne grupy taryfowe.

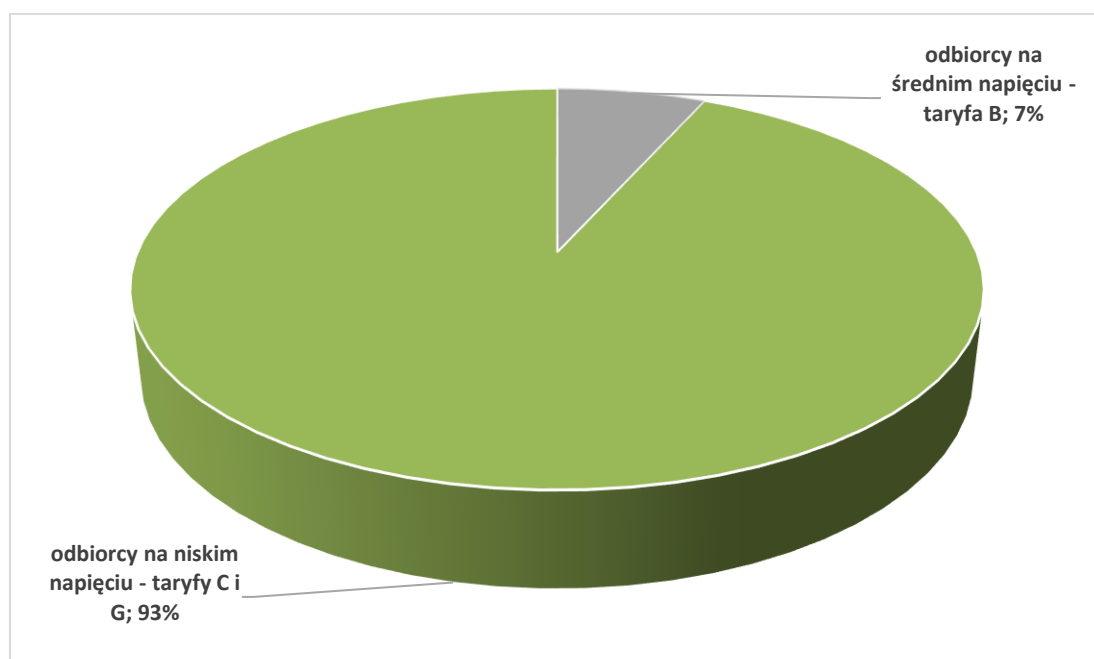
Tabela 5. Liczba odbiorców oraz zużycie energii elektrycznej w latach 2018-2020 w podziale na poszczególne grupy taryfowe na terenie Gminy Klonowa.

Grupa taryfowa	2018		2019		2020	
	ilość	Zużycie [kWh]	ilość	Zużycie [kWh]	ilość	Zużycie [kWh]
umowy kompleksowe, z tego:	984	2 828 777	983	2 783 287	1 078	3 123 854
B	1	111 096	1	73 468	1	55 410
C	33	290 015	38	272 112	43	499 550
G	950	2 427 666	944	2 437 707	1 034	2 568 894
umowy dystrybucyjne, z tego:	81	1 019 486	78	1 324 539	75	969 589
B	1	3 423	1	181 240	1	220 182
C	68	979 499	67	1 103 679	66	726 933
G	12	36 564	10	39 620	8	22 474
Razem:	1 065	3 848 263	1 061	4 107 826	1 153	4 093 443

Źródło: PGE Dystrybucja S.A.

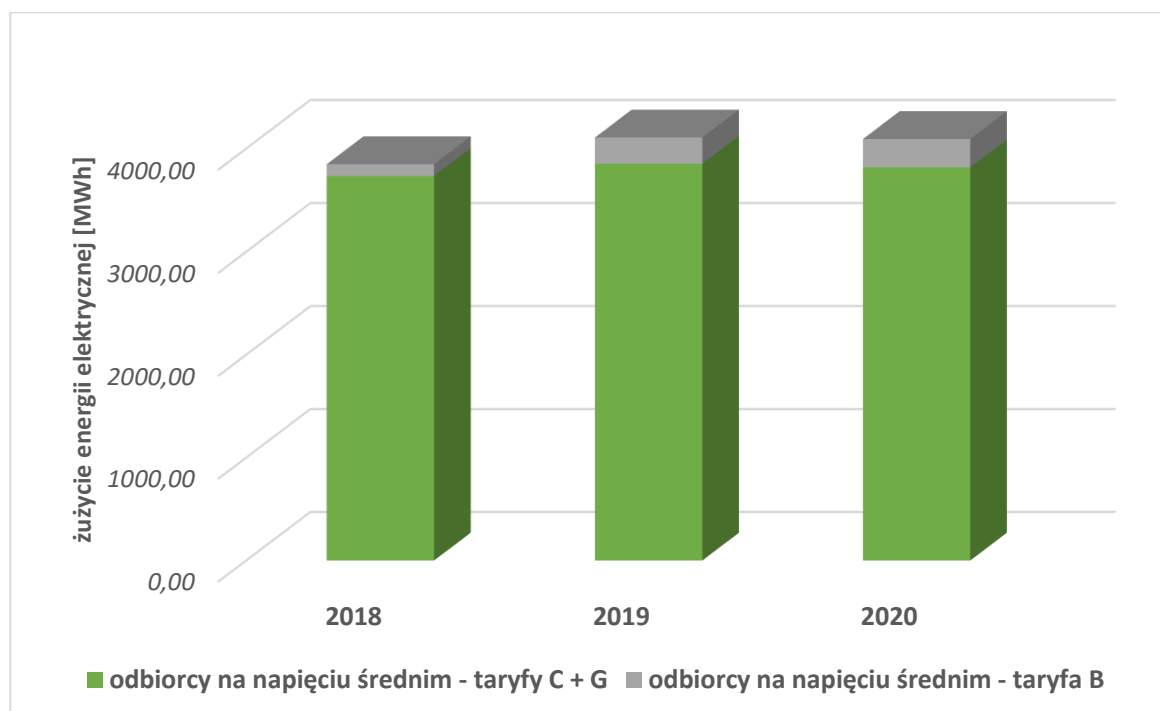
Największymi odbiorcami energii elektrycznej na terenie Gminy Klonowa są odbiorcy z taryfy G – odbiorcy na niskim napięciu. W przedstawionym okresie nastąpił wzrost zużycia energii elektrycznej w Gminie Klonowa, głównie za sprawą zwiększenia ilości klientów w taryfie G oraz prawie dwukrotnego zwiększenia zużycia w taryfie C pomiędzy rokiem 2019, a 2020. Systematycznie zwiększa się również zużycie energii w taryfie B – odbiorcy na średnim napięciu.

Wykres 4. Struktura zużycia energii elektrycznej w 2020 r. w podziale na grupy taryfowe na terenie Gminy Klonowa.

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź.

Wykres 5. Zużycie energii elektrycznej w podziale na grupy taryfowe w latach 2018 – 2020 na terenie Gminy Klonowa.

Źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź.

6.4 Plany rozwojowe dla systemu elektroenergetycznego na terenie Gminy Klonowa.

Plan rozwoju PGE Dystrybucja S.A. w latach 2020 – 2025, w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną, przewiduje na terenie Gminy Klonowa następujące inwestycje:

- 1) Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nowych odbiorców IV i V grupy przyłączeniowej o łącznej mocy przyłączeniowej 950 kW.

W celu przyłączenia tych odbiorców planowana jest rozbudowa sieci elektroenergetycznej obejmująca:

- budowę 3 km linii niskiego napięcia 0,4 kV,
 - budowę 70 sztuk przyłączy o długości łącznej ok. 2,5 km.
2. Modernizację sieci elektroenergetycznej SN i nN w miejscowościach: Szale i Cieluchy (obręb Leliwa) w zakresie budowy dwóch stacji transformatorowych 15/0,4 kV, linii niskiego napięcia o długości 1,6 km oraz 14 sztuk przyłączy.

7. Charakterystyka głównych zanieczyszczeń atmosferycznych

Emisja zanieczyszczeń składa się głównie z dwóch grup: zanieczyszczenia lotne stałe (pyłowe) – należą do nich np. popiół lotny, sadza, związki ołowiu, miedzi, chromu, kadmu i innych metali ciężkich i zanieczyszczenia gazowe (organiczne i nieorganiczne) - są to tlenki węgla (CO i CO₂), siarki (SO₂) i azotu (NO_x), amoniak (NH₃), fluor, węglowodory (łańcuchowe i aromatyczne) oraz fenole. Do zanieczyszczeń energetycznych należą: dwutlenek węgla – CO₂, tlenek węgla - CO, dwutlenek siarki – SO₂, tlenki azotu - NO_x, pyły oraz benzo(a)piren. W trakcie prowadzenia różnego rodzaju procesów technologicznych dodatkowo, poza wyżej wymienionymi, do atmosfery emitowane mogą być zanieczyszczenia w postaci różnego rodzaju związków organicznych, a wśród nich silnie toksyczne węglowodory aromatyczne.

Natomiast głównymi związkami wpływającymi na powstawanie efektu cieplarnianego są dwutlenek węgla odpowiadający w około 55% za efekt cieplarniany oraz w 20% metan – CH₄. Zanieczyszczeniami widocznymi, uciążliwymi i odczuwalnymi bezpośrednio są pyły w szerokim spektrum frakcji. Najbardziej toksycznymi związkami są wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), posiadające właściwości kancerogenne. Najsilniejsze działanie rakotwórcze wykazują WWA mające więcej niż trzy pierścienie benzenowe w cząsteczce. Najbardziej znanym wśród nich jest benzo(a)piren, którego emisja związana jest również z procesem spalania węgla zwłaszcza w niskosprawnych paleniskach indywidualnych.

Żadne ze wspomnianych zanieczyszczeń nie występuje pojedynczo, niejednokrotnie ulegają one w powietrzu dalszym przemianom. W działaniu na organizmy żywe obserwuje się występowanie zjawiska synergizmu, tj. działania skojarzonego, wywołującego efekt większy niż ten, który powinien wynikać z sumy efektów poszczególnych składników. Na stopień oddziaływania mają również wpływ warunki klimatyczne takie jak: temperatura, nasłonecznienie, wilgotność powietrza oraz kierunek i prędkość wiatru. Wielkości dopuszczalnych poziomów stężeń niektórych substancji zanieczyszczających w powietrzu określone są w Obwieszczeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021r. (Dz.U. 2021 poz. 845).

Tabela 6 Dopuszczalne normy w zakresie jakości powietrza – kryterium ochrony zdrowia

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Dopuszczalna częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	Termin osiągnięcia
Benzen	rok kalendarzowy	5	-	2010
Dwutlenek azotu	jedna godzina	200	18 razy	2010
	rok kalendarzowy	40	-	2010
Dwutlenek siarki	jedna godzina	350	24 razy	2005
	24 godziny	125	3 razy	2005
Ołów	rok kalendarzowy	0,5	-	2005
Pył zawieszony PM2.5	rok kalendarzowy	25	-	2015
		20	-	2020
Pył zawieszony PM10	24 godziny	50	35 razy	2005
	rok kalendarzowy	40	-	2005
Tlenek węgla	8 godzin	10 000	-	2005
Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom docelowy substancji w powietrzu, ng/m^3	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu docelowego w roku kalendarzowym	Termin osiągnięcia
arsen	rok kalendarzowy	6	-	2013
benzo(a)piren	rok kalendarzowy	1	-	2013
kadm	rok kalendarzowy	5	-	2013
nikiel	rok kalendarzowy	20	-	2013
ozon	osiem godzin	120	25 dni	2010
Pył zawieszony PM2.5	rok kalendarzowy	25	-	2010

Zródło: Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 7. Dopuszczalne normy w zakresie jakości powietrza – kryterium ochrony roślin.

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu	Termin osiągnięcia poziomów
Tlenki azotu	rok kalendarzowy	30 µg/m ³	2003
Dwutlenek siarki	rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 1 X do 31 III)	20 µg/m ³	2003
Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom docelowy substancji w powietrzu, µg/m ³ *h	Termin osiągnięcia poziomów
Ozon	okres wegetacyjny (1 V - 31 VII)	18000	2010
Ozon	okres wegetacyjny (1 V - 31 VII)	6000	2020

Źródło: Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 8. Poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu.

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom alarmowy dla niektórych substancji w powietrzu w µg/m ³
dwutlenek azotu	jedna godzina	400*
dwutlenek siarki	jedna godzina	500*
ozon**	jedna godzina	240*
pył zawieszony PM10	24 godziny	150***

* wartość występująca przez trzy kolejne godziny w punktach pomiarowych reprezentujących jakość powietrza na obszarze o powierzchni co najmniej 100 km² albo na obszarze strefy zależnie od tego, który z tych obszarów jest mniejszy.

** wartość progowa informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia poziomów alarmowych wynosi 180 µg/m³.

*** wartość progowa informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu PM10.

Źródło: Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

7.1 Ocena stanu atmosfery na terenie województwa oraz Gminy Klonowa.

O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast na poziom zanieczyszczenia, w znacznym stopniu wpływają, występujące warunki meteorologiczne. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku. Sezon zimowy charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji. Sezon letni charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne powstałe w reakcjach fotochemicznych. Poniżej w Tabeli 9. zestawiono czynniki meteorologiczne wpływające na stan zanieczyszczenia atmosfery w zależności od pory roku.

Tabela 9. Czynniki meteorologiczne wpływające na stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.

Zmiany stężeń zanieczyszczenia	Główne zanieczyszczenia	
	Zimą: SO ₂ , pył zawieszony, CO	Latem: O ₃
Spadek stężenia zanieczyszczeń	Sytuacja niżowa: • niskie ciśnienie, • wzrost temperatury powyżej 0°C, • wzrost prędkości wiatru powyżej 5 m/s, • opady.	Sytuacja niżowa: • niskie ciśnienie, • spadek temperatury, • wzrost prędkości wiatru powyżej 5 m/s, • opady.
Wzrost stężenia zanieczyszczeń	Sytuacja wyżowa: • wysokie ciśnienie, • spadek temperatury poniżej 0°C, • spadek prędkości wiatru poniżej 2 m/s, • brak opadów, • inwersja termiczna, • mgła.	Sytuacja wyżowa: • wysokie ciśnienie, • wzrost temperatury powyżej 25°C, • spadek prędkości wiatru poniżej 2 m/s, • brak opadów, • promieniowanie bezpośrednie powyżej 500 W/m².

Emisja podstawowych zanieczyszczeń na terenie województwa łódzkiego została określona za pomocą wizualizacji mapowych pochodzących z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2019”.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012, poz. 914), na terenie woj. łódzkiego wydzielono 2 strefy oceny – Aglomeracja Łódzka (miasta: Łódź, Zgierz,

Pabianice, Aleksandrów Łódzki i Konstantynów Łódzki) i strefa łódzka (pozostały obszar województwa).

Rysunek 3. Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2019.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy województwa łódzkiego zaliczono do jednej z wyszczególnionych klas:

- **klasa A** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia, na jej terenie, nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celu długoterminowego,
- **klasa C** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia, na jej terenie, przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe,
- **klasa C1** – jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5}, na jej terenie, przekraczały poziom dopuszczalny, obowiązujący od 1 stycznia 2020 roku,
- **klasa D1** – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu, na jej terenie, nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,

- **klasa D2** – jeżeli stężenia ozonu, na jej terenie, przekraczały poziom celu długoterminowego.

Tabela 10. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej PM₁₀, C₆H₆, CO, NO₂ - w kryterium ochrona zdrowia ludzi.

Kod strefy	Nazwa strefy	As(PM ₁₀)	BaP(PM ₁₀)	C ₆ H ₆	CO	Cd(PM ₁₀)	NO ₂
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	C	A	A	A	A
PL1002	strefa łódzka	A	C	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2019.

Tabela 11. Wyniki klasyfikacji stref w ocenie rocznej dotyczącej PM₁₀, PM_{2,5}, O₃, SO₂ - w kryterium ochrona zdrowia ludzi.

Kod strefy	Nazwa strefy	Ni(PM ₁₀)	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb(PM ₁₀)	SO ₂
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	A, D2 ¹⁾	C	C, C1 ²⁾	A	A
PL1002	strefa łódzka	A	A, D2 ¹⁾	C	A, C1 ²⁾	A	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

2) Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II faza, strefy uzyskały klasę C1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2019.

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie łódzkim dla 2019 roku strefa łódzka została zakwalifikowana do klasy C, a przez to do przygotowania programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, poziomu docelowego B(a)P oraz poziomu docelowego ozonu.

Pył zawieszony PM₁₀ i PM_{2,5} jest zanieczyszczeniem powietrza składającym się z mieszaniny drobnych cząstek stałych i ciekłych. Zanieczyszczenia pyłowe mogą pochodzić ze źródeł naturalnych lub antropogenicznych. Ilość pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu może wynikać z emisji bezpośredniej (pył pierwotny) lub też może być wynikiem reakcji między substancjami znajdującymi się w atmosferze (pył wtórny).

Prekursorami pyłu wtórnego są przede wszystkim tlenki siarki, tlenki azotu, lotne związki organiczne i amoniak. Pył zawieszony może zawierać substancje toksyczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, m.in. B(a)P, metale ciężkie oraz dioksyny i furany.

Wśród antropogenicznych źródeł emisji pyłów wymienić należy:

- źródła przemysłowe (energetyczne spalanie paliw i źródła technologiczne),
- transport samochodowy,
- spalanie paliw w sektorze bytowo-gospodarczym.

Do źródeł naturalnych należą przede wszystkim:

- pylenie traw,
- erozja gleb,
- wietrzenie skał,
- aerozol morski,
- wybuchy wulkanów.

Benzo(a)piren jest przedstawicielem wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. Występuje w smole węglowej (0,65% wag.), surowej ropie, olejach silnikowych (świeży do 0,27 mg/kg, przepracowany do 35 mg/kg). Źródłem powstawania B(a)P jest rozkład termiczny związków organicznych przebiegający w niskiej temperaturze. Dlatego głównymi źródłami emisji B(a)P są następujące procesy:

- spalanie paliw stałych w niskich temperaturach pomiędzy 300°C, a 600°C w nisko sprawnych urządzeniach,
- spalanie odpadów w instalacjach do tego nieprzeznaczonych,
- pożary lasów.

B(a)P uwalniany jest do powietrza również, w niektórych procesach przemysłowych, np.: przy produkcji koksu czy nawierzchni drogowych. Spalanie paliw stałych w wysokich temperaturach, co ma miejsce w elektrowniach czy elektrociepłowniach, powoduje znaczące ograniczenie emisji tego zanieczyszczenia. Dlatego emisja B(a)P z energetyki jest znikoma.

Ozon to odmiana alotropowa tlenu, w jego skład wchodzi trzy atomy tlenu (O₃). Trzeci atom tlenu sprawia, iż ozon w przeciwieństwie do dwuatomowej cząsteczki tlenu

jest silnym utleniaczem fotochemicznym. Ozon powstający przy powierzchni ziemi jest zanieczyszczeniem wtórnym i powstaje w wyniku reakcji fotochemicznych tlenków azotu i lotnych związków organicznych w atmosferze, reakcje te przyspiesza wysoka temperatura powietrza, duże nasłonecznienie i duża wilgotność. Ozon powstający w ten sposób jest nazywany ozonem troposferycznym.

Głównymi źródłami antropogenicznymi emisji prekursorów ozonu są w zakresie tlenków azotu procesy spalania w produkcji i transformacji energii oraz w przemyśle, a także transport drogowy. Do naturalnych źródeł emisji prekursorów ozonu zalicza się tereny leśne, gdzie emitowane są do powietrza węglowodory warunkujące możliwość powstawania ozonu.

8. Bazowa inwentaryzacja emisji – BEI

Podczas opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2016 - 2020 oraz tworzenia bazowej inwentaryzacji emisji dla Klonowej przyjęto następujące założenia:

- 1) Rok bazowy: przyjęto, że rokiem bazowym będzie rok 2014.
 - a. Zgodnie z wytycznymi „Porozumienia Burmistrzów” zalecanym rokiem bazowym jest rok 1990, natomiast dopuszcza się wybór innego roku, dla którego Gmina dysponuje pełnym zestawem wiarygodnych danych do określenia emisji.
 - b. W trakcie prowadzenia inwentaryzacji źródeł emisji problemem okazał się brak danych dla lat wcześniejszych niż 2006 – 2013. Mieszkańcy również nie gromadzą danych o zużyciu energii, ciepła czy opału. W związku z tym dla Gminy Klonowa jako rok bazowy przyjęto rok 2014, dla którego uzyskano najwięcej i najbardziej szczegółowe dane.
- 2) Dane na temat zużycia paliw i energii: dane potrzebne dla określenia emisji CO₂ pozyskiwano na drodze ankiet skierowanych do osób fizycznych (mieszkańców gminy), osób prawnych (przedsiębiorców) oraz zarządców budynków użyteczności publicznej. Ankiety zostały przekazane do wybranych podmiotów. Poniższe wyliczenia i wnioski są oparte na danych, jakie otrzymano w odpowiedzi na badanie ankietowe, danych przekazanych z Urzędu Gminy Klonowa oraz danych GUS.
- 3) Gaz cieplarniany objęty inwentaryzacją: emisje CO₂.
- 4) Wskaźniki emisji dla najczęściej stosowanych paliw: dla określenia wielkości emisji w roku bazowym przyjęto wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2014 zgodnie z materiałami udostępnionymi przez KOBIZE w grudniu 2013 roku.

Tabela 12. Przyjęte do obliczeń wskaźniki emisji CO₂.

Rodzaj nośnika energii	Wartość opałowa	
	MJ/kg	MWh/t
LPG	47,31	13,1
Benzyna	44,80	12,4
Olej napędowy	43,33	12,0
Koks	28,20	7,8
Drewno opałowe	15,60	4,3
Olej opałowy	40,19	11,2
Węgiel	22,0	6,1

Tabela 13. Przyjęte do obliczeń wartości opałowe paliw.

Rodzaj nośnika energii	Wskaźnik emisji CO ₂	
	kg/GJ	MWh/t
LPG	62,44	0,225
Benzyna	68,61	0,247
Olej napędowy	73,33	0,264
Koks	106	0,382
Drewno opałowe	-	-
Energia elektryczna	-	0,8315 t CO ₂ /MWh
Olej opałowy	76,59	0,276
Węgiel	94,97	0,342

Obliczenia wielkości emisji wykonano za pomocą arkuszy kalkulacyjnych. Dla paliw odnawialnych (biomasa, biogaz, fotowoltaika, kolektory słoneczne itp.) przyjęto wskaźnik emisji równy 0 Mg CO₂ (na jednostkę biomasy) – przyjęto, że spalanie paliw odnawialnych jest neutralne pod względem emisji gazów cieplarnianych.

5) Zakres inwentaryzacji

Końcowe zużycie energii w budynkach, wyposażeniu/urządzeniach:

- Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne,
- Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne),
- Budynki mieszkalne,
- Komunalne oświetlenie publiczne.

Produkcja energii:

- Zużycie paliw w procesie produkcji energii elektrycznej,
- Zużycie paliw w procesie produkcji ciepła/chłodu.

Końcowe zużycie energii w transporcie:

- Gminny transport drogowy,
- Transport prywatny i komercyjny.

Z przeprowadzonej inwentaryzacji w Gminie Klonowa wynika, że całkowite zużycie energii w przeanalizowanych sektorach **wynosi ponad 35 499 MWh**. Natomiast wielkość emisji CO₂ kształtuje się na poziomie **ponad 11 468 t CO₂**.

Z danych wynika, że zarówno największe zużycie energii, jak i największa emisja CO₂ występują w sektorze: budynki mieszkalne oraz budynki i urządzenia komunalne.

Tabela 14. Końcowe zużycie energii na terenie Gminy Klonowa w roku 2014 na podstawie BEI.

Kategoria	Końcowe zużycie energii[MWh]															
	Energia elektryczna	Ciepło/Chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					Razem
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Biopaliwo	Olej roślinny	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	132,39	0,00	0,00	0,00	254,02	0,00	0,00	0,00	613,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1000,07
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki mieszkalne	2188,92	0,00	0,00	0,00	491,10	0,00	0,00	0,00	16725,00	0,00	0,00	0,00	2234,90	0,00	0,00	21639,92
Komunalne oświetlenie publiczne	97,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	97,79
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE-ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	2419,10	0,00	0,00	0,00	745,12	0,00	0,00	0,00	17338,66	0,00	0,00	0,00	2234,90	0,00	0,00	22737,78
TRANSPORT:																
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	89,92	7,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	97,40
Tabor publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	2143,30	0,00	10337,38	3433,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15914,23
Transport razem	0,00	0,00	0,00	2143,30	0,00	10427,30	3441,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16011,63
Razem	2419,10	0,00	0,00	2143,30	745,12	10427,30	3441,03	0,00	17338,66	0,00	0,00	0,00	2234,90	0,00	0,00	38749,41

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2016 – 2020.

Tabela 15. Emisja CO₂ w roku 2014 na podstawie BEI.

Kategoria	Emisja CO ₂ [t]/emisja ekwiwalentu CO ₂ [t]															
	Energia elektryczna	Ciepło/Chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					Razem
			Gaz ziemny	Gaz ciężki	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Biopaliwo	Olej roślinny	Inna biomasa	Słoneczna ciepła	Geotermiczna	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																
Budynki,wypożaenie/urządzenia komunalne	110,08	0,00	0,00	0,00	70,11	0,00	0,00	0,00	209,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	390,06	
Budynki, wypożaenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Budynki mieszkalne	1820,09	0,00	0,00	0,00	135,54	0,00	0,00	0,00	5719,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7675,57	
Komunalne oświetenie publiczne	81,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	81,31	
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE-ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Budynki, wypożaenie/urządzenia i przemysł razem	2011,48	0,00	0,00	0,00	205,65	0,00	0,00	0,00	5929,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8146,94	
TRANSPORT:																
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,01	1,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,87	
Tabor publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	486,53	0,00	2760,08	854,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4101,56	
Transport razem	0,00	0,00	0,00	486,53	0,00	2784,09	856,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4127,44	
INNE:																
Gospodarowanie odpadami																
Gospodarowanie ściekami																
Tutaj należy wpisać inne emisje																
Razem	2011,48	0,00	0,00	486,53	205,65	2784,09	856,82	0,00	5929,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12274,38	

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2016 – 2020.

9. Kontrolna inwentaryzacja emisji – MEI

W niniejszym rozdziale podsumowano informacje o zużyciu energii i związanej z tym emisji dwutlenku węgla, w poszczególnych grupach użytkowników energii, w roku 2020. Inwentaryzacją objęto całość emisji CO₂, na terenie Gminy Klonowa, z podziałem na sektory.

Do określenia emisji ze źródeł należących do Urzędu Gminy Klonowa, wykorzystano dane dotyczące zużycia nośników energii na potrzeby ogrzewania budynków komunalnych (urzędu, szkół, oraz innych obiektów należących do Gminy), zużycia energii elektrycznej w budynkach komunalnych oraz zużycia energii przez oświetlenie uliczne.

Emisja ze źródeł, należących do sektora mieszkalnego, została obliczona na podstawie ankietyzacji przeprowadzonej wśród mieszkańców Gminy. Ankiety zostały rozdysponowane poprzez Urząd Gminy oraz udostępniono link do elektronicznej ankiety na stronach internetowych Gminy Klonowa oraz na materiałach informacyjnych dystrybuowanych w ramach tworzonego PGN. Łącznie zebrano 105 ankiet od mieszkańców (w tym od mieszkańców domów jednorodzinnych i wielorodzinnych).

Do inwentaryzacji emisji CO₂, w roku kontrolnym 2020, posłużono się zestawem wskaźników odpowiednich dla danego nośnika energii paliwa. Wartość wskaźnika oraz jego źródło przedstawiono w poniższej Tabeli 16.:

Tabela 16. Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE).

Nośnik energii	Wartość opałowa (MJ/kg)	Wartość opałowa (MJ/m ³)	Wskaźnik emisji CO ₂ (kg/GJ)	Wskaźnik emisji CO ₂ (Mg/MWh)
Węgiel kamienny	22,55		94,75	0,341
Gaz ziemny		36,54	55,35	0,199
Olej opałowy	40,40		77,4	0,279
Drewno	15,60		112	0,403
Elektryczność				0,719
Olej napędowy	43,00		74,1	0,267
Benzyna	44,30		69,3	0,249
Gaz ciekły	47,30	92	63,1	0,227

Nośnik energii	Wartość opałowa (MJ/kg)	Wartość opałowa (MJ/m ³)	Wskaźnik emisji CO ₂ (kg/GJ)	Wskaźnik emisji CO ₂ (Mg/MWh)
Ekogroszek	24,02		94,75	0,341
Pellet	16,01		112	0,403
Koks	28,20		107	0,385
Węgiel kamienny wykorzystywany przez ciepłownię	21,33		95,05	0,342

źródło: "Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2018 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2021" KOBIZE 2020, "WSKAŹNIKI EMISYJNOŚCI CO₂, SO₂, NO_x, CO i pyłu całkowitego DLA ENERGII ELEKTRYCZNEJ na podstawie informacji zawartych w Krajowej bazie o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji za 2019 rok".

9.1 Stan obecny – wyniki kontrolnej inwentaryzacji emisji CO₂.

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji dwutlenku węgla zaprezentowano z podziałem na sektory zgodnie z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów (Covenant of Mayors) określonymi m.in. w dokumencie „How to Develop a Sustainable Energy Action Plan” ("Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii").

Emisja z budynków mieszkalnych oraz budynków wyposażenia/urządzeń usługowych niekomunalnych.

Emisję pochodzącą ze spalania paliw do celów ogrzewczych obliczono korzystając z danych od osób ankietowanych dotyczących zużycia opału. Przy pomocy danych z ankiet stworzono grupę referencyjną, która pozwoliła na ekstrapolowanie danych do powierzchni wszystkich budynków mieszkalnych i usługowych znajdujących się na terenie Gminy Klonowa. Dane o powierzchni wszystkich budynków pozyskano przy użyciu warstwy – Baza Danych Obiektów Topograficznych 10k dostępnej poprzez krajowy geoportal – www.geoportal.gov.pl.

Tabela 17. Emisja CO₂[Mg] w sektorze budynków wyposażenia/urzędzeń usługowych niekomunalnych w podziale na nośniki energii.

Nośnik	Emisja CO ₂ [Mg]
Węgiel kamienny	554,33
Inne paliwa kopalne	0
Gaz ciekły	127,35
Olej opałowy	13,13
Biopaliwo	50,85
Inna biomasa	353,45
Energia elektryczna	206,68

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 18. Emisja CO₂[Mg] w sektorze mieszkalnym w podziale na nośniki energii.

Nośnik	Emisja CO ₂ [Mg]
Węgiel kamienny	6823,08
Inne paliwa kopalne	0,00
Gaz ciekły	139,25
Olej opałowy	159,47
Biopaliwo	617,39
Inna biomasa	4291,61
Energia elektryczna	2509,56

Źródło: opracowanie własne.

Emisja z budynków komunalnych, wyposażenia/urządzeń oraz oświetlenia ulicznego

Obliczenia przeprowadzono dla wszystkich użytkowanych budynków oraz opraw oświetleniowych będących w posiadaniu Gminy Klonowa. Według danych Urzędu Gminy Klonowa, oświetlenie drogowe w Gminie Klonowa składa się z 519 opraw oświetleniowych, w tym 475 sodowych i 44 w technologii LED.

Tabela 19. Emisja CO₂ w sektorze budynków wyposażenia/urządzeń komunalnych w podziale na nośniki energii.

Nośnik	Emisja CO ₂ [Mg]
Węgiel kamienny	176,29
Inne paliwa kopalne	0,00
Gaz ciekły	0,00
Olej opałowy	171,01
Biopaliwo	0,00
Inna biomasa	6,38
Energia elektryczna	173,03

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 20. Roczne zużycie energii elektrycznej na oświetlenie uliczne oraz wielkość emisji CO₂ w 2020r.

Zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
74,986	53,915

Źródło: opracowanie własne.

Emisja z wytworzonej i zużytej energii elektrycznej.

Obliczenia dotyczące emisji pochodzącej z wykorzystanej przez mieszkańców energii elektrycznej, zostały wykonane na podstawie informacji otrzymanych od dystrybutora energii elektrycznej na terenie Gminy Klonowa – PGE Dystrybucja S.A.

Tabela 21. Roczne wykorzystanie energii elektrycznej na terenie Gminy oraz wielkość emisji CO₂ w 2020r.

Zużycie energii [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]
4093,443	2943,186

Źródło: opracowanie własne, PGE Dystrybucja S.A.

Emisja z taboru będącego własnością Urzędu Gminy.

Urząd Gminy Klonowa dysponuje 5 pojazdami zasilanymi olejem napędowym, 2 sztukami pojazdów zasilanych benzyną oraz jeden pojazd, który obecnie nie jest w użytku.

Tabela 22. Emisja CO₂ z pojazdów będących własnością Urzędu Gminy Klonowa w 2020 roku.

Rodzaj paliwa	Emisja CO ₂ [Mg]
Olej napędowy	4,917
Benzyna	0,695
LPG	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Emisja z komercyjnego transportu drogowego.

Zużycie paliwa w transporcie lokalnym jest ważnym elementem dostarczającym informacji na temat emisji dwutlenku węgla na obszarze Gminy. Zużycie to zostało oszacowane na podstawie informacji pochodzących od mieszkańców (z przeprowadzonej ankietyzacji wynika, że średnia odległość pokonywana na terenie Gminy w ciągu miesiąca

wynosi 426,79 km) oraz danych z BDL - GUS nt. liczby pojazdów, zarejestrowanych na terenie powiatu sieradzkiego, interpolowanej do liczby ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym mieszkającej na terenie Gminy Klonowa, a także danych statystycznych dotyczących średniego spalania paliw przez pojazdy, opublikowanych w opracowaniu pt. „Zużycie energii w gospodarstwach domowych w 2018r.”.

Tabela 23. Emisja CO₂ z pojazdów z komercyjnego transportu drogowego w 2020 roku.

Rodzaj paliwa	Emisja CO ₂ [Mg]
Olej napędowy	1040,12
Benzyna	1415,15
LPG	311,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych od mieszkańców Gminy, dane GUS.

9.2 Podsumowanie wyników kontrolnej inwentaryzacji emisji – MEI

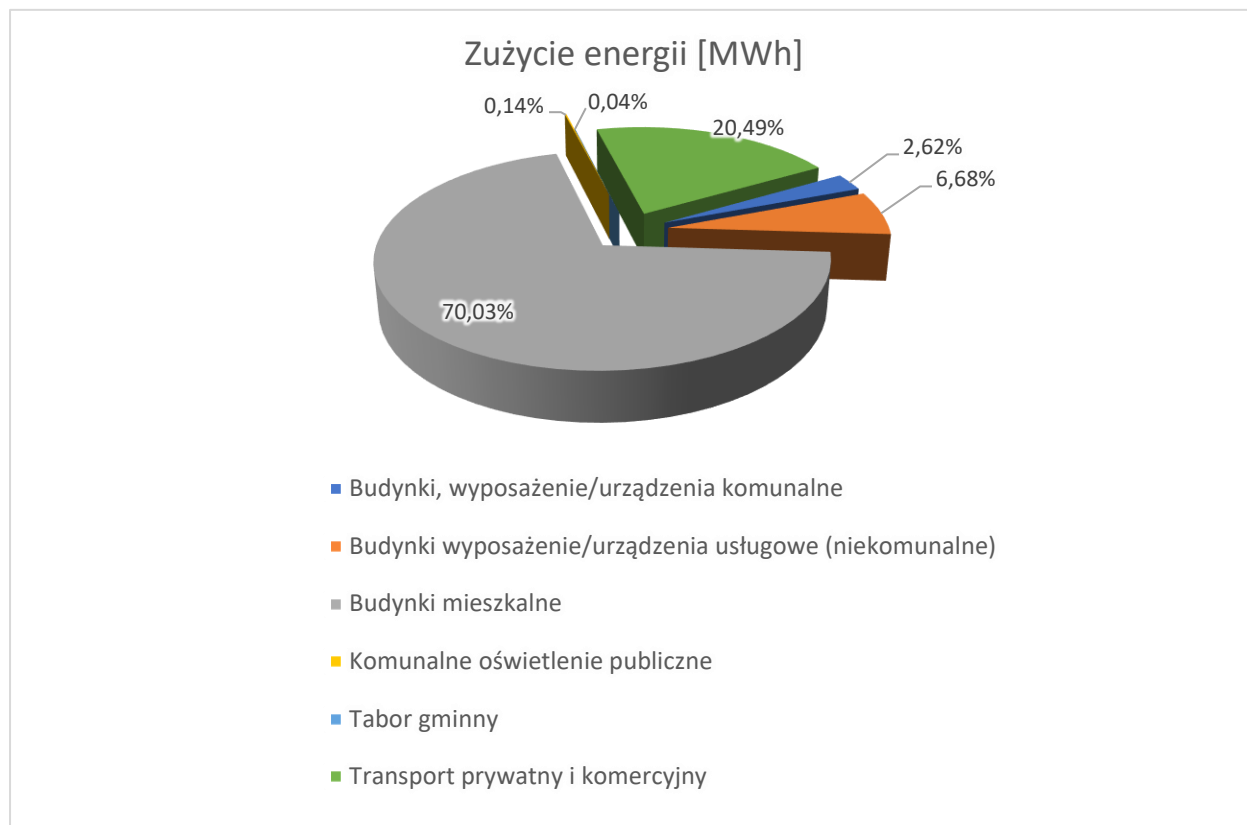
W niniejszym rozdziale podsumowano informacje o zużyciu energii i związanej z tym emisji dwutlenku węgla, w poszczególnych grupach użytkowników energii, w roku 2020. Łączne zużycie energii końcowej, w Gminie Klonowa w roku 2020, wynosiło 53456,89 MWh. W poniższej Tabeli 24. przedstawiono zużycie energii w podziale na poszczególne sektory odbiorców.

Tabela 24. Zużycie energii końcowej w poszczególnych sektorach odbiorców w roku 2020.

Sektor	Energia [MWh]
Emisja z budynków, wyposażenia/urzędzeń komunalnych	1402,33
Emisja z budynków wyposażenia/urzędzeń usługowych niekomunalnych	3570,86
Emisja z budynków mieszkalnych	37434,08
Emisja z komunalnego oświetlenia publicznego	74,99
Tabor gminny	21,22
Transport prywatny i komercyjny	10953,42
RAZEM	53456,89

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 6. Udział poszczególnych grup odbiorców w całkowitym zużyciu energii końcowej w roku 2020.

Źródło: opracowanie własne

Znaczący udział, w całkowitym zużyciu energii, stanowi sektor mieszkalnictwa stanowiący ok. 70,03%. Około 20,49% całkowitego zużycia energii przypada na sektor transportu prywatnego i komercyjnego.

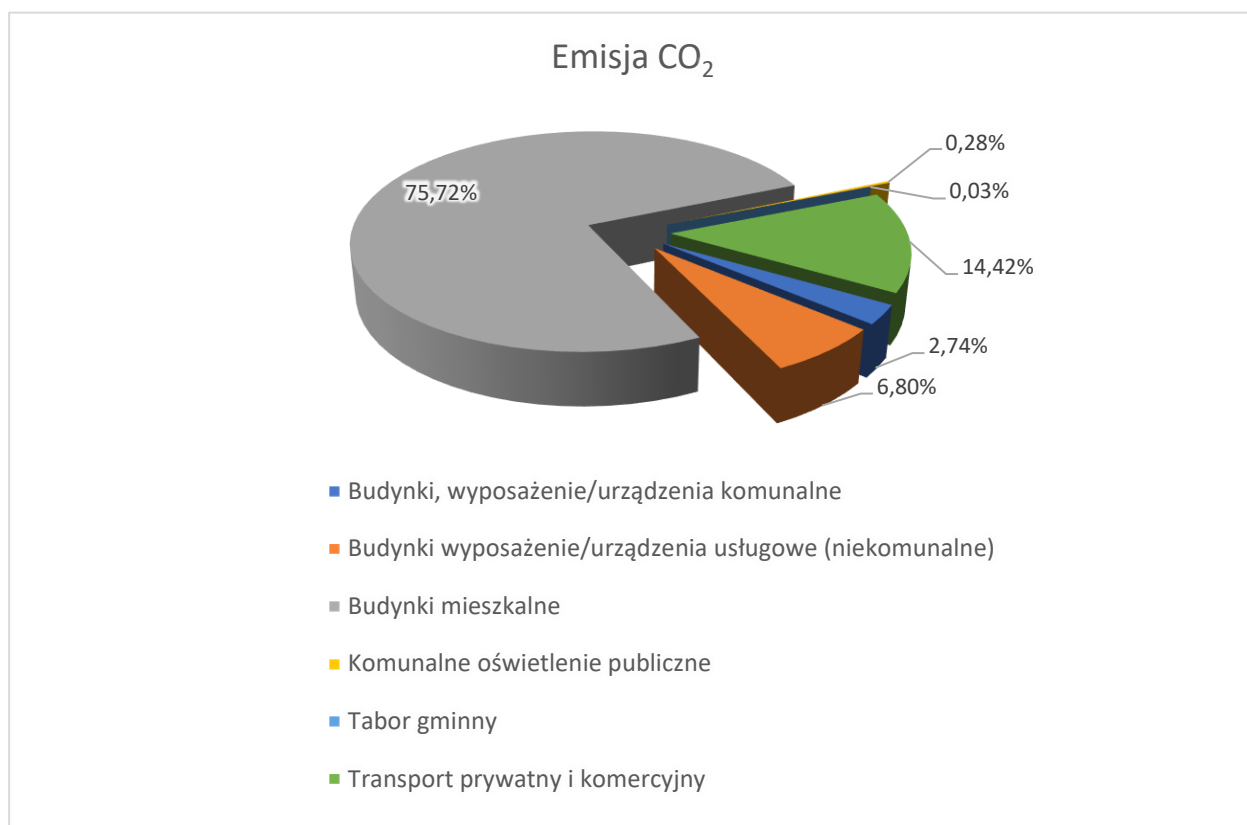
Sumaryczna wartość emisji CO₂, w roku 2020, wynosiła 19 201,80 MgCO₂. W poniższej Tabeli 25. przedstawiono wartość emisji w podziale na poszczególne sektory odbiorców energii.

Tabela 25. Emisja CO₂ na terenie Gminy Klonowa w podziale na źródła emisji, w roku bazowym 2020r.

Sektor	Emisja CO ₂
Emisja z budynków, wyposażenia/urzędzeń komunalnych	526,71
Emisja z budynków wyposażenia/urzędzeń usługowych niekomunalnych	1305,80
Emisja z budynków mieszkalnych	14540,36
Emisja z komunalnego oświetlenia publicznego	53,91
Tabor gminny	5,61
Transport prywatny i komercyjny	2769,40
RAZEM	19201,80

Źródło: opracowanie własne

Wykres 7. Procentowy udział sektorów w ogólnym bilansie emisji CO₂ w Gminie Klonowa.

Źródło: opracowanie własne

Najwyższą wartością emisji CO₂ charakteryzuje się sektor mieszkalnictwa, stanowiący ok. 75,72% całkowitej emisji. 14,42% emisji powodowane jest działalnością transportu, z kolei sektor handel, usługi, przedsiębiorstwa odpowiada za ok. 6,80% wartości emisji CO₂.

Tabele 28. i 29. poniżej przedstawiają podsumowanie całości inwentaryzacji emisji CO₂ i zużycia energii według kategorii zawartych w SEAP. Drewno zostało zakwalifikowane jako odnawialne źródło energii (w tabelach przyporządkowano do kategorii inna biomasa). Przyjęto założenie, że pozyskiwane jest w sposób niezrównoważony, w związku z czym policzono dla niego emisję CO₂.

Tabela 26. Końcowe zużycie energii na terenie Gminy Klonowa w roku 2020 na podstawie MEI.

Kategoria	Zużycie energii [MWh]															
	Energia elektryczna	Ciepło/chłód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna				Razem	
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Biopaliwo	Olej roślinny	Inna biomasa	Słoneczna ciepła		Geotermiczna
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	240,66	0,00	0,00	0,00	613,74	0,00	0,00	0,00	516,83	0,00	0,00	0,00	15,82	15,28	0,00	1402,33
Budynki wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	287,46	0,00	0,00	560,63	47,14	0,00	0,00	0,00	1625,14	0,00	126,11	0,00	876,60	47,78	0,00	3570,86
Budynki mieszkalne	3490,34	0,00	0,00	613,00	572,32	0,00	0,00	0,00	20003,16	0,00	1531,23	0,00	10643,87	580,15	0,00	37434,08
Komunalne oświetlenie publiczne	74,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,99
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE-ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	4093,443	0	0	1173,638	1233,194	0	0	0	22145,135	0	1657,333	0	11536,29	643,215	0	42482,25328
TRANSPORT:																
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18,431	2,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,22
Tabor publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	1372,31	0,00	3899,094	5682,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10953,42
Transport razem	0,00	0,00	0,00	1372,31	0,00	3917,52	5684,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10974,63
RAZEM	4093,44	0,00	0,00	2545,95	1233,19	3917,52	5684,80	0,00	22145,14	0,00	1657,33	0,00	11536,29	643,22	0,00	53456,89

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 27. Emisja CO₂ w roku 2020 na podstawie BEI.

Kategoria	Emisja CO ₂ /Emisja ekwiwalentu CO ₂															
	Energia elektryczna	Ciepło/chtód	Paliwa kopalne								Energia odnawialna					Razem
			Gaz ziemny	Gaz ciekły	Olej opałowy	Olej napędowy	Benzyna	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Inne paliwa kopalne	Biopaliwo	Olej roślinny	Inna biomasa	Słoneczna cieplna	Geotermiczna	
BUDYNKI, WYPOSAŻENIE/URZĄDZENIA I PRZEMYSŁ:																
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	173,03	0,00	0,00	0,00	171,01	0,00	0,00	0,00	176,29	0,00	0,00	0,00	6,38	0,00	0,00	526,71
Budynki wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	206,68	0,00	0,00	127,35	13,13	0,00	0,00	0,00	554,33	0,00	50,85	0,00	353,45	0,00	0,00	1305,80
Budynki mieszkalne	2509,56	0,00	0,00	139,25	159,47	0,00	0,00	0,00	6823,08	0,00	617,39	0,00	4291,61	0,00	0,00	14540,36
Komunalne oświetlenie publiczne	53,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	53,91
Przemysł (z wyjątkiem zakładów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji UE-ETS)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budynki, wyposażenie/urządzenia i przemysł razem	2943,19	0,00	0,00	266,60	343,62	0,00	0,00	0,00	7553,71	0,00	668,24	0,00	4651,43	0,00	0,00	16426,78
TRANSPORT:																
Tabor gminny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,917	0,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,61
Tabor publiczny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport prywatny i komercyjny	0,00	0,00	0,00	311,73	0,00	1040,12	1417,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2769,40
Transport razem	0,00	0,00	0,00	311,73	0,00	1045,04	1418,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2775,02
INNE:																
Gospodarowanie odpadami																0,00
Gospodarowanie ściekami																0,00
RAZEM	2943,19	0,00	0,00	578,34	343,62	1045,04	1418,24	0,00	7553,71	0,00	668,24	0,00	4651,43	0,00	0,00	19201,80

Źródło: opracowanie własne.

10. Inwentaryzacja emisji CO₂ – podsumowanie

Tabela 28. Zużycie energii w Gminie Klonowa.

Sektor	Zużycie energii w 2014 r.	Zużycie energii w 2020 r.	Zmiana w roku 2020 względem 2014 r.
	MWh	MWh	%
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	1 000,07	1 402,33	+28,6%
Budynki wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	0,00	3 570,86	brak informacji
Budynki mieszkalne	21 639,92	37 434,08	+42,2%
Komunalne oświetlenie publiczne	97,79	74,99	-30,4%
Tabor gminny	97,40	21,22	-359%
Transport prywatny i komercyjny	15 914,23	10 953,42	-45,3%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 29. Wielkość emisji CO₂ w Gminie Klonowa.

Sektor	Emisja CO ₂ w 2014 r.	Emisja CO ₂ w 2020 r.	Zmiana w roku 2020 względem 2014 r.
	MgCO ₂ /rok	MgCO ₂ /rok	%
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	390,06	526,71	+26%
Budynki wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)	0,00	1 305,80	brak informacji
Budynki mieszkalne	7 675,57	14 540,36	+47,2%
Budynki mieszkalne (emisja bez udziału odnawialnych źródeł)		9 631,36	+20,3%
Komunalne oświetlenie publiczne	81,31	53,91	-50,8%
Tabor gminny	25,87	5,61	-361,1%
Transport prywatny i komercyjny	4 101,56	2 769,40	-48,1%

Źródło: opracowanie własne.

Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne

W omawianym okresie, w budynkach należących do Gminy Klonowa, zaobserwowano zwiększenie zużycia energii z paliw na poziomie 28,6% oraz zwiększenie emisji CO₂ o 26%. Przyczyną tego wzrostu może być brak termomodernizacji niektórych budynków, co w dłuższej perspektywie czasu, mogło poskutkować pogarszającym się stanem budynku na przestrzeni omawianego okresu. Przekłada się to na większe zużycie paliw potrzebnych do ogrzania. Dodatkowo wzrost emisji, w stosunku do roku 2014, można tłumaczyć przyjętą metodyką przy opracowywaniu bazowej inwentaryzacji emisji. Zostały w niej przyjęte założenie o braku uwzględniania emisji pochodzącej ze spalania drewna. W przypadku zwiększonego zużycia energii należy podkreślić inwestycyjne działania samorządu polegające na posiadaniu instalacji fotowoltaicznej na budynku Urzędu Gminy oraz Gminnej Biblioteki Publicznej.

Budynki wyposażenie/urządzenia usługowe (niekomunalne)

Niemożliwe jest wskazanie tendencji dla tego sektora z uwagi na założenia, które zostały przyjęte w trakcie opracowywania inwentaryzacji bazowej. Podczas jej opracowywania nie otrzymano wystarczających informacji od przedsiębiorców, więc przyjęto, że podmioty nie generują nadmiernego zanieczyszczenia środowiska, wskutek czego ich udział w ogólnej emisji jest śladowy. Dodatkowo obserwując strukturę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Klonowa, gdzie większość z nich są to jednoosobowe działalności gospodarcze, ich emisja oraz zużycie energii mogły zostać zakwalifikowane w sektorze budynków mieszkalnych. Jednakże na terenie Gminy występują też zakłady produkcyjne, których działalność może przekładać się na zwiększenie zużycia energii oraz zwiększającą się emisję na przestrzeni lat, co bezpośrednio wynika z rozwoju tych przedsiębiorstw.

Budynki mieszkalne

W sektorze, który w obydwu inwentaryzacjach był największym zarówno emitorem, jak i wykazywał największe zużycie energii, występuje również największy wzrost tych wartości. Budynki mieszkalne wykazują stały wzrost zapotrzebowania na energię z paliw oraz energię elektryczną, a to przekłada się na zwiększenie emisji CO₂. Założenia przyjęte

podczas tworzenia inwentaryzacji bazowej nie uwzględniały emisji pochodzącej ze spalania drewna, tak więc dodatkowo na potrzeby analiz została dodana informacja o emisji CO₂ w roku 2020 bez uwzględnienia spalania drewna. Przy takich założeniach, wzrost emisji zatrzymuje się na poziomie 20,3%. Rosnąca wartość emitowanego dwutlenku węgla może być spowodowana niedostateczną termoizolacją budynków, wykorzystaniem do ogrzewania pomieszczeń mało efektywnych urządzeń grzewczych, niewłaściwymi praktykami dotyczącymi techniki spalania paliw stałych oraz sytuacją ekonomiczną mieszkańców, która uniemożliwia przejście na mniej emisyjne źródła ciepła. Zaobserwowana sytuacja, w przypadku wzrostu zużycia energii, jest odpowiedzią na rozwój technologiczny oraz zwiększającą się ilość urządzeń elektrycznych, które wykorzystywane są na co dzień w gospodarstwach domowych. Należy również wspomnieć o wzroście udziału produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, gdzie według danych z roku 2014 na terenie Gminy Klonowa nie produkowano tego rodzaju energii, zaś w roku 2020 według danych otrzymanych od dystrybutora energii elektrycznej prosumenci odpowiadają za około 643 MWh produkowanej energii.

Komunalne oświetlenie publiczne

Urząd Gminy Klonowa jako jednostka odpowiedzialna za infrastrukturę oświetleniową w omawianym okresie dokonała zmniejszenia zużycia energii o 30,4% co przekłada się na zmniejszenie emisji o 50,8%. Na ten efekt składają się działania związane z wymianą opraw sodowych na rozwiązania LED-owe.

Tabor gminny

Największy jednostkowy spadek zarówno zużycia energii, jak i wartości emisji został zanotowany w przypadku pojazdów należących do Urzędu Gminy. Pojazdy gminne w większości są to wozy strażackie należące do Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy, więc spadek zużycia paliw może być spowodowany mniejszą ilością interwencji przez strażaków w roku 2020.

Transport prywatny i komercyjny

Z otrzymanej analizy i porównania wyników, na drogach Gminy Klonowa, generowana jest mniejsza emisja CO₂ o 48,1% w porównaniu z rokiem 2014, oraz mniejsze zużycie energii z paliw o 45,3 %. Przyczyn tej korzystnej sytuacji można upatrywać w

postępującej wymianie pojazdów, produkowanych na początku XXI wieku, które w efektywniejszy sposób spalają paliwo co przekłada się na korzyści ekonomiczne oraz mniejszą emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Należy również wspomnieć o sąsiedztwie drogi ekspresowej S8, której to odcinek Walichnowy - Łódź został udostępniony do ruchu z końcem 2014 roku. Skonsolidował on ruch z okolicznych dróg dla kierowców chcących przemieszczać się pomiędzy Sieradzem i Zduńską Wolą, a Wieruszowem, Kępem czy Sycowem. Swój udział w zmniejszaniu się emisji, pochodzącej z użytkowania pojazdów, ma też zmniejszanie się liczby gospodarstw rolnych co zostało potwierdzone w Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 roku. Pociąga to za sobą zwiększenie średniej powierzchni funkcjonujących gospodarstw rolnych, ich areał wymaga nowoczesnych pojazdów, które w sposób racjonalny ekonomicznie i w krótszym czasie mogą wykonywać prace.

11. Omówienie celów oraz planowane działania.

Cel strategiczny i cele szczegółowe uwzględniają zapisy określone w polityce klimatyczno-energetycznej UE. Uwzględniają one redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii z odnawialnych źródeł oraz podniesienie efektywności energetycznej. Ponadto powyższe cele są zgodne z „Programem ochrony powietrza dla województwa łódzkiego”. Celem strategicznym dla Gminy Klonowa jest poprawa jakości powietrza przy zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu nośników energii, poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy i ograniczenie emisji dwutlenku węgla oraz wkład w osiągnięcie celów określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym do roku 2030.

Spełnienie celu strategicznego będzie możliwe poprzez realizację poszczególnych celów szczegółowych, na które składają się:

- 1) Termomodernizacja oraz wymiana źródeł ciepła w budynkach gminnych,
- 2) Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach gminnych,
- 3) Modernizacja nawierzchni dróg gminnych,
- 4) Realizacja postanowień Programu Ochrony Powietrza dla województwa łódzkiego w zakresie wymiany niskosprawnych źródeł ciepła oraz osiągnięcie zakładanego efektu ekologicznego,
- 5) Organizacja finansowania oraz kampanie informacyjne dla mieszkańców wspierające zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii,
- 6) Propagowanie dobrych praktyk w zakresie spalania paliw stałych oraz ich zakupu o odpowiedniej jakości.

W poniższej Tabeli 30. zawarto konkretne zadania inwestycyjne wpisujące się w realizację celów szczegółowych. Wskazano dla każdego z nich możliwe źródło finansowania, termin realizacji, poziom redukcji emisji CO₂ oraz poziom redukcji zużycia energii.

Tabela 30. Zadania własne i koordynowane zaplanowane do realizacji przez Gminę Klonowa.

Zadania własne Gminy										
L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Źródło finansowania	Redukcja emisji CO ₂ (Mg)	Redukcja emisji CO ₂ (%)	Redukcja zużycia energii (MWh)	Redukcja zużycia energii (%)	Wzrost produkcji energii z OZE (MWh)	Uwagi
1	Termomodernizacja i montaż pompy ciepła w budynku świetlicy w Kuźnicy Zagrzebskiej	2021 r.	Gmina	WFOŚiGW w Łodzi	0,32	0,0017	0,791	0,0015	0,0000	
2	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół w Klonowej	2022 r.	Gmina	WFOŚiGW w Łodzi	43,73	0,2277	0,791	0,2936	0,0000	
3	Przebudowa drogi gminnej od miejscowości Klonowa do Kuźnicy Zagrzebskiej (6200 metrów)	2022 r.	Gmina	środki własne, dotacje lub instrumenty finansowe: RPO WŁ, WFOŚiGW	11,07	0,0576	43,775	0,0819	0,0000	

4	Przebudowa drogi gminnej od miejscowości Pawelce do Wrony (2100 metrów)	2022 r.	Gmina	środki własne, dotacje lub instrumenty finansowe: RPO WŁ, WFOŚiGW	8,30	0,0432	32,831	0,0614	0,0000	
5	Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Górka Klonowska Kolonia (1306 metrów)	2022 r.	Gmina	środki własne, dotacje lub instrumenty finansowe: RPO WŁ, WFOŚiGW	5,53	0,0288	21,888	0,0409	0,0000	
6	Remont drogi gminnej od miejscowości Owieczki (1700 metrów)	2022 r.	Gmina	środki własne, dotacje lub instrumenty finansowe: RPO WŁ, WFOŚiGW	5,53	0,0288	21,888	0,0409	0,0000	
7	Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku Zespołu Szkół w Klonowej (24,4 kWp)	2022 r.	Gmina	środki własne, dotacje lub instrumenty finansowe: RPO WŁ, WFOŚiGW	15,79	0,0288	0,000	0,0000	21,96	

8	Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku OSP Owieczki (9,90 kWp)	2022 r.	Gmina	środki własne, dotacje lub instrumenty finansowe: RPO WŁ, WFOŚiGW	6,41	0,0334	0,000	0,0000	8,9100	
Zadania koordynowane										
9	Wymiana kotłów w budynkach prywatnych	do 2026 r.	Mieszkańcy	Programy: Czyste Powietrze, Stop Smog, Mój Prąd itp., NFOŚiGW, WFOŚiGW w Łodzi, środki własne, inne środki zewnętrzne	394,9259	2,0567	284,4160	0,5320	0,0000	
10	Kompleksowa termomodernizacja budynków prywatnych	do 2026 r.	Mieszkańcy	Programy: Czyste Powietrze, Stop Smog, Mój Prąd itp., NFOŚiGW,	219,4033	1,1426	568,8320	1,0641	0,0000	

				WFOŚiGW w Łodzi, środki własne, inne środki zewnętrzne						
11	Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach prywatnych	do 2026 r.	Mieszkańcy	Programy: Czyste Powietrze, Stop Smog, Mój Prąd itp., NFOŚiGW, WFOŚiGW w Łodzi, środki własne, inne środki zewnętrzne	226,4850	1,1795	0,0000	0,0000	315,0000	

Realizacja wyznaczonych zadań pozwoli na osiągnięcie następujących efektów ekologicznych (wskaźniki odnoszą się do efektów ekologicznych jakie zostaną osiągnięte po zrealizowaniu wszystkich zadań w odniesieniu do roku kontrolnego 2020):

- 1) Redukcję emisji CO₂ o **937,50 Mg (4,88%)**,
- 2) Redukcję zużycia energii o **975,21 MWh (2,12%)**,
- 3) Redukcję emisji B(a)P o **1,73 kg (2,5%)**,
- 4) Wzrost produkcji energii z OZE o **345,87 MWh** (wg szacunków w roku kontrolnym ilość energii wyprodukowanej z wykorzystaniem OZE wynosiła **13836,84 MWh**, wzrost udziału OZE w całkowitym zużyciu energii o **1,14%**),
- 5) Udział OZE w końcowym zużyciu energii na poziomie **27,02%**.

Po zrealizowaniu zadań PGN na terenie Gminy Klonowa wskaźniki będą kształtowały się na następujących poziomach:

- roczna emisja CO₂ będzie wynosiła **18264,30 Mg**;
- roczne zużycie energii wyniesie **52481,67 MWh**;
- roczna emisja B(a)P wyniesie **67,14 kg**;
- produkcja energii z OZE będzie wynosiła **14182,71 MWh**.

Wyżej wymienione wartości wyliczono przy założeniu, że zapotrzebowanie sektorów na energię będzie utrzymywało się na takim samym poziomie co w roku bazowym.

11.1 Opis zadań zaplanowanych w ramach realizacji PGN

Tabela 31. Szczegółowy opis zadań zaplanowanych do realizacji w Gminie Klonowa.

Zadania własne
Zadania 1 - 2
Zadania dotyczą remontu budynków polegających na wykonaniu termomodernizacji ścian zewnętrznych oraz wymianie stolarki otworowej. Działania te znacząco wpłyną na zmniejszenie strat energii co przełoży się na spadek zapotrzebowania na paliwo do ogrzania oraz wynikającą z jego spalania emisję. W zadaniu numer 1 przewidziano również montaż nowoczesnego źródła ogrzewania – pompy ciepła.
Zadania 3 - 6

Modernizacje oraz remonty dróg gminnych przyczyniają się do upłynnienia ruchu pojazdów oraz zmniejszenia emisji z transportu na terenie Gminy Klonowa.
Zadania 7-8
Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach gminnych ma przyczynić się do zmniejszenia emisji CO ₂ z sektora komunalnego. Dodatkowym atutem jest propagowanie przez władze Gminy wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców oraz możliwości otrzymania finansowania zewnętrznego na ten cel.
Zadania koordynowane przez Gminę Klonowa
Zadanie 9
Zgodnie z zapisami Programu Ochrony Powietrza województwa łódzkiego Gmina Klonowa powinna przeprowadzić do roku 2026 wymiany źródeł ogrzewania dla określonej w dokumencie powierzchni budynków. Dodatkowo od roku 2023, na terenie województwa łódzkiego, nie będzie możliwe używanie kotłów bezklasowych do ogrzewania budynków. Plan przewiduje, że mieszkańcy sukcesywnie będą dostosowywać się do obowiązujących przepisów i instalować urządzenia spełniające wymogi klasy 5 lub ekodesign dla normy PN-EN 303-5:2012.
Zadanie 10
Kompleksowa termomodernizacja budynków prywatnych powinna być realizowana równolegle z wymianami niskosprawnych urządzeń grzewczych skutkując efektywniejszym wykorzystaniem nowego źródła ciepła i zmniejszeniem strat ciepła w budynku. Dobrze izolowany budynek generuje mniejsze zapotrzebowanie cieplne, równocześnie zmniejszając emisję ze spalania paliwa oraz oszczędności dla gospodarstwa domowego.
Zadanie 11
Na podstawie zdobytych doświadczeń i powodzenia projektu „ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII W GMINIE KLONOWA” zakończonych w 2020 roku przyjęto założenie, że w latach obowiązywania nowego PGN zostanie zorganizowany ponownie bliźniaczy projekt, który będzie wspierał rozwiązania oparte na odnawialnych źródłach energii, podkreślając wartość energii pozyskiwanej z OZE względem innych nośników energetycznych i przyczyniając się do spadku emisji CO ₂ .

12. Budżet i źródła finansowania PGN

Inwestycje ujęte w PGN będą finansowane ze środków własnych Gminy Klonowa oraz ze środków zewnętrznych dla działań podlegających jurysdykcji Urzędu Gminy Klonowa. Środki pochodzące na realizację zadań powinny być ujęte w wieloletniej prognozie finansowej oraz budżecie Gminy Klonowa. Dodatkowe środki zostaną pozyskane z zewnętrznych instytucji w formie bezzwrotnych dotacji lub pożyczek na preferencyjnych warunkach w ramach dostępnych środków finansowych - krajowych i unijnych.

W związku z powyższym, w ramach corocznego planowania budżetu, wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację wskazanych w PGN zadań są zobowiązane do zabezpieczenia środków w danym roku na wskazany cel. Równocześnie powinno się rozpatrywać realizację zadań z użyciem dostępnych środków zewnętrznych. W przypadku działań prywatnych, środki finansowe na realizację działań, każda z osób zapewnia we własnym zakresie. Urząd Gminy będzie pełnić rolę doradczo-informacyjną, głównie w zakresie możliwości pozyskiwania zewnętrznych funduszy na ich realizację.

W celu umożliwienia swobodnego planowania działań przez Gminę, w trakcie realizacji PGN, zaleca się realizację poszczególnych zadań zgodnie z możliwościami finansowymi i technicznymi. Terminy przedstawione w powyższej Tabeli 28. stanowią propozycję i mogą ulegać zmianie wraz ze zmianą sytuacji w zakresie dostępności środków finansowych czy możliwości technicznych.

Finansowanie przedsięwzięć

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027 to 72,2 miliarda euro z polityki spójności oraz 3,8 mld euro środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Łącznie to około 76 miliardów euro.

Obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej prowadzi negocjacje z Komisją Europejską i pracuje nad nowymi programami dofinansowującymi. Przewidywany czas na ukazanie się pierwszych konkursów to drugi kwartał 2022 roku. Środki zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne.

Dynamika powstawania nowych systemów wsparcia inwestycji stwarza konieczność weryfikacji potencjalnych źródeł finansowania przed rozpoczęciem przedsięwzięć. Poniżej przedstawiono aktualne oraz planowane formy dofinansowania na realizację zadań wyznaczonych w PGN dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026.

Tabela 32. Źródła finansowania zadań wyznaczonych w PGN.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)
Następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet to ponad 25 mld euro.
Europejski Zielony Ład (EZŁ, ang. European Green Deal)
Strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie do roku 2050. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Dla Polski Green Deal jest szansą na przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odejście od gospodarki pochłaniającej nieodnawialne zasoby naturalne. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach naszej gospodarki, takich jak: ➤ Inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska, ➤ Wspieranie innowacji przemysłowych, ➤ Wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego, ➤ Obniżenie emisyjności sektora energii, ➤ Zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków, ➤ Współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych. UE zapewni również wsparcie finansowe i pomoc techniczną dla ludzi, przedsiębiorstw i regionów najbardziej odczuwających skutki przejścia na gospodarkę ekologiczną. Służyć temu będzie mechanizm sprawiedliwej transformacji, w ramach którego najbardziej dotknięte regiony mają otrzymać 100 mld euro w latach 2021 – 2027. Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji będzie opierać się na trzech filarach: ➤ Filar I będzie zapewniał finansowanie przede wszystkim w formie dotacji,

- Filary II i III będą realizowane poprzez InvestEU i instrument pożyczkowy Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Będą przyczyniały się do realizacji projektów publicznych i prywatnych.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Program Priorytetowy 5.8 Dobra jakość powietrza –

Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus*

W ramach programu wsparcie będzie przeznaczane na prace modernizacyjne budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz budynków użyteczności publicznej umożliwiające zmniejszenie zużycia energii przynajmniej o 30% w stosunku do stanu istniejącego, w tym w szczególności na:

- Prace poprawiające izolacyjność przegród zewnętrznych, w tym wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- Prace instalacyjne w zakresie poprawy działania instalacji wentylacji,
- Prace instalacyjne w zakresie centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, w tym modernizacja/wymiana/montaż źródła ciepła,
- Instalację Systemu Zarządzania Energią,
- Prace instalacyjne w zakresie modernizacji oświetlenia,
- Zakup i montaż współpracujących odnawialnych źródeł energii.

Budżet I naboru na realizację celu programu z zakresu wskazanego w programie jako pilotaż wynosi do 10 000 000 zł.

Intensywność dofinansowania w formie dotacji uzależniona jest od realizowanego standardu usprawnień, o których mowa w pkt. 7.5 programu i wynosi do:

- a) 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, o których mowa w ppkt.7.5.1 a) programu,
- b) 20% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, o których mowa w ppkt.7.5.1 b) programu,
- c) 30% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, o których mowa w ppkt.7.5.1 c) programu,

Program Priorytetowy 6.2 Zeroemisyjny transport – Mój elektryk

Program ma na celu uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez dofinansowanie przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia paliw emisyjnych w transporcie poprzez wsparcie zakupu/leasingu pojazdów zeroemisyjnych.

Budżet naboru wynosi do 100 000 000 zł. Dofinansowanie udzielane w formie dotacji.

- Dotacja w wysokości nie więcej niż 18 750 zł lub nie więcej niż 27 000 zł (w przypadku osoby fizycznej posiadającej kartę dużej rodziny),
- Koszt zakupu (cena pojazdu) pojazdu zeroemisyjnego nie może przekroczyć 225 000 zł (nie dotyczy osoby fizycznej posiadającej kartę dużej rodziny).

Program Stop Smog
Ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów, można otrzymać do 70% kosztów realizacji porozumienia. <u>Realizacja przedsięwzięć:</u> ➤ Wymiana lub likwidacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła na niskoemisyjne, ➤ Termomodernizacja, ➤ Podłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej, ➤ Zapewnienie budynkom dostępu do energii z instalacji OZE, ➤ Zmniejszenie zapotrzebowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych na energię dostarczaną na potrzeby ich ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej. <u>Wysokość dofinansowania:</u> ➤ Dla gmin do 100 tys. mieszkańców do 70% współfinansowania, ➤ Dla gmin powyżej 100 tys. mieszkańców poniżej 70% współfinansowania. Średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku, a w przypadku budynku o dwóch lokalach – w jednym lokalu, nie może przekroczyć 53 000 zł.
Wsparcie krajowe projektów LIFE w perspektywie finansowej 2021-2027: 1) obszar „Środowisko”, który obejmuje: <i>a) podprogram „Przyroda i różnorodność biologiczna”,</i> <i>b) podprogram „Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia”.</i> 2) obszar „Działania na rzecz klimatu”, który obejmuje: <i>a) podprogram „Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej”,</i> <i>b) podprogram „Przejsięcie na czystą energię”.</i>
Celem ogólnym programu LIFE jest wspieranie przejścia na zrównoważoną, energooszczędną, opartą na odnawialnych źródłach energii, neutralną dla klimatu i odporną na zmianę klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym. Dofinansowanie będzie udzielane w formie pożyczki, a wnioski można składać w trybie ciągłym w terminie od 31 stycznia 2022r. do 27 grudnia 2024r. lub do wyczerpania alokacji środków. Budżet programu na dofinansowanie, w formie pożyczki, wynosi prawie 39 mln złotych.

Standardowe dofinansowanie projektu LIFE przez Komisję Europejską wynosi do 60% wartości kosztów kwalifikowanych, a w przypadku projektów przyrodniczych do 75% (w przypadku projektów służących gatunkom i siedliskom priorytetowym/zagrożonym).

Polscy Wnioskodawcy mogą dodatkowo ubiegać się o współfinansowanie projektu ze środków krajowych NFOŚiGW uzupełniając montaż finansowy przedsięwzięcia nawet do 95% kosztów kwalifikowanych.

Typy projektów (dot. działań standardowych)

Obszar: Środowisko

Podprogram: Przyroda i różnorodność biologiczna

- Projekty dotyczące działań standardowych (SAP)
- Strategiczne projekty przyrodnicze (SNAPs)
- Projekty dot. pomocy technicznej (TA projects - na przygotowanie SNAPs)

Podprogram: Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia

- Projekty dotyczące działań standardowych (SAP)
- Strategiczne projekty zintegrowane (SIPs)
- Projekty dot. pomocy technicznej (TA projects - na przygotowanie SIPs)

Obszar: Działania na rzecz klimatu

Podprogram: Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej

- Projekty dotyczące działań standardowych (SAP)
- Strategiczne projekty zintegrowane (SIPs)
- Projekty dot. pomocy technicznej (TA projects - na przygotowanie SIPs)

Podprogram: Przejście na czystą energię

- Inne działania

Wsparcie projektów realizowanych w ramach podziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Podziałania 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej.

- Działania 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,
- Działania 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu,

- Działania 1.6 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

Budżet na realizację celu programu wynosi:

- 1) Dla zwrotnych form dofinansowania – do 2 000 mln zł;

Dofinansowanie w formie pożyczki:

- 1) Kwota pożyczki: od 1 mln zł do 300 mln zł,
- 2) Oprocentowanie pożyczki:
 - na warunkach preferencyjnych: WIBOR 3M + 50 pb, nie mniej niż 2 % w skali roku,
 - na warunkach rynkowych (pożyczka nie stanowi pomocy publicznej): oprocentowanie na poziomie stopy referencyjnej ustalonej zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych,
 - dla wnioskodawcy będącego spółką nowoutworzoną lub specjalnego przeznaczenia, dla której nie można określić ratingu na podstawie danych finansowych dotyczących jej dotychczasowej działalności, może być zastosowane oprocentowanie wynikające z ratingu.

Mój Prąd 4.0

Program priorytetowy Mój Prąd stanowi instrument dedykowany wsparciu rozwoju energetyki prosumenckiej, a konkretnie wsparcia segmentu mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV). 4 edycja Programu ma ruszyć w I kwartale 2022 roku.

Na program zarezerwowano kwotę 1 mld zł, a wysokość dotacji będzie zależeć od skali inwestycji tj.:

- Oprócz fotowoltaiki zostanie zamontowany magazyn energii. Jeśli będą to tylko panele PV, to dotacja wyniesie - do 3 tys. zł.
- Jeśli prosumenci zdecydują się także na systemy zarządzania energią, magazyn energii, ładowarki do samochodów elektrycznych to będzie możliwość uzyskania wyższego wsparcia.

Program ma pozwolić na wykonanie kolejnego kroku w kierunku efektywnej, bezpiecznej energetyki rozproszonej, uwzględniającej inteligentne zarządzanie magazynowaniem oraz autokonsumpcją wytworzonej energii elektrycznej.

Czyste Powietrze

Dofinansowanie do wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku.

Trzecia część programu „Czyste Powietrze” ma zostać uruchomiona w styczniu 2022 roku.

Program uwzględnia następujące zasady:

- Przeciętny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego uprawniającego do najwyższego poziomu wsparcia – do 900 zł (gospodarstwa wieloosobowe) lub do 1260 zł (gospodarstwa jednoosobowe);
- Alternatywa do dochodowego kryterium kwalifikowalności – ustalone prawo do otrzymywania zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku rodzinnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego;
- Intensywność dofinansowania – do 90% kosztów kwalifikowanych;
- Maksymalna kwota dotacji dla całego przedsięwzięcia – do 69 tys. zł;
- Liczba transz rozliczeń – do pięciu;
- Okres realizacji przedsięwzięcia – do 36 miesięcy.

Ponadto trwają prace nad drugą fazą wdrażania trzeciej części programu „Czyste Powietrze”, obejmującą m.in. prefinansowanie wydatków, a także pomoc wnioskodawcom w przygotowaniu, realizacji i rozliczeniu inwestycji.

W programie „Czyste Powietrze” można sfinansować:

- Wymianę, zakup i montaż źródła ciepła,
- Instalację centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
- Wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła,
- Mikroinstalację fotowoltaiczną,
- Ocieplenie przegród budowlanych,
- Stolarkę okienną i drzwiową,
- Dokumentację (audyt energetyczny, dokumentacja projektowa).

Ulga termomodernizacyjna

Odliczenie dla podatników, którzy są właścicielami i współwłaścicielami domów jednorodzinnych. Ulgę można łączyć, np. z dotacją z programu „Czyste Powietrze”.

- Ulga polega na odliczeniu od podstawy obliczenia podatku (przychodów – w przypadku podatku zryczałtowanego) wydatków poniesionych na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym.
- Kwota odliczenia nie może przekroczyć 53 000 zł w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych w poszczególnych budynkach, których podatnik jest właścicielem lub współwłaścicielem.

Z ulgi termomodernizacyjnej można sfinansować:

- Materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych oraz fundamentów,
- Węzeł cieplny,
- Kotły, zbiorniki na gaz, olej, kolektory, pompy, ogniwa fotowoltaiczne,
- Przyłącze do sieci ciepłowniczej lub gazowej,
- Stolarka okienna i drzwiowa,
- Usługi (audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, docieplenie, wymiana stolarki, montaż kotła i urządzeń).

Z ulgi termomodernizacyjnej nie można korzystać w przypadku budynku będącego w budowie.

Energia Plus

Celem programu jest zmniejszenie negatywnego oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko, w tym poprawa jakości powietrza, poprzez wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych. Jego realizację przewidziano na lata 2019-2025.

W ramach działania wspierane będą:

- Budowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących instalacji produkcyjnych lub urządzeń przemysłowych, prowadzące do zmniejszania zużycia surowców pierwotnych (w ramach własnych ciągów produkcyjnych), w tym poprzez zastąpienie ich surowcami wtórnymi, odpadami lub prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów.

Budżet na realizację celu programu wynosi dla zwrotnych oraz bezzwrotnych form dofinansowania do 4 000 000 tys. zł

1) Dla bezzwrotnych form dofinansowania – do **50 000 tys. zł**

2) Dla zwrotnych form dofinansowania – do **3 950 000 tys. zł**

Program realizowany będzie w latach **2019 - 2025**, przy czym:

- 1) Zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do **2023 r.**,
- 2) Środki wydatkowane będą do **2025 r.**

Agroenergia

Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym.

Program Agroenergia składa się z dwóch części:

Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii

Rodzaje dofinansowanych przedsięwzięć: instalacje fotowoltaiczne, wiatrowe i pompy ciepła o mocy zainstalowanej powyżej 10 kW i nie większej niż 50 kW, w tym także instalacje hybrydowe oraz towarzyszące magazyny energii elektrycznej.

Intensywność dofinansowania:

- Dofinansowanie w formie dotacji do 20% kosztów kwalifikowanych dla instalacji wytwarzających energię:
 - 1) moc instalacji [kW] - $10 < kW \leq 30$ - nie więcej niż 15 000 zł
 - 2) moc instalacji [kW] - $30 < kW \leq 50$ - nie więcej niż 25 000 zł
- Dla przedsięwzięć dotyczących budowy instalacji hybrydowej, tj. fotowoltaika wraz z pompą ciepła lub elektrownia wiatrowa wraz z pompą ciepła, sprzężonej w jeden układ, dofinansowanie wylicza się zgodnie z powyższą tabelą na podstawie mocy zainstalowanej każdego urządzenia osobno oraz przewiduje się dodatek w wysokości 10 tys. zł.
- 3. Dofinansowanie w formie dotacji do 20% kosztów kwalifikowanych dla towarzyszących magazynów energii, przy czym koszt kwalifikowany nie może wynosić więcej niż 50% kosztów źródła wytwarzania energii. Warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn energii jest zintegrowanie go ze źródłem energii, które będzie realizowane równolegle w ramach projektu.

Część 2) Biogazownie rolnicze i małe elektrownie wodne

Rodzaje dofinansowanych przedsięwzięć: biogazownie rolnicze wraz z towarzyszącą instalacją wytwarzania biogazu rolniczego oraz elektrownie wodne o mocy nie większej niż 500 kW wraz z towarzyszącymi magazynami energii.

Dofinansowanie będzie udzielone w formie dotacji i pożyczki. W przypadku wnioskowania o dofinansowanie w formie dotacji, złożenie wniosku o dofinansowanie w formie pożyczki nie jest obligatoryjne.

Kwota alokacji dla zwrotnych oraz bezzwrotnych form dofinansowania – do 74 500 tys. zł:

- 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 48 400 tys. zł
- 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 26 100 tys. zł

Inne instytucje finansujące
Ekokredyt z dopłatami – BOŚ Bank
Bank Ochrony Środowiska współpracując z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oferuje i udziela ekokredyty z dopłatami na inwestycje nieszkodliwe dla środowiska, w tym mikroinstalacje fotowoltaiczne. Dla beneficjentów programu „Czyste Powietrze” Bank przygotował preferencyjne warunki w stosunku do oferty podstawowej. W programie można uzyskać dotację do 30.000 zł. dla podstawowego poziomu dofinansowania i do 37.000 zł. dla podwyższonego poziomu dofinansowania. Beneficjent musi być właścicielem albo współwłaścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą: 1. O dochodzie rocznym nieprzekraczającym kwoty 100 000 zł, ustalonym zgodnie z zasadami określonymi w programie - Beneficjent uprawniony do podstawowego poziomu dofinansowania; 2. O przeciętnym miesięcznym dochodzie na jednego członka gospodarstwa domowego wskazanym w zaświadczeniu wydawanym przez gminę, nieprzekraczającym kwoty 1564 zł w gospodarstwie wieloosobowym albo 2189 zł w gospodarstwie jednoosobowym - Beneficjent uprawniony do podwyższonego poziomu dofinansowania.
Alior Bank
<u>Komercyjny bank proponuje rozwiązania finansowe na konkretne cele:</u> ➤ Kredyt gotówkowy Czyste Powietrze - na cele zgodne z programem „Czyste Powietrze”: - kwota kredytu do 100 tys. zł, - dotacja na spłatę części kapitału kredytu. ➤ Ekologiczny samochód z Ekopożyczką - na samochód elektryczny lub hybrydowy typu plug-in: - kwota pożyczki od 30 tys. zł do 200 tys. zł. ➤ Własne EKO M – kredyt na nieruchomość z niskim zużyciem energii elektrycznej. ➤ Biznes Kredyt Zakupowy na cele ekologiczne - finansowanie dla mikrofirm oraz małych i średnich przedsiębiorstw:

- możliwość finansowania zakupu i montażu paneli fotowoltaicznych, zakup samochodów z silnikiem elektrycznym lub hybrydowym, termomodernizację nieruchomości,
- do 1 mln zł dla mikrofirm, do 3 mln zł dla małych i średnich firm.

BNP PARIBAS

Komercyjny bank proponuje produkty finansowe na konkretne cele:

- kredyt z dotacją z programu Czyste Powietrze,
- kredyt ratalny na finansowanie ekologicznych źródeł energii,
- kredyt Agro Progres – jednym z celów mogą być inwestycje w odnawialne źródła energii np. instalacje fotowoltaiczne lub biogazownie rolnicze

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.

Kredyt z dotacją na wymianę przestarzałych pieców, termomodernizację budynków jednorodzinnych oraz zakup fotowoltaiki:

W programie Czyste Powietrze można uzyskać dotację na spłatę kredytu w wysokości do **30 000 zł** dla podstawowego poziomu dofinansowania oraz do **37 000 zł** dla podwyższonego poziomu dofinansowania.

Wysokość dotacji będzie zależeć od tego jakie nowe źródło ciepła planujesz zastosujesz i jaki będzie zakres prac, które planujesz przeprowadzić.

Możesz otrzymać dotację:

- na poziomie podstawowym – jeżeli Twój dochód roczny w ostatnim rozliczonym roku podatkowym nie przekroczy 100 tys. zł,
- na poziomie podwyższonym - przeciętny miesięczny dochód na jedną osobę w Twoim gospodarstwie domowym nie przekroczy:
 - 1564 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
 - 2189 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

13. Analiza ryzyka i monitoring PGN

Chcąc przeprowadzić analizę ryzyka realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, posłużono się analizą SWOT, która przedstawia mocne i słabe strony Gminy Klonowa oraz szanse i zagrożenia mogące mieć znaczący wpływ na realizację zadań.

Tabela 33. Analiza SWOT realizacji PGN.

Mocne strony	Słabe strony
Doświadczenie Gminy zdobyte w trakcie realizacji projektu ze środków zewnętrznych na odnawialny źródła energii dla mieszkańców.	Duży udział indywidualnych źródeł ogrzewania na paliwa stałe oraz możliwy brak impulsu do zmiany tej sytuacji.
Brak dróg o randze wojewódzkiej i krajowej na terenie Gminy mogących wpływać na zwiększenie emisji z transportu.	Brak planów gazyfikacji terenu Gminy.
Dotychczasowe osiągnięcia Gminy w dziedzinie termomodernizacji i wykorzystania OZE w obiektach użyteczności publicznej.	Ograniczone środki finansowe w budżecie Gminy na realizację zadań.
Bardzo dobra postawa samorządu w kwestii propagowania rozwiązań niskoemisyjnych.	Powolnie postępujący proces transformacji energetycznej.
Podnoszenie jakości infrastruktury drogowej.	Ograniczony wpływ Gminy na emisję CO ₂ .
Szanse	Zagrożenia
Rozwój technologii energooszczędnych oraz ich coraz większa dostępność.	Oslabienie roli polityki klimatycznej UE.
Naturalna wymiana floty transportowej i sprzętu AGD na energooszczędny.	Utrzymujący się ogólnokrajowy trend wzrostu zużycia energii elektrycznej.
Zewnętrzne źródła finansowania inwestycji w nowej perspektywie finansowej.	Brak zainteresowania wykorzystywaniem innych paliw niż paliwa węglowe do zaspokajania potrzeb grzewczych, brak zmiany sposobu myślenia użytkowników.
Rosnące koszty energii motywujące do oszczędnego gospodarowania.	Niekorzystne dla prosumentów rozwiązania legislacyjne i rozliczeniowe.
Rosnąca świadomość odbiorców w zakresie oszczędnego gospodarowania.	Skomplikowana konstrukcja programów dotacyjnych oraz niewielki ich udział w całkowitym koszcie inwestycji.

Za realizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej odpowiada Wójt Gminy Klonowa. W celu odpowiedniego przeprowadzenia wszystkich działań przewidywanych przez PGN konieczna jest współpraca wielu struktur gminy, podmiotów działających na terenie Gminy Klonowa, a także mieszkańców.

Na potrzeby realizacji PGN wskazane wydaje się powołanie osoby koordynującej. Głównym jej zadaniem byłby nadzór nad pozyskiwaniem danych oraz przygotowywaniem analiz oraz raportów z realizacji PGN.

Stan realizacji PGN powinien podlegać ocenie i kontroli, polegającej na regularnym monitoringu wdrażania planu i sporządzaniu sprawozdania z jego realizacji w częstotliwości co najmniej raz na dwa lata. Sprawozdanie ma służyć do oceny, monitorowania i weryfikacji celów. Raport powinien zawierać analizę stanu istniejącego i wskazówki dotyczące działań koordynujących.

Dodatkowo, co najmniej raz na cztery lata, powinno się sporządzać inwentaryzację monitoringową, stanowiącą załącznik do raportu wdrażania planu. Opracowanie inwentaryzacji monitoringowych pozwala na ocenę dotychczasowych efektów zrealizowanych działań i stanowi podstawę do aktualizacji planu.

Należy pamiętać o tym jak ważny jest odpowiedni dobór wskaźników monitoringu efektów poszczególnych działań. Proponowane wskaźniki przedstawia poniższa Tabela 32. Wskaźniki wskazują jednocześnie jakie dane należy pozyskiwać podczas przygotowywania raportów.

W Tabeli 32. przedstawiono proponowane wskaźniki monitoringu w oparciu o działania w poszczególnych grupach użytkowników energii. Wskaźniki proponuje się monitorować każdego roku. Większość z nich oparta jest o informacje posiadane przez Urząd Gminy, przedsiębiorstwa energetyczne, bądź dane statystyczne udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 34. Wskaźniki monitorowania realizacji zadań wyznaczonych w PGN.

Opis wskaźnika	Jednostka	Źródła danych
Ilość wykorzystywanej energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w budynkach użyteczności publicznej	MWh/rok	Administrator obiektu, przedsiębiorstwo energetyczne
Udział wykorzystywanej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w całkowitej energii zużywanej w budynkach użyteczności publicznej	%	Administrator obiektu, przedsiębiorstwo energetyczne
Liczba budynków użyteczności publicznej poddana termomodernizacji po roku 2021	szt.	Urząd Gminy
Całkowite zużycie energii elektrycznej w sektorze budynków użyteczności publicznej będących własnością Gminy Klonowa	MWh/rok	Administrator obiektu, przedsiębiorstwo energetyczne
Roczne zużycie energii elektrycznej przez system oświetlenia gminnego	MWh/rok	Urząd Gminy, przedsiębiorstwo energetyczne
Liczba zlikwidowanych bezklasowych kotłów po roku 2021	szt.	Urząd Gminy
Roczna liczba dofinansowanych przez Gminę wymian bezklasowych źródeł ciepła	szt.	Urząd Gminy
Roczna liczba dofinansowanych przez Gminę instalacji OZE	szt.	Urząd Gminy
Ilość energii wyprodukowanej z OZE dofinansowanych w ramach programów realizowanych poprzez Gminę	MWh/rok	Urząd Gminy
Liczba budynków energooszczędnych lub pasywnych oddawanych do użytku po roku 2021	szt.	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego
Kwota zadań inwestycyjnych, które uzyskały dofinansowanie na działania związane z ograniczeniem zużycia energii, emisji oraz wykorzystaniem OZE po roku 2021	PLN	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Kwota zadań inwestycyjnych, które uzyskały dofinansowanie w ramach funkcjonowania WFOŚiGW, NFOŚiGW na działania związane z ograniczeniem zużycia energii, emisji oraz wykorzystaniem OZE po roku 2021	PLN	WFOŚiGW, NFOŚiGW
Długość zmodernizowanych dróg na terenie Gminy po roku 2021	km	Urząd Gminy

Zmiany dokumentu dotyczące modyfikacji przedsięwzięć lub dodania nowych działań, należy podejmować na drodze uchwały, w ramach aktualizacji PGN. Jednocześnie należy zauważyć, że aktualizacja PGN stanowi naturalny proces związany z realizacją działań niskoemisyjnych przez Gminę.

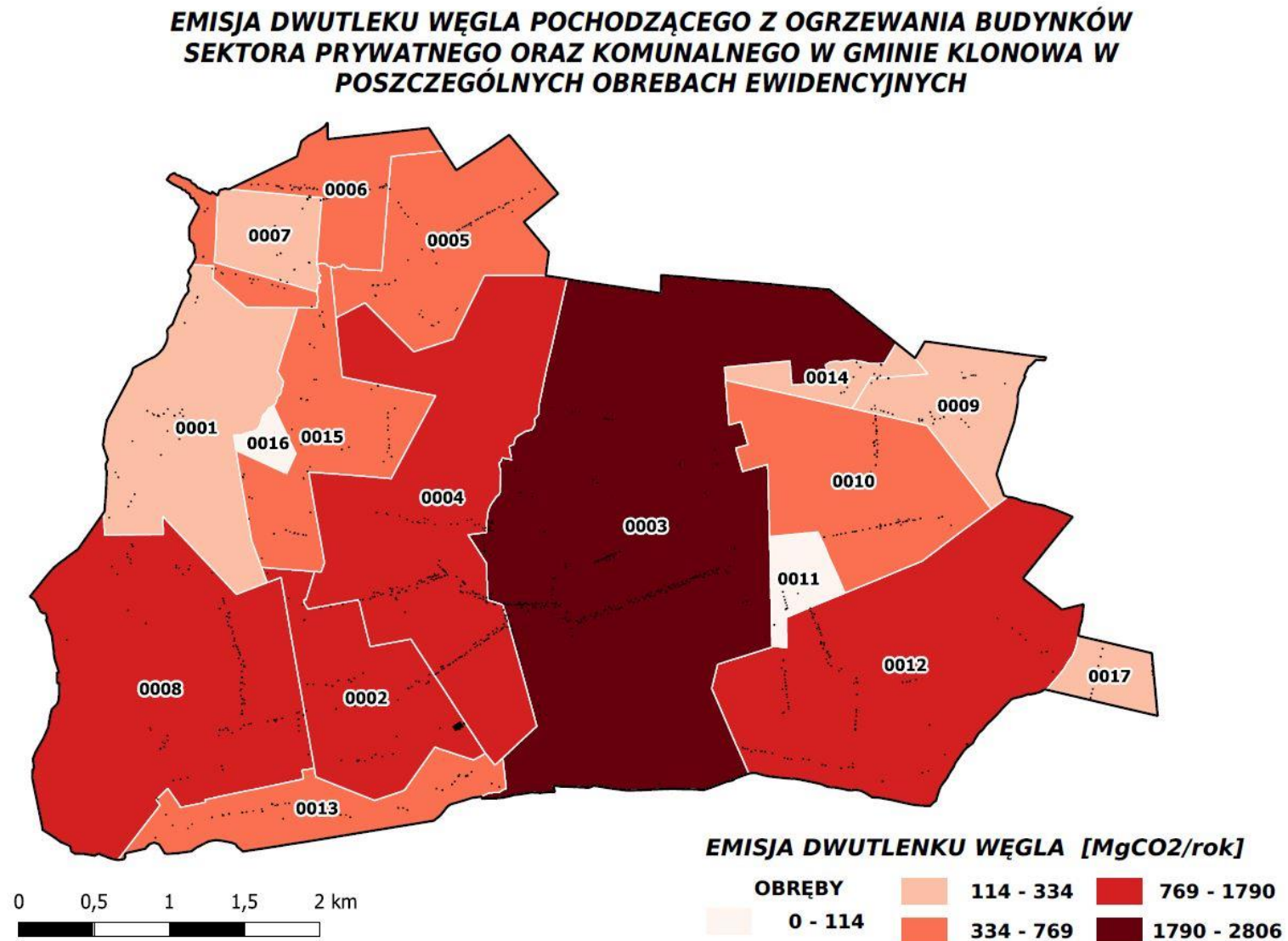
Załączniki

1. Wykaz obiektów użyteczności publicznej należących do Gminy.
2. Mapy emisji dwutlenku węgla oraz benzo(a)pirenu pochodzącego z ogrzewania budynków na terenie Gminy Klonowa.

Załącznik 1 – lista budynków użyteczności publicznej

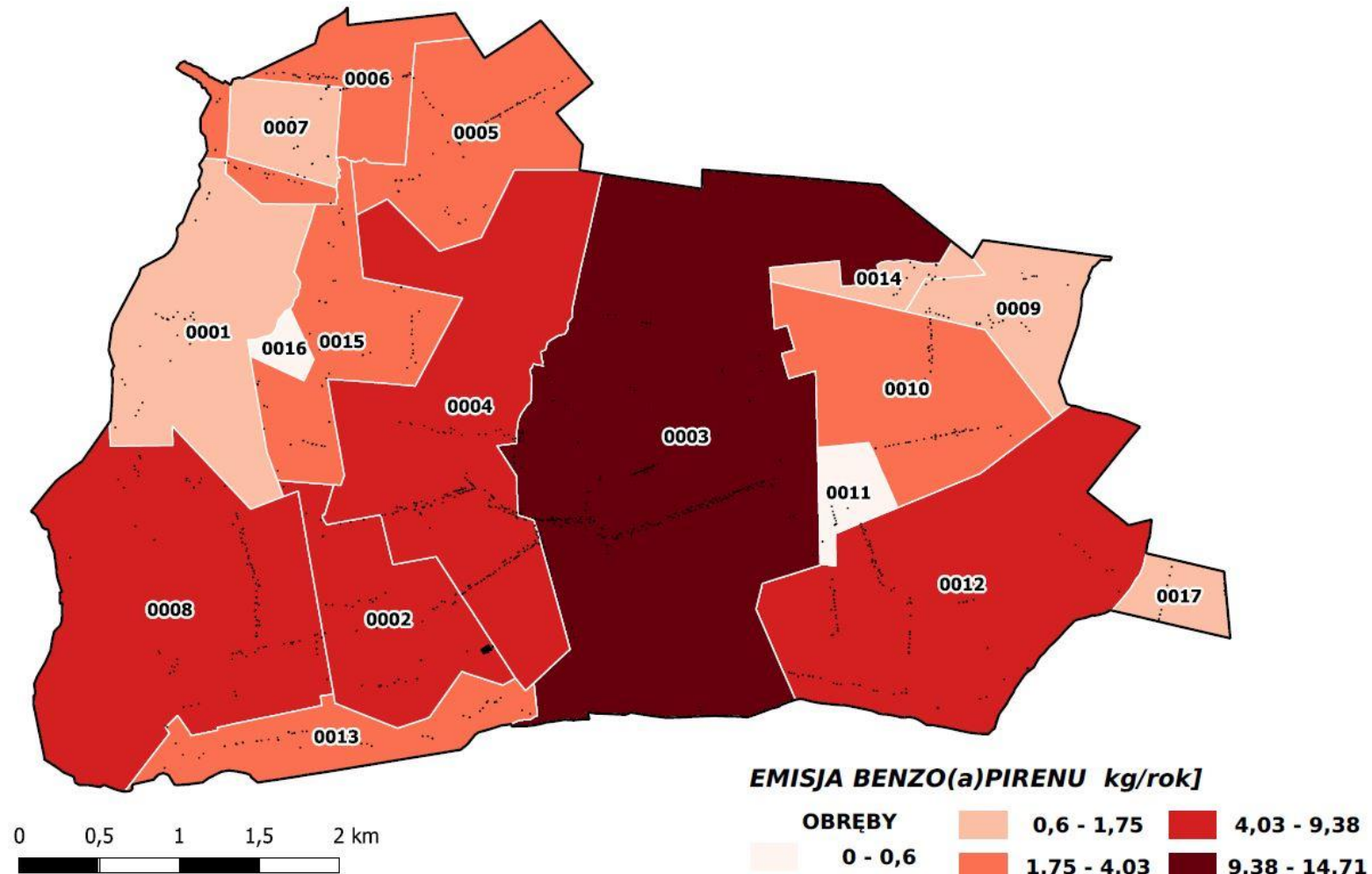
Nazwa	Adres
Urząd Gminy Klonowa	ul. ks. Józefa Dalaka 2, Klonowa
Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Czajkowska 1A, Klonowa
Gminny Ośrodek Kultury	ul. Czajkowska 1B, Klonowa
Budynek Szkoły w Kuźnicy Błońskiej	Kuźnica Błońska 9
Dom Nauczyciela	ul. Złoczewska 4, Klonowa
Szkoła Podstawowa w Klonowej	ul. Złoczewska 4A, Klonowa
Świetlica w Kuźnicy Zagrzebskiej	Kuźnica Zagrzebska 4
Budynek OSP w Grzybie	Grzyb 5
Budynek OSP w Leliwie	Leliwa 43
Budynek OSP w Klonowej	ul. Złoczewska 7, Klonowa
Budynek OSP w Kuźnicy Błońskiej	Kuźnica Błońska 10
Budynek OSP w Lipiczach	Lipicze 21
Budynek OSP w Owieczkach	Owieczki 35
Budynek komunalny	ul. ks. Józefa Dalaka 4, Klonowa
Budynek komunalny	Górka Klonowska 1
Budynek komunalny	ul. Czajkowska 7, Klonowa

Załącznik 2a – mapa emisji dwutlenku węgla z ogrzewania budynków na terenie Gminy Klonowa

Załącznik 2b – mapa emisji benzo(a)pirenu z ogrzewania budynków na terenie Gminy Klonowa

**EMISJA BENZO(a)PIRENU POCHODZĄCEGO Z OGRZEWANIA BUDYNKÓW SEKTORA
PRYWATNEGO ORAZ KOMUNALNEGO W GMINIE KLONOWA W POSZCZEGÓLNYCH
OBREBACH EWIDENCYJNYCH**

UCHWAŁA NR
RADY GMINY W KLONOWEJ
z dnia

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Klonowa na lata 2022 – 2025”

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i 218), w związku z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2469), Rada Gminy w Klonowej postanawia:

§1. Uchwalić Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Klonowa na lata 2022 – 2025 w brzmieniu ustalonym załącznikiem do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa.

§3. Uchwała wchodzi w życie z podjęcia.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY KLONOWA NA LATA 2022 - 2025**

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klonowa na lata 2022 - 2025, zwany dalej "Programem", określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)

Z danych i analiz m.in.: PARPA lub WHO wynika, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu. Polska należy do grupy krajów z najwyższą średnią konsumpcją na 1-go dorosłego mieszkańca przypada ok. 12,5l czystego alkoholu. Główny Urząd Statystyczny szacuje populację Polaków, która pije alkohol przez 5 dni w tygodniu lub częściej na ponad 820 tys. (2% populacji). Do grupy tej należą: mężczyźni w wieku 30-59 lat, słabiej wykształceni, żyjący w związku, pracujący lub poszukujący pracy. Dodatkowo pandemia związana z Covid-19 wpłynęła na wzrost wielu uzależnień (w tym behawioralnych), jak również na zjawisko przemocy domowej.

Chcąc sprostać tym zmianom oraz zapewnić mieszkańcom Gminy Klonowa odpowiednią pomoc i wsparcie przedstawiamy sposób i realizację zadań własnych gminy w związku z realizacją działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Program uwzględnia cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (Cel 2: Profilaktykę uzależnień) i jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Klonowa od wielu lat. Dobrane cele i zadania programowe dostosowane są do potrzeb gminy i jej możliwości finansowych. W ten sposób tworzą spójny system działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów uzależnień, zjawisk przemocy, zwiększenia wiedzy dorosłych i młodzieży w zakresie problemów alkoholowych, a także uzależnień behawioralnych. Szczególnie w przypadku tych ostatnich, obserwuje się duży wzrost. Uzależnienie od czynności jest tak samo niebezpieczne, jak uzależnienie od substancji i nie może być bagatelizowane.

Dodatkowo promowane są postawy społecznie ważne dla profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji tego Programu.

Nasilenie występowania problemów alkoholowych na terenie Gminy Klonowa nie odbiega zasadniczo od rozmiaru tych zjawisk w innych gminach. Natomiast w przypadku narkomanii, nie stwierdzono dotychczas przypadków osób uzależnionych od narkotyków. Nie stwierdzono również istnienia zjawisk związanych z dystrybucją narkotyków wśród mieszkańców.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, przyjmuje się określone poniżej cele, zadania i formy ich realizacji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i

Cele i zadania

§1.1. Głównym celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałanie problemom związanym z wyżej wymienionymi uzależnieniami. Dodatkowo wsparte zostaną również działania związane z uzależnieniami behawioralnymi. Działania profilaktyczne mają charakter długofalowy i są skierowane do różnych grup wiekowych mieszkańców Gminy Klonowa. Realizowane w ramach Programu działania będą ukierunkowane na konkretne problemy (alkohol, narkotyki, przemoc, uzależnienia behawioralne) i zostaną skierowane do konkretnych środowisk i grup wiekowych. Ich rezultaty będą monitorowane i będą podlegać ewaluacji.

2. Profilaktyczne obszary Programu realizowane w ramach celów strategicznych to:

- 1) profilaktyka uniwersalna - obejmująca całą populację, jej celem jest uniemożliwienie bądź opóźnienie inicjacji alkoholowej i/lub narkotykowej przez dostarczanie niezbędnych informacji i umiejętności. Profilaktyka uniwersalna prowadzona jest w dużych grupach bez wcześniejszych badań przesiewowych pod kątem ryzyka uzależnień w założeniu, że wszyscy członkowie danej populacji są w równym stopniu zagrożeni inicjacją. Profilaktyka ta koncentruje się głównie na rozwijaniu umiejętności, interakcji rówieśniczej i funkcjonowaniu społecznym;
- 2) profilaktyka selektywna- adresowana do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków. Główną zaletą pracy na populacjach zagrożonych jest fakt, że w wielu miejscach i kontekstach są one już zidentyfikowane;
- 3) profilaktyka wskazująca – adresowana do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia. Ma na celu identyfikację i działania wobec jednostek, u których występują symptomy blisko związane z indywidualnym ryzykiem używania substancji psychoaktywnych w przyszłości (np. zaburzenia psychiatryczne, niepowodzenia w szkole, zachowania aspołeczne).

3. Cele strategiczne Programu:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 2) zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują;
- 3) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

4. Cele operacyjne programu:

- 1) ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;
- 2) zmiana zachowań, postaw mieszkańców i instytucji Gminy Klonowa w sytuacjach związanych z alkoholem;

- 3) wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
- 5) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 6) kreowanie właściwych zachowań i postaw wobec problemu narkomanii i używania innych środków odurzających;
- 7) wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej do rodziców, nauczycieli, a w szczególności do dzieci i młodzieży, związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- 8) nakierowanie działań na profilaktykę uzależnień behawioralnych, ich wpływu na dzieci, młodzież i dorosłych
- 9) promowanie zdrowego stylu życia;
- 10) współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania narkomanii i używaniu innych środków odurzających;
- 11) ciągła analiza występowania problemu narkomanii i używania innych środków odurzających na terenie Gminy Klonowa.

5. Do zadań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracją społeczną osób uzależnionych, należą zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zadania uwzględniające cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień określone w Narodowym Programie Zdrowia, do których należą w szczególności:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) zapobieganie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim;
- 6) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii;
- 7) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (w zakładzie leczenia odwykowego);
- 8) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

- 9) wspieranie inicjatyw związanych z zatrudnieniem socjalnym i integracją społeczną osób uzależnionych i członków ich rodzin.

Sposób realizacji celów i zadań

§2.1. Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii w latach 2022-2025 r. odbywać się będzie poprzez:

- 1) profilaktykę szkolną i środowiskową, która obejmować będzie w szczególności:
 - a) profilaktykę edukacyjno – informacyjną i szkoleniową uzależnień prowadzoną w placówkach oświatowych obejmującą wszystkie substancje psychoaktywne: alkohol, narkotyki, tytoń, leki itp. (dzieci i rodzice),
 - b) dofinansowywanie działań kulturalno-oświatowych i sportowo-rekreacyjnych, których celem jest rozwijanie aktywności pozaszkolnej dzieci i młodzieży, działań promujących wzory trzeźwego życia oraz atrakcyjnych programów i zajęć o charakterze terapeutycznym,
 - c) profilaktykę edukacyjno-informacyjną i szkoleniową uzależnień behawioralnych prowadzoną w placówkach oświatowych, skierowaną zarówno do dzieci, młodzieży jak i dorosłych,
 - d) podejmowanie współpracy z instytucjami rządowymi i pozarządowymi, które specjalizują się w organizowaniu działań profilaktycznych,
 - e) współpracę z instytucjami oświatowymi, pedagogami oraz funkcjonariuszami policji w zakresie profilaktyki uzależnień,
 - f) tworzenie miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (bez alkoholu) w odpowiedzi na potrzeby wypływające ze środowiska,
 - g) dofinansowywanie obozów oraz kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz wszelkiej pomocy dzieciom z rodzin alkoholowych (łącznie z dożywianiem dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych);
- 2) lecznictwo odwykowe, które obejmować będzie w szczególności:
 - a) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z uzależnieniem alkoholowym i osób współuzależnionych, którego zadaniem jest motywowanie do podjęcia leczenia, jak również udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu, a także rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej i udzielanie wsparcia w tym zakresie oraz inicjowania interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - b) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia celem zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; (tj. demoralizacji nieletnich, zaniedbywania obowiązków związanych z zapewnieniem odpowiedniego statusu materialnego rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu; systematycznego zakłócania spokoju i porządku publicznego),
 - c) kierowanie osób (w uzasadnionych przypadkach) na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i przygotowanie dokumentacji celem złożenia wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego,

- d) ułatwianie pacjentom kontaktów z placówkami pomocy terapeutycznej i pomocy psychospołecznej na terenie innych gmin,
 - e) ścisłą współpracę z ośrodkami pomocy terapeutycznej, grupami AA, Izłą Wyrzeźwień, Poradniami Odwykowymi itp.;
- 3) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, obejmujące w szczególności:
- a) inicjowanie i wspieranie realizacji zadań wymienionych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249), w tym czynny udział przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - b) inicjowanie i wspieranie stowarzyszeń samoobrony i środowiskowych grup społecznej obrony przed przemocą,
 - c) budowanie lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - d) działalność edukacyjno – informacyjną i szkoleniową związaną z zagadnieniami przeciwdziałania przemocy;
- 4) edukację, w tym edukację publiczną, obejmującą w szczególności:
- a) kierowanie osób realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na szkolenie w tym zakresie,
 - b) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z zagrożeniem życia i zdrowia mieszkańców spowodowanym nietrzeźwością kierowców,
 - c) podejmowanie działań na rzecz uświadamiania mieszkańców gminy o wielkiej szkodliwości społecznej uzależnień, poszukiwanie i pozyskiwanie osób, które będą pomagały w promowaniu zdrowego trybu życia,
 - d) działalność edukacyjno – informacyjną związaną z przeciwdziałaniem przemocy domowej,
 - e) działalność informacyjno-edukacyjną i szkoleniową z zakresu integracji społecznej i zatrudnienia socjalnego;
- 5) kontrole rynku napojów alkoholowych, obejmujące w szczególności:
- a) wydawanie opinii przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zgodności usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z odpowiednią uchwałą Rady Gminy (art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
 - b) podejmowanie interwencji w sprawie reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zgodnie z art.13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - c) działania edukacyjno – informacyjne i szkoleniowe dla sprzedawców napojów alkoholowych i osób podających alkohol.
- 6) pomoc rodzinom z problemem alkoholowym w szczególności poprzez wspieranie inicjatyw zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
- 7) prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej, szkoleniowej i profilaktycznej wśród mieszkańców gminy, a w szczególności prowadzenie takiej

działalności w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- a) finansowanie i organizowanie na terenie szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - b) pokrycie kosztów zakupu materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki narkotykowej i profilaktyki innych środków odurzających oraz ich dystrybucja wśród dzieci i młodzieży, a także rodziców,
 - c) organizowanie festynów i imprez promujących zdrowy tryb życia, zawodów sportowych i imprez masowych dla dzieci i młodzieży oraz konkursów i turniejów międzyszkolnych,
 - d) finansowanie profilaktycznych kolonii i wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
 - e) dofinansowanie szkoleń i kursów w zakresie rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych organizowanych dla pedagogów i innych osób pracujących w środowisku,
 - f) finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki narkotykowej i profilaktyki dotyczącej innych środków odurzających (np. dopalaczy),
 - g) wspieranie działań podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie metod wczesnego diagnozowania osób dotkniętych narkomanią;
- 8) ciągłe monitorowanie występowania i skali problemu narkomanii i alkoholizmu na terenie Gminy Klonowa poprzez:
- a) diagnozę w zakresie występowania zjawisk alkoholizmu i narkomani oraz czynników ryzyka ich wystąpienia w szkołach i placówkach systemu oświaty,
 - b) współpracę z instytucjami działającymi na terenie Gminy Klonowa (placówki kultury, GOPS, Policja) w zakresie oceny występowania lub stanu zagrożenia występowania problemów alkoholowych oraz narkomanii i używania innych środków odurzających,
 - c) przeprowadzanie badań i analiz występowania zjawiska alkoholizmu, narkomanii i używania innych środków odurzających,
 - d) sporządzanie co najmniej 1 raz w roku oceny występowania i skali problemu alkoholizmu i narkomanii na terenie Gminy Klonowa i przedstawianie go Radzie Gminy w Klonowej;
- 9) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholizmu i narkomanii.

2. Zadania do realizacji w przypadku stwierdzenia występowania na terenie Gminy Klonowa osób uzależnionych od narkotyków:

- 1) umożliwienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków poprzez utworzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków, którego zadania obejmować będą w szczególności:
- a) dostarczanie informacji o możliwości podejmowania terapii dla osób uzależnionych od narkotyków,
 - b) motywowanie i kierowanie na leczenie,
 - c) udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym narkomanią,

- d) przeprowadzenie akcji informacyjnej dla mieszkańców o możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków poprzez wskazanie instytucji i placówek, w których można taką pomoc uzyskać;
- 2) udzielanie rodzinom dotkniętych problemem narkomanii pomocy społecznej, psychologicznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie:
 - a) koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z policją, placówkami służby zdrowia, sądem, GOPS, szkołami i organizacjami pozarządowymi,
 - b) finansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych narkomanią,
 - c) prowadzenie i finansowanie schronienia dla ofiar przemocy,
 - d) prowadzenie działalności w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,
 - e) udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i podejmowanie działań integrujących te osoby ze środowiskiem lokalnym poprzez wykorzystanie metod pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

§3. Przyjmuje się następujący sposób realizacji i kontroli realizacji programu:

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klonowa na lata 2022 – 2025 realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klonowej, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klonowej;
- 2) corocznie sporządza się raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na zasadach określonych w art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Źródła finansowania programu i zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§4.1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszone na rachunek Gminy Klonowa. Wysokość finansowania określa odpowiedni dział i rozdział budżetu Gminy Klonowa na dany rok.

2. Wydatki związane z wynagrodzeniem członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klonowej są pokrywane z budżetu gminy na dany rok, ze środków na finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Z tytułu udziału w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości: Przewodniczący Komisji 17% minimalnego wynagrodzenia brutto na dzień posiedzenia komisji, członkowie 7,5% minimalnego wynagrodzenia brutto.

5. Członkowie, w ramach wynagrodzenia, wykonują zadania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

6. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji wypłacane jest ze środków przeznaczonych na realizację niniejszego Programu, na podstawie listy obecności podpisanej przez obecnych na posiedzeniu członków komisji.

7. W przypadku posiedzeń w trybie zdalnym podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest protokół posiedzenia, w którym wymieniono uczestników danego posiedzenia.

8. Wypłata wynagrodzenia następuje w terminie 7 dni od dnia odbytego posiedzenia lub wykonania zadania związanego z działalnością komisji.

Projekt

z dnia 23 marca 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XL/.../2022
RADY GMINY W KLONOWEJ**

z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie zmian w budżecie Gminy Klonowa na 2022 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4 oraz art. 51 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), art. 211 i art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) oraz art. 111 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 583) Rada Gminy w Klonowej uchwala co następuje:

§ 1. Dokonać zmian w budżecie Gminy Klonowa na 2022 rok po stronie dochodów, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały. Łączne dochody po zmianie wynoszą 15 562 879,84 zł, w tym:

- a) dochody bieżące – 12 935 450,38 zł
- b) dochody majątkowe – 2 627 429,46 zł

§ 2. Dokonać zmian w budżecie Gminy Klonowa na 2022 rok po stronie wydatków, zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały. Łączne wydatki po zmianie wynoszą 17 999 833,71 zł, w tym:

- a) wydatki bieżące – 13 003 500,84 zł
- b) wydatki majątkowe – 4 996 332,87 zł

§ 3. Dokonać zmian po stronie wydatków majątkowych w 2022 roku - zgodnie z załącznikiem nr 3.

§ 4. Określić deficyt budżetu po zmianach na kwotę **2 436 953,87 zł**. Źródłem pokrycia deficytu budżetu Gminy będzie nadwyżka z lat ubiegłych 2 342 410,87 zł, przychody z tytułu zaciąganych pożyczek 24 543 zł oraz przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 70 000,00 zł.

§ 5. Przychody i rozchody budżetu Gminy Klonowa na 2022 r." po zmianach otrzymują brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 4.

§ 6. Kwoty dotacji udzielanych z budżetu Gminy Klonowa w 2022 roku dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych po zmianach określa załącznik nr 5.

§ 7. Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości na rzecz gminy oraz wydatki związane z realizacją zadań z zakresu gospodarowania odpadami po zmianach określa załącznik nr 6.

§ 8. Plan wydatków jednostek pomocniczych Gminy Klonowa w ramach funduszu sołeckiego w 2022 roku po zmianach określa załącznik nr 7.

§ 9. Upoważnia się Wójta Gminy do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej, w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady Gminy

Wiesław Sworowski

Uzasadnienie:

- 1) Po stronie dochodów wprowadza się otrzymane odszkodowanie za uszkodzony dach na świetlicy w Kuźnicy Zagrzebskiej 12 953,14 zł;
- 2) Po stronie wydatków bieżących:
 - wprowadza się dotację celową dla Powiatu Sieradzkiego - wykaszanie poboczy dróg powiatowych w wysokości 18 000 zł;
 - zwiększa się wydatki na drogi wewnętrzne w wysokości 5 000,02 zł. Wydatek dotyczy wkładu własnego do ustalenia granic drogi w miejscowości Szale. Reszta wydatku zostanie sfinansowana ze środków Funduszu Sołeckiego;
 - zmniejsza się wydatki w rozdziale 70005 na zadanie modernizacja ogrodzenia świetlicy wiejskiej w Lipiczu. Środki pochodziły z Funduszu Sołeckiego Lipicze i zostały przeniesione na wykonanie projektu budowlanego pn.: "Rozbudowa budynku OSP Lipicze";
 - zwiększa się wydatki na wynagrodzenia dla komendanta OSP i konserwatorów o kwotę 10 200 zł. Zwiększenie wynika z uzupełnienia planu w związku z przyznanymi podwyżkami od stycznia 2022 r.;
 - dokonuje się zmiany wydatków w rozdziale gospodarki odpadami komunalnymi między wydatkami na usługi a wynagrodzeniami.
- 3) Po stronie wydatków majątkowych:
 - utworzono nowe zadanie "Modernizacja przepompowni na ul. Długiej" na kwotę 13 000 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Budowa kanalizacji na terenie Gminy Klonowa" na kwotę 108 000 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Budowa oczyszczalni ścieków w Klonowej" na kwotę 34 000 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Renowacja zbiornika wodnego na działce 197/1 w miejscowości Leliwa" na kwotę 3 000 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Przebudowa drogi w miejscowości Świątki" na kwotę 8 500 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej na działce nr 657 obręb Klonowa I" na kwotę 8 500 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej w miejscowości Piła" na kwotę 8 500 zł;
 - Zmniejszono plan zadania "Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej w miejscowości Uników Kapitulny" o kwotę 153 500 zł. Po zmianach plan wynosi 8 500 zł i dotyczy dokumentacji projektowej;
 - utworzono nowe zadanie "Przebudowa ul. Polnej w miejscowości Klonowa" na kwotę 8 500 zł;
 - utworzono nowe zadanie "Rozbudowa budynku OSP Lipicze" na kwotę 6 000 zł. 3 000 zł pochodzi z Funduszu Sołeckiego sołectwa Lipicze;
 - utworzono nowe zadanie "Adaptacja budynku szkoły w Kuźnicy Błońskiej na żłobek" na kwotę 6 000 zł;
 - zwiększono wydatki na remont dachu świetlicy w Kuźnicy Zagrzebskiej o kwotę 15 000 zł;
 - zmieniono nazwę zadania z Funduszu Sołeckiego Kuźnica Błońska z "Budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Kuźnica Błońska" na „Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej w miejscowości Kuźnica Błońska”.
- 4) Ponadto zwiększono przychody z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych o kwotę 82 746,88 zł.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

w złotych

Rodzaj zadania:

Własne

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
bieżące							
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	0,00	12 953,14	12 953,14
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	0,00	0,00	12 953,14	12 953,14
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0950	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	0,00	0,00	12 953,14	12 953,14
bieżące razem:				9 807 955,24	0,00	12 953,14	9 820 908,38
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

majątkowe

majątkowe razem:				2 627 429,46	0,00	0,00	2 627 429,46
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

Rodzaj zadania:

Zlecone

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8

bieżące					
bieżące razem:		3 114 542,00	0,00	0,00	3 114 542,00
	w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem:		15 549 926,70	0,00	12 953,14	15 562 879,84
	w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

(* kol 2 do wykorzystania fakultatywnego)

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

Rodzaj zadania:

Własne

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:															
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych	z tego:		z tego:					Wydatki majątkowe	z tego:					
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu		inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
010			Rolnictwo i łowiectwo	przed	867 167,95	7 782,00	3 782,00	0,00	3 782,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	859 385,95	859 385,95	543 415,95	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	158 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	158 000,00	158 000,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	1 025 167,95	7 782,00	3 782,00	0,00	3 782,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 017 385,95	1 017 385,95	543 415,95	0,00	0,00
	01043		Infrastruktura wodociągowa wsi	przed	770 937,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	770 937,45	770 937,45	477 967,45	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	13 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 000,00	13 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	783 937,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	783 937,45	783 937,45	477 967,45	0,00	0,00	
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi	przed	88 448,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	88 448,50	88 448,50	65 448,50	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	142 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	142 000,00	142 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	230 448,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	230 448,50	230 448,50	65 448,50	0,00	0,00	
	01095		Pozostała działalność	przed	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00	0,00	
600			Transport i łączność	przed	2 454 824,49	265 824,49	265 824,49	5 000,00	260 824,49	0,00	0,00	0,00	0,00	2 189 000,00	2 189 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-128 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-128 000,00	-128 000,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	31 500,02	23 000,02	5 000,02	0,00	5 000,02	18 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 500,00	8 500,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	2 358 324,51	288 824,51	270 824,51	5 000,00	265 824,51	18 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 069 500,00	2 069 500,00	0,00	0,00	0,00	
	60014		Drogi publiczne powiatowe	przed	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	18 000,00	18 000,00	0,00	0,00	0,00	18 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	18 000,00	18 000,00	0,00	0,00	0,00	18 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	60016		Drogi publiczne gminne	przed	2 099 500,00	79 500,00	79 500,00	5 000,00	74 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 020 000,00	2 020 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	8 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 500,00	8 500,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	2 108 000,00	79 500,00	79 500,00	5 000,00	74 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 028 500,00	2 028 500,00	0,00	0,00	0,00	
	60017		Drogi wewnętrzne	przed	346 124,49	177 124,49	177 124,49	0,00	177 124,49	0,00	0,00	0,00	0,00	169 000,00	169 000,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-128 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-128 000,00	-128 000,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	5 000,02	5 000,02	5 000,02	0,00	5 000,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	223 124,51	182 124,51	182 124,51	0,00	182 124,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	41 000,00	41 000,00	0,00	0,00	0,00	
700			Gospodarka mieszkaniowa	przed	81 666,91	81 666,91	81 166,91	18 916,91	62 250,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-3 000,00	-3 000,00	-3 000,00	0,00	-3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	78 666,91	78 666,91	78 166,91	18 916,91	59 250,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	70005		Gospodarka gruntami i	przed	46 797,00	46 797,00	46 297,00	12 647,00	33 650,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

			nieruchomościami	zmniejszenie	-3 000,00	-3 000,00	-3 000,00	0,00	-3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	43 797,00	43 797,00	43 297,00	12 647,00	30 650,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed	95 120,00	83 120,00	75 120,00	9 920,00	65 200,00	0,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	12 000,00	12 000,00	0,00	0,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	16 200,00	10 200,00	10 200,00	10 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	111 320,00	93 320,00	85 320,00	20 120,00	65 200,00	0,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	18 000,00	18 000,00	0,00	0,00
				przed	78 120,00	78 120,00	70 120,00	9 920,00	60 200,00	0,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	16 200,00	10 200,00	10 200,00	10 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	94 320,00	88 320,00	80 320,00	20 120,00	60 200,00	0,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				przed	34 003,00	34 003,00	34 003,00	26 003,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
855			Rodzina	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	40 003,00	34 003,00	34 003,00	26 003,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				przed	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	85516		System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00
				przed	879 921,24	857 121,24	857 121,24	13 780,00	843 341,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 800,00	22 800,00	0,00	0,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zmniejszenie	-5 520,00	-5 520,00	-5 520,00	0,00	-5 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	5 520,00	5 520,00	5 520,00	5 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	879 921,24	857 121,24	857 121,24	19 300,00	837 821,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 800,00	22 800,00	0,00	0,00
				przed	703 500,00	703 500,00	703 500,00	13 780,00	689 720,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	90002		Gospodarka odpadami komunalnymi	zmniejszenie	-5 520,00	-5 520,00	-5 520,00	0,00	-5 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	5 520,00	5 520,00	5 520,00	5 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	703 500,00	703 500,00	703 500,00	19 300,00	684 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed	2 315 910,00	511 100,00	11 100,00	0,00	11 100,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 804 810,00	1 804 810,00	0,00	0,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	2 330 910,00	511 100,00	11 100,00	0,00	11 100,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 819 810,00	1 819 810,00	0,00	0,00
				przed	2 008 410,00	203 600,00	8 600,00	0,00	8 600,00	195 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 804 810,00	1 804 810,00	0,00	0,00
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00
				po zmianach	2 023 410,00	203 600,00	8 600,00	0,00	8 600,00	195 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 819 810,00	1 819 810,00	0,00	0,00
Wydatki razem:				przed	14 789 591,69	9 858 758,82	8 909 451,82	6 097 673,91	2 811 777,91	507 000,00	441 807,00	0,00	0,00	500,00	4 930 832,87	4 930 832,87	543 415,95	0,00
				zmniejszenie	-136 520,00	-8 520,00	-8 520,00	0,00	-8 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-128 000,00	-128 000,00	0,00	0,00
				zwiększenie	232 220,02	38 720,02	20 720,02	15 720,00	5 000,02	18 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	193 500,00	193 500,00	0,00	0,00
				po zmianach	14 885 291,71	9 888 958,84	8 921 651,84	6 113 393,91	2 808 257,93	525 000,00	441 807,00	0,00	0,00	500,00	4 996 332,87	4 996 332,87	543 415,95	0,00

Rodzaj zadania:

Zlecone

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Z tego:														
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:						Wydatki majątkowe	z tego:						
							z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji		obsługa długu	inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego		
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Wydatki razem:				przed	3 114 542,00	3 114 542,00	200 924,00	162 752,00	38 172,00	0,00	2 913 618,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	3 114 542,00	3 114 542,00	200 924,00	162 752,00	38 172,00	0,00	2 913 618,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

Wydatki majątkowe

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i leśnictwo	859 385,95	158 000,00	1 017 385,95
	01043		Infrastruktura wodociągowa wsi	770 937,45	13 000,00	783 937,45
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	292 970,00	13 000,00	305 970,00
			Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa	267 970,00	0,00	267 970,00
			Budowa wodociągu w miejscowości Klonowa ul. Słoneczna	25 000,00	0,00	25 000,00
			Modernizacja przepompowni na ul. Długiej	0,00	13 000,00	13 000,00
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	464 687,00	0,00	464 687,00
			Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa	464 687,00	0,00	464 687,00
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	13 280,45	0,00	13 280,45
			Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa	13 280,45	0,00	13 280,45
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi	88 448,50	142 000,00	230 448,50
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	23 000,00	142 000,00	165 000,00
			Budowa kanalizacji na terenie gminy Klonowa	0,00	108 000,00	108 000,00
			Budowa oczyszczalni ścieków w Klonowej	0,00	34 000,00	34 000,00
			Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa	23 000,00	0,00	23 000,00
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	63 630,00	0,00	63 630,00
			Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa	63 630,00	0,00	63 630,00
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 818,50	0,00	1 818,50
			Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa	1 818,50	0,00	1 818,50

	01095		Pozostała działalność	0,00	3 000,00	3 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	3 000,00	3 000,00
			Renowacja zbiornika wodnego na działce 197/1 w miejscowości Leliwa	0,00	3 000,00	3 000,00
600			Transport i łączność	2 189 000,00	- 119 500,00	2 069 500,00
	60016		Drogi publiczne gminne	2 020 000,00	8 500,00	2 028 500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 020 000,00	8 500,00	2 028 500,00
			Przebudowa drogi dojazdowej wewnętrznej w miejscowości Górka Klonowska na odcinku od km 0+000 do km 1+306	325 000,00	0,00	325 000,00
			Przebudowa drogi gminnej nr 114005E w miejscowości Pawelce	1 650 000,00	0,00	1 650 000,00
			Przebudowa drogi gminnej nr 114018E	5 000,00	0,00	5 000,00
			Przebudowa drogi w miejscowości Świątki	0,00	8 500,00	8 500,00
			Przebudowa ulicy Czajkowskiej w Klonowej	30 000,00	0,00	30 000,00
			Remont drogi dojazdowej w miejscowości Czekaje-Lary	10 000,00	0,00	10 000,00
	60017		Drogi wewnętrzne	169 000,00	- 128 000,00	41 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	169 000,00	- 128 000,00	41 000,00
			Przebudowa drogi dojazdowej wewnętrznej w miejscowości Lipicze	7 000,00	0,00	7 000,00
			Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej na działce nr 657 obręb Klonowa I	0,00	8 500,00	8 500,00
			Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej w miejscowości Piła	0,00	8 500,00	8 500,00
			Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej w miejscowości Uników Kapitulny	162 000,00	- 153 500,00	8 500,00
			Przebudowa ul. Polnej w miejscowości Klonowa	0,00	8 500,00	8 500,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	12 000,00	6 000,00	18 000,00
	75404		Komendy wojewódzkie Policji	2 000,00	0,00	2 000,00
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	2 000,00	0,00	2 000,00
			Dofinansowanie remontu budynku Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu	2 000,00	0,00	2 000,00
	75410		Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej	10 000,00	0,00	10 000,00
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	10 000,00	0,00	10 000,00
			Dofinansowanie zakupu ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sieradzu	10 000,00	0,00	10 000,00

	75412		Ochotnicze straże pożarne	0,00	6 000,00	6 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	6 000,00	6 000,00
			Rozbudowa budynku OSP Lipicze	0,00	6 000,00	6 000,00
855			Rodzina	0,00	6 000,00	6 000,00
	85516		System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	0,00	6 000,00	6 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	6 000,00	6 000,00
			Adaptacja budynku szkoły w Kuźnicy Błońskiej na żłobek	0,00	6 000,00	6 000,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	22 800,00	0,00	22 800,00
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	22 800,00	0,00	22 800,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	22 800,00	0,00	22 800,00
			Modernizacja oświetlenia ulicznego w Pawelcach i na drogach dojazdowych do miejscowości Pawelce	12 000,00	0,00	12 000,00
			Modernizacja oświetlenia w miejscowości Klonowa na ul. Zachodniej	10 800,00	0,00	10 800,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 804 810,00	15 000,00	1 819 810,00
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	1 804 810,00	15 000,00	1 819 810,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 804 810,00	15 000,00	1 819 810,00
			Przebudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Klonowej	1 673 000,00	0,00	1 673 000,00
			Remont dachu na budynku świetlicy wiejskiej w Kuźnicy Zagrzebskiej	50 000,00	15 000,00	65 000,00
			Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Kuźnicy Zagrzebskiej	81 810,00	0,00	81 810,00
926			Kultura fizyczna	42 836,92	0,00	42 836,92
	92601		Obiekty sportowe	42 836,92	0,00	42 836,92
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	42 836,92	0,00	42 836,92
			Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej w miejscowości Kuźnica Błońska	0,00	11 836,92	11 836,92
			Budowa siłowni zewnętrznej i placu zabaw na działce nr 136/1 w Klonowej	31 000,00	0,00	31 000,00
			Budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Kuźnica Błońska	11 836,92	- 11 836,92	0,00
Razem				4 930 832,87	65 500,00	4 996 332,87

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

Przychody i Rozchody budżetu w 2022 r.

Treść	Klasyfikacja §	Kwota zł
Przychody ogółem:		2 438 841,83
Przychody jednostki samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	§ 905	70 000,00
Przychody z zaciąganych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	§ 952	24 543,00
Nadwyżka z lat ubiegłych	§ 957	2 344 298,83
Rozchody ogółem:		1 887,96
Splaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	§ 992	1 887,96

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

Dotacje z budżetu Gminy Klonowa w 2022 roku

Dział	Rozdział	Treść (cel)	Wartość dotacji	
			podmiotowych	celowych
I. Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych				
600		Transport i łączność	18 000,00	
	60014	Drogi publiczne powiatowe	18 000,00	
	Grupa 1200 § 2710	Dotacja celowa w formie rzeczowej dla Powiatu Sieradzkiego - wykaszanie poboczy dróg powiatowych	18 000,00	
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	500 000,00	
	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	195 000,00	
	Grupa 1200 § 2480	Dotacja podmiotowa dla Gminnego Ośrodka Kultury w Klonowej	195 000,00	
	92116	Biblioteki	305 000,00	
	Grupa 1200 § 2480	Dotacja podmiotowa dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Klonowej	305 000,00	
II. Dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych				
010		Rolnictwo i łowiectwo		4 000,00
	01009	Spółki wodne		4 000,00
	Grupa 1200 § 2830	Dotacja na bieżącą konserwację urządzeń melioracyjnych		4 000,00
851		Ochrona zdrowia		3 000,00
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		3 000,00
	Grupa 1200 § 2780	Dotacja celowa dla Szpitala Psychiatrycznego w Warcie na zakup telefonów komórkowych do prowadzenia terapii odwykowej (teleporad) dla osób uzależnionych		3 000,00
		Razem	518 000,00	7 000,00
Łącznie dotacje celowe i podmiotowe			525 000,00	

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

**Dochody uzyskiwane z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki gminy
związane z realizacją zadań
z zakresu gospodarowania odpadami w 2022 roku**

w złotych

I. DOCHODY			Plan
Dochody uzyskiwane z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Dz.900 Rozdz.90002	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	703 500,00
	§ 0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	703 500,00
II. WYDATKI			Plan
	Dz. 900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	703 500,00
Zadania z zakresu gospodarowania odpadami	rozdz. 90002	Gospodarka odpadami	703 500,00
		Wydatki jednostek budżetowych, z tego:	703 500,00
	Grupa 1100	Wydatki związane z realizacją zadań statutowych	684 200,00
	Grupa 1400	Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	19 300,00

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr XL/.../2022

Rady Gminy w Klonowej

z dnia 30 marca 2022 r.

Wydatki w ramach Funduszu Soleckiego w 2022 roku

L.p.	Sołectwo	Klasyfikacja budżetowa		Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	Wydatki razem
		Dział	Rozdział			
1.	Owieczki	600	60016	3 997,30	0,00	31 387,30
		600	60017	17 190,00	0,00	
		600	60020	1 200,00	0,00	
		754	75412	9 000,00	0,00	
2.	Świątki	600	60016	10 828,89	0,00	18 946,89
		600	60017	8 118,00	0,00	
3.	Lesiaki	600	60016	4 620,00	0,00	16 188,14
		600	60017	11 568,14	0,00	
4.	Leliwa	600	60017	25 453,38	0,00	25 453,38
5.	Pawelce	600	60017	7 727,67	0,00	19 727,67
		900	90015	0,00	12 000,00	
6.	Lipicze	600	60017	10 000,00	7 000,00	20 352,29
		700	70095	352,29	0,00	
		754	75412	0,00	3 000,00	
7.	Kuźnica Zagrzebska	600	60017	18 270,00	0,00	23 163,10
		921	92109	4 893,10	0,00	
8	Kuźnica Błońska	600	60017	9 140,00	0,00	20 976,92
		926	92601	0,00	11 836,92	
9.	Klonowa I	600	60016	10 321,21	0,00	37 321,21
		600	60017	27 000,00	0,00	
10.	Grzyb	600	60017	14 730,69	0,00	14 730,69
11.	Klonowa II	600	60017	27 926,61	0,00	38 726,61
		900	90015	0,00	10 800,00	
Razem Fundusz Sołecki						266 974,20

UCHWAŁA Nr XL/.../2022
RADY GMINY w KLONOWEJ
z dnia 30 marca 2022 roku

w sprawie zmian w obrębie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Klonowa na lata 2022-2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), Rada Gminy w Klonowej postanawia co następuje:

§ 1. Dokonać zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Klonowa na lata 2022-2025. Po zmianach dokument WPF otrzymuje brzmienie zgodne z Załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Dokonać zmian w Wykazie Przedsięwzięć do WPF na lata 2022-2023. Po zmianach Wykaz otrzymuje brzmienie zgodne z Załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Objasnienia dokonanych zmian stanowi załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Wieloletnia prognoza finansowa ¹⁾

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

załącznik nr 1 do
uchwały nr XL/.../2022
z dnia 2022-03-30

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	z tego:									
		Dochody bieżące ^x	z tego:						Dochody majątkowe ^x	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące ^{x 3)}	pozostałe dochody bieżące ⁴⁾	w tym:		ze sprzedaży majątku ^x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
								z podatku od nieruchomości			
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2
Wykonanie 2021	20 211 678,05	16 150 239,68	1 505 897,00	28 737,82	5 511 932,00	6 115 318,20	2 988 354,66	1 231 842,93	4 061 438,37	9 283,73	4 052 154,64
2022	15 562 879,84	12 935 450,38	1 376 946,00	48 629,00	4 936 289,00	3 373 945,24	3 199 641,14	1 255 000,00	2 627 429,46	0,00	2 627 429,46
2023	21 027 042,00	12 600 000,00	1 550 000,00	50 000,00	5 200 000,00	2 500 000,00	3 300 000,00	1 270 000,00	8 427 042,00	0,00	8 427 042,00
2024	12 955 000,00	12 955 000,00	1 700 000,00	55 000,00	5 300 000,00	2 550 000,00	3 350 000,00	1 285 000,00	0,00	0,00	0,00
2025	13 307 000,00	13 307 000,00	1 850 000,00	57 000,00	5 400 000,00	2 600 000,00	3 400 000,00	1 300 000,00	0,00	0,00	0,00

¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:										
		Wydatki bieżące ^x	w tym:							Wydatki majątkowe ^x	w tym:	
			na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym:	wydatki na obsługę długu ^x	w tym:				Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	w tym:
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x			wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1
Wykonanie 2021	17 196 008,99	14 899 901,45	5 893 973,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 296 107,54	2 296 107,54	0,00
2022	17 999 833,71	13 003 500,84	6 276 145,91	0,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	4 996 332,87	4 996 332,87	0,00
2023	21 224 386,96	11 700 000,00	6 300 000,00	0,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	9 524 386,96	9 524 386,96	0,00
2024	12 955 000,00	12 000 000,00	6 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	955 000,00	955 000,00	0,00
2025	13 307 000,00	12 350 000,00	6 500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	957 000,00	957 000,00	0,00

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	w tym:	Przychody budżetu ^x	z tego:					
		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych ⁵⁾		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym: na pokrycie deficytu budżetu ^x	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^{x 6)}	w tym: na pokrycie deficytu budżetu ^x	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy ^x	w tym: na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1
Wykonanie 2021	3 015 669,06	0,00	929 558,48	0,00	0,00	929 558,48	0,00	0,00	0,00
2022	-2 436 953,87	0,00	2 438 841,83	24 543,00	22 655,04	2 414 298,83	2 414 298,83	0,00	0,00
2023	-197 344,96	22 655,04	220 000,00	0,00	0,00	220 000,00	197 344,96	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁵⁾ Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

⁶⁾ W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego:				Rozchody budżetu ^x	z tego:			
	Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu ^{x 7)}	w tym:		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	z tego:		
		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x			łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x	w tym:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	1 887,96	1 887,96	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	22 655,04	22 655,04	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁷⁾ W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:						Kwota długu ^x	w tym:	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
	łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu ^x				
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego:			kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x					
		środkami nowego zobowiązania	wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	innymi środkami						
Lp	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2
Wykonanie 2021	x	x	x	x	0,00	0,00	39 899,60	0,00	1 250 338,23	2 179 896,71
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62 554,64	0,00	-68 050,46	2 346 248,37
2023	x	x	x	x	0,00	0,00	39 899,60	0,00	900 000,00	1 120 000,00
2024	x	x	x	x	0,00	0,00	39 899,60	0,00	955 000,00	955 000,00
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	39 899,60	0,00	957 000,00	957 000,00

⁸⁾ Skorygowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^x	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x		Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
Lp	8.1	8.2		8.3	8.3.1	8.4	8.4.1
Wykonanie 2021	0,00%	12,46%	12,55%	x	x	x	x
2022	0,02%	-0,71%	-0,71%	11,88%	13,32%	TAK	TAK
2023	0,23%	8,92%	8,92%	10,17%	11,60%	TAK	TAK
2024	0,00%	9,18%	9,18%	9,37%	10,81%	TAK	TAK
2025	0,00%	8,94%	x	8,21%	9,65%	TAK	TAK

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:	
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	281 196,71	281 196,71	281 196,71	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	1 909 724,00	1 909 724,00	1 909 724,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie				Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych						
	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
			w tym:		bieżące	majątkowe				
			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy							
Lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	1 712 359,06	0,00	1 712 359,06	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	543 415,95	543 415,95	528 317,00	4 743 195,95	0,00	4 743 195,95	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	1 401 907,25	1 401 907,25	1 362 955,00	9 471 567,25	0,00	9 471 567,25	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych										
	Splaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^x	Wydatki zmniejszające dług ^x	w tym:					Kwota wzrostu (+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza spłata zobowiązań, wyłączona z limitu spłaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 ^x	Wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań ⁹⁾
			splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 ^x	splata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka ^x	w tym:		wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x				
					zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ^x	w tym:					
						dokonywana w formie wydatku bieżącego ^x					
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00

⁹⁾ W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

* Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 8.3 – 8.3.1 i pozycji z sekcji 12.

^x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Przedsięwzięcia WPF

załącznik nr 2 do
uchwały nr XL.../2022
z dnia 2022-03-30

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			Od	Do				
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				15 644 120,29	4 743 195,95	9 471 567,25	4 799 322,74
1.a	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00
1.b	- wydatki majątkowe				15 644 120,29	4 743 195,95	9 471 567,25	4 799 322,74
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz. 1240,z późn.zm.), z tego:				1 945 323,20	543 415,95	1 401 907,25	1 945 323,20
1.1.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				1 945 323,20	543 415,95	1 401 907,25	1 945 323,20
1.1.2.1	Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa - Zaopatrzenie mieszkańców w wodę; zapobieganie występowaniu przerw w dostarczaniu wody; ochrona środowiska poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	Urząd Gminy w Klonowej	2019	2023	1 945 323,20	543 415,95	1 401 907,25	1 945 323,20
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				13 698 797,09	4 199 780,00	8 069 660,00	2 853 999,54
1.3.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				13 698 797,09	4 199 780,00	8 069 660,00	2 853 999,54
1.3.2.1	Przebudowa drogi dojazdowej wewnętrznej w miejscowości Górka Klonowska na odcinku od km 0+000 do km 1+306 - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Urząd Gminy w Klonowej	2020	2022	340 100,00	325 000,00	0,00	325 000,00
1.3.2.2	Przebudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Klonowej - Poprawa bazy materialnej i funkcjonalności Gminnego Ośrodka Kultury	Urząd Gminy w Klonowej	2020	2022	2 690 243,12	1 673 000,00	0,00	670 377,54
1.3.2.3	Budowa Stacji Uzdatniania Wody, przebudowa wodociągu i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Klonowa - Zaopatrzenie mieszkańców w wodę; zapobieganie występowaniu przerw w dostarczaniu wody; ochrona środowiska poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	Urząd Gminy w Klonowej	2019	2023	939 539,72	290 970,00	492 660,00	783 630,00
1.3.2.4	Remont drogi w Owieczkach - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2023	200 643,90	0,00	190 000,00	190 000,00
1.3.2.5	Przebudowa drogi gminnej nr 114005E w miejscowości Pawełce - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2022	1 650 246,40	1 650 000,00	0,00	82 500,00
1.3.2.6	Przebudowa drogi gminnej nr 114018E - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2023	7 011 938,70	5 000,00	6 940 000,00	427 682,00
1.3.2.7	Budowa wodociągu w miejscowości Klonowa ul. Słoneczna - Zaopatrzenie mieszkańców w wodę; zapobieganie występowaniu przerw w dostarczaniu wody.	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2022	25 100,80	25 000,00	0,00	25 000,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			Od	Do				
1.3.2.8	Modernizacja budynków Zespołu Szkół w Klonowej wraz z wymianą źródła ciepła - Poprawa warunków nauczania oraz ochrona środowiska.	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2023	129 011,00	0,00	122 000,00	122 000,00
1.3.2.9	Remont drogi dojazdowej w miejscowości Czekaje-Lary - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Urząd Gminy w Klonowej	2020	2023	135 197,10	10 000,00	105 000,00	115 000,00
1.3.2.10	Budowa siłowni zewnętrznej i placu zabaw na działce nr 136/1 w Klonowej - Szerzenie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy.	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2022	165 766,35	31 000,00	0,00	31 000,00
1.3.2.11	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Kuźnicy Zagrzebskiej - Ochrona środowiska oraz oszczędność na ogrzewaniu	Urząd Gminy w Klonowej	2021	2022	83 010,00	81 810,00	0,00	81 810,00
1.3.2.12	Budowa kanalizacji na terenie Gminy Klonowa - Zapewnienie mieszkańcom Gminy stałego odbioru ścieków. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy.	Urząd Gminy w Klonowej	2022	2023	328 000,00	108 000,00	220 000,00	0,00

Objaśnienia dokonanych zmian w planowanych wielkościach WPF Gminy Klonowa na lata 2022-2025

Wykaz przedsięwzięć:

1) Dodano nowe zadanie inwestycyjne pn.: Budowa kanalizacji na terenie Gminy Klonowa". Łączne nakłady na zadanie wynoszą 328 000 zł, z czego nakłady 2022 roku to 108 000 zł, a nakłady 2023 roku to 220 000 zł

Załącznik Wieloletnia Prognoza Finansowa:

Zgodnie ze zmianami w budżecie w 2022 roku, dokonano następujących zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Klonowa na lata 2022-2025:

Kwota dochodów została zwiększona o 152 818,14 zł, z czego dochody bieżące wzrosły o 152 818,14 zł, a dochody majątkowe pozostały bez zmian.

Kwota wydatków została zwiększona o 235 565,02 zł, z czego wydatki bieżące wzrosły o 170 065,02 zł, a wydatki majątkowe wzrosły o 65 500,00 zł.

Po dokonaniu powyższych zmian wynik budżetu jest deficytowy i wg planu na dzień 30.03.2022 r. wynosi -2 436 953,87 zł.

Tabela 1. Zmiany w dochodach i wydatkach w 2022 roku

Wyszczególnienie	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
Dochody ogółem:	15 410 061,70 zł	+152 818,14 zł	15 562 879,84 zł
dochody bieżące, w tym:	12 782 632,24 zł	+152 818,14 zł	12 935 450,38 zł
z subwencji ogólnej	4 946 022,00 zł	-9 733,00 zł	4 936 289,00 zł
z tytułu dotacji bieżących	3 223 787,24 zł	+150 158,00 zł	3 373 945,24 zł
pozostałe	3 187 248,00 zł	+12 393,14 zł	3 199 641,14 zł
dochody majątkowe	2 627 429,46 zł	0,00 zł	2 627 429,46 zł
Wydatki ogółem:	17 764 268,69 zł	+235 565,02 zł	17 999 833,71 zł
wydatki bieżące, w tym:	12 833 435,82 zł	+170 065,02 zł	13 003 500,84 zł
wynagrodzenia z narzutami	6 272 685,91 zł	+3 460,00 zł	6 276 145,91 zł
wydatki majątkowe	4 930 832,87 zł	+65 500,00 zł	4 996 332,87 zł
Wynik budżetu	-2 354 206,99 zł	-82 746,88 zł	-2 436 953,87 zł

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Klonowa dokonano zwiększenia przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych w roku budżetowym o kwotę 82 746,88 zł oraz w roku 2023 o kwotę 220

000 zł. Przychody z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych nie zmieniły się.

Rozchody budżetu w 2022 roku nie zmieniły się.

Kwota długu planowana na koniec 2022 roku nie zmieniła się.

Pełen zakres zmian obrazują załączniki nr 1 i 2 do niniejszej uchwały.

UCHWAŁA Nr

RADY GMINY W KLONOWEJ

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie nieruchomości do mienia
komunalnego**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583), Rada Gminy w Klonowej postanawia:

§1. Wyrazić zgodę na nieodpłatne przyjęcie do zasobu mienia komunalnego Gminy Klonowa działki położonej w obrębie geodezyjnym Klonowa I, nr ewid. 399/3 o powierzchni 0,0800 ha dla której Sąd Rejonowy w Sieradzu prowadzi księgę wieczystą SR1S/00075921/2.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Działka wymieniona w przedmiotowej uchwale stanowi własność Skarbu Państwa na podstawie decyzji 7425-1/3/78 z 12 maja 1978 r. Nieruchomości rolne nieprzekazane do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa ostatecznymi decyzjami do dnia 30 czerwca 2000r. stają się z mocy prawa własnością gmin, na terenie których są położone.

Z uwagi na powyższe Wójt Gminy Klonowa zamierza złożyć wniosek do Wojewody Łódzkiego o wydanie decyzji stwierdzającej nabycie prawa własności do nieruchomości rolnej o nr ewid. 399/3, położonej w obrębie Klonowa I, o pow. 0,0800 ha dla której Sąd Rejonowy w Sieradzu prowadzi księgę wieczystą SR1S/00075921/2.

Uchwałą niniejszą podejmuje się w celu wyrażenia woli przyjęcia działki, o której mowa w uchwale, w zasób działek stanowiących własność Gminy Klonowa. Nabycie nieruchomości pozwoli uporządkować stan prawny przedmiotowej działki oraz ułatwi władanie nieruchomością.

Uchwała stanowić będzie załącznik do wniosku.

UCHWAŁA Nr

RADY GMINY W KLONOWEJ

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przejazdu i
przechodu**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 9 litera „a” ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) w związku z art.13 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899), Rada Gminy w Klonowej uchwala, co następuje:

§1. Wyraża się zgodę na obciążenie części nieruchomości, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka ewidencyjna nr 101 w obrębie geodezyjnym Klonowa I, uregulowanej w KW NR SR1S/00032428/3, stanowiącej własność Gminy Klonowa, na czas nieokreślony, służebnością przejazdu i przechodu na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 125 w obrębie geodezyjnym Klonowa I.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do uchwały Nr Rady Gminy w Klonowej z dnia 30 marca 2022 roku w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności gruntowej

Właściciel nieruchomości oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 125 w obrębie geodezyjnym Klonowa I, w związku z zamiarem sprzedaży części w/w działki i koniecznością jej podziału złożył podanie do Urzędu Gminy w Klonowej o zapewnienie dostępu do drogi publicznej do w/w działki. Realizacja tego wniosku jest możliwa poprzez ustanowienie na części nieruchomości, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka ewidencyjna nr 101 w obrębie geodezyjnym Klonowa I, uregulowanej w KW NR SR1S/00032428/3, stanowiącej własność Gminy Klonowa służebności przejazdu i przechodu na rzecz każdorazowego właściciela działki o nr ewidencyjnym 125.

Ustanowienie służebności zapewni wnioskodawcy dostęp do drogi publicznej jego nieruchomości, a tym samym pozwoli na jej prawidłowe zagospodarowanie, zgodnie z miejscowym prawem.

Zgodnie z zapisami art. 18 ust. 2 pkt. 9 litera „a” ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, w tym obciążania nieruchomości.

Mając na uwadze powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY W KLONOWEJ**

z dnia

w sprawie zmiany programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Klonowa na 2022 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) oraz art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 572), Rada Gminy w Klonowej uchwala, co następuje:

§ 1. Dokonuje się następujących zmian w Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Gminie Klonowa na rok 2022, stanowiącym załącznik do uchwały Nr XXXVIII/195/2022 Rady Gminy w Klonowej z dnia 17 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Klonowa na 2022 rok:

1) w tytule programu słowa „NA ROK 2021” zastępuje się słowami „NA ROK 2022”;

2) w §2, w pkt. 7 programu wykreśla się słowo „bezdomnych”;

3) §5 pkt 4 programu otrzymuje brzmienie:

„4) sprawowaniu opieki nad kotami wolno żyjącymi poprzez ich dokarmianie realizowane przy współpracy z niezrzeszonymi wolontariuszami i karmicielami kotów. Dokarmianie będzie przeprowadzane na terenie przebywania wolno żyjących kotów za zgodą i w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą terenu, w okresach, gdy samodzielnie zdobycie pokarmu przez zwierzęta, ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne (np. zima) będzie utrudnione;”;

4) w §6, w ust. 1 programu wykreśla się słowo „domowe”;

5) §8 ust. 1 programu otrzymuje brzmienie:

„§ 8.1. System adopcyjny polega na przyjęciu opieki nad bezdomnymi zwierzętami przez osoby fizyczne, które zgłoszą taką wolę.”;

6) uchyla się zapisy §8 ust 7;

7) §8 ust 8 programu otrzymuje brzmienie:

„8. Gmina Klonowa zastrzega sobie prawo do kontroli warunków w jakich przebywa adoptowane zwierzę i w przypadku stwierdzenia nieodpowiednich warunków utrzymywania, ma prawo odebrania adoptowanego zwierzęcia.”;

8) §9 ust 1 programu otrzymuje brzmienie:

„§ 9.1. Usypianie ślepych miotów wykonywane jest przez lekarza weterynarii w zakładzie weterynaryjnym, którym mowa w ust. 2 pkt 1.”

9) w §9 dodaje się ust. 3 o następującej treści:

„3. Usypianie ślepych miotów zwierząt bezdomnych oraz kotów wolno żyjących dokonywane jest na zlecenie Gminy Klonowa.”

10) uchyla się zapisy §13 ust 4;

11) §14 ust. 1 programu otrzymuje brzmienie:

„§14.1. Na realizację Programu na rok 2022 planuje się kwotę 12 800,00 zł w tym na:

- 1) odławianie bezdomnych zwierząt, opiekę weterynaryjną w trakcie odłowienia i transport zwierząt do schroniska – 400,00 zł;
- 2) utrzymanie w schronisku bezdomnych zwierząt, w tym:
 - a) zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy – 6 100,00 zł,
 - b) usypianie ślepych miotów – 100,00 zł,
 - c) obowiązkowa sterylizacja lub kastracja zwierząt bezdomnych w schronisku – 500,00 zł,
 - d) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej dla zwierząt powypadkowych – 300,00 zł;
- 3) sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi – 200,00 zł;
- 4) zakup karmy dla wolno żyjących kotów – 200,00 zł;
- 5) działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym – 300,00 zł;
- 6) opieka nad zwierzętami gospodarskimi – 1 800,00 zł;
- 7) zakup karmy dla adoptowanych psów – 200,00 zł;
- 8) dofinansowanie sterylizacji i kastracji psów i kotów w ramach umowy z zakładem weterynaryjnym – 2 300,00 zł;
- 9) dofinansowanie usypiania ślepych miotów w ramach umowy z zakładem weterynaryjnym – 200,00 zł;
- 10) zakup znaczków do znakowania psów – 200,00 zł.”
- 12) uchyla się zapisy §14 ust 2.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klonowa.

§3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.